

జోడు

—ఫోటో : డి. వి. ఎస్. ఎస్. ఎస్. స్వామయ్యలు, కాకినాడ.

సంపత్కర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

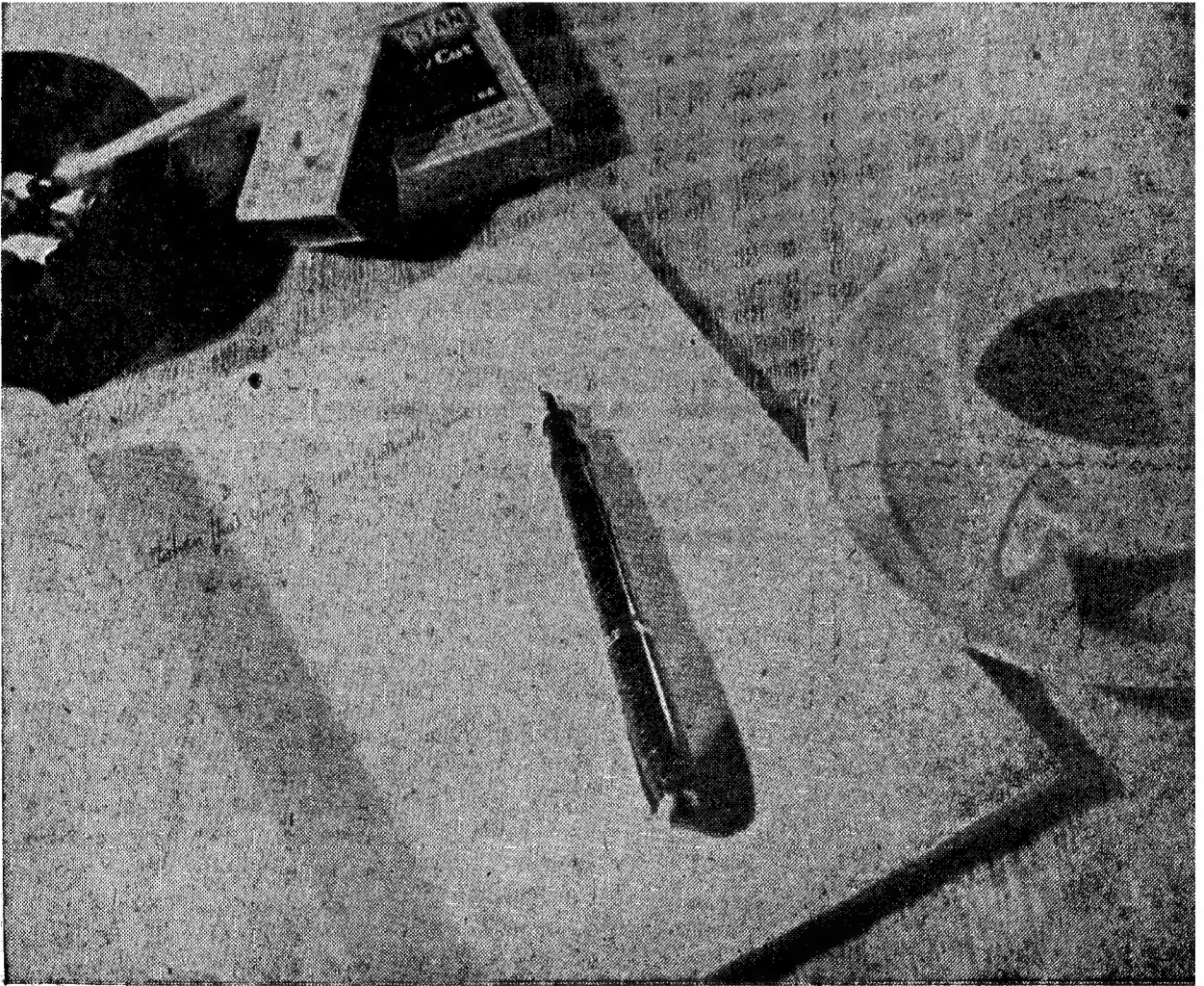


సంపుటము 48
సంచిక 14
1-12-54

సచిత్రవారపత్రిక

Founder K. NAGESWARA RAO

జయ మార్గశీర్ష శుద్ధ పక్షి బుధవారం



మొందుకు సాగని కలం

ఫోటో: ఎస్. కామేశ్వరశాస్త్రి—కామమండ్రె.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : — విజయా
వారి “మిస్సమ్మ” లో
సా వి త్రి.

కాలక్షేపం—	1
హానోయ్ విశేషాలు: 4—	8
సీతమాసిన చూపు—	7
గురుణ—	10
కళోద్ధారకులు—	18
అందమైన భార్య—	20
వనితాలోకం—	24
విలుబడి (పెద్దకథ) —	35
బొమ్మరిల్లు—	38
జితేంద్రియుడు—	39
వాసు చదువు—	42
విధి లిఖితం—	45
విజ్ఞానపీఠులు—	49
సినిమా—	50

గ మ ని క

17.11.54 ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర
వారపత్రికలో ప్రచురింపబడిన
“డాక్టరు భీమకేశవరంగారి పరిశోధన”
అను కథకు మూలం నెథానియల్
హాతారన్ అని పాఠకులు గ్రహింపవల
సినదిగా ప్రార్థన.

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెల రూ. 1-0-0
ఆంధ్రగంధమాల, మద్రాసు-1

కావలెను

ఉన్నికాల్వలకు ఎకెంట్లు కావలెను. సాంపిల్లు.
వివరములు ఉచితము.
Western Textiles, LUDHIANA (21).

కాలక్షేపం

తెలియక నాకేమీతువకు
తీవ్రతరానల కీలలోపలన్
కలభము చొచ్చుగాక; మతి
చాలక మీనము గాలపుంగవం
గల పిశిరింబు తా మెసగు
గాక; యెఱింగియు మేము దుఃఖిదో
హల వనితాసుఖంబు విడ
నాడము మోహమహత్వ మెట్టిదో.
తా|| మిడుత తన నాకేమమునకు కారణ
భూతమైన దాడుగమగు దీపాగ్ని జ్వాలలో
నికి, ఆ సంగతి తెలియక, ప్రవేశించుగాక -
గాలముయొక్క కొనయందు ప్రేలాడు
చున్న ఎరను అనగా మాంసపు ముక్కను
చూచి, బుద్ధితక్కువచేత, చేప దానిని
మింగునుగాక - కాని, మనుష్యులమైన
మేము కష్టనష్టములను బాగుగా తెలిసిన
వారమెయ్యండియు, దుఃఖ కారణమైన
స్త్రీలతోనూడిన సంసారసుఖమును విడ
నాడుట లేదు. మోహముయొక్క మహ
త్వము ఎటువంటిదోకదా!

ఒకదానికి కారణభూతమైనది ఇంకొకటి
ఉన్నదని ఊహించడం మనకు స్వభావ
సిద్ధమైన మన ప్రవృత్తి. దీనినే వేదాంతులు
కార్యకారణసంబంధం అన్నారు. పాశ్చాత్య
భౌతిక శాస్త్రవేత్తలు కూడా ప్రమేయం లేని
ఫలితం ఉండదని సిద్ధాంతీకరించారు. “నిష్క
లేకపోలే పాగ ఎట్లా వస్తుంది?” అనేటటు
వంటి ఒక్క మాటలో పాగచుట్టవలె
ప్రపంచ పరివర్తనార హస్యమాత్రం
అంతా చుట్ట చుట్టబడి ఇమిడిఉన్న
దన్నారు. నిష్క లేకపోలే పాగ వివిధంగా
సంభవించదో, అదేవిధంగా విత్తు లేనిదే
చెట్టు ఉండదు. అదేవిధంగా ఏదో ఒక
కారణం లేనిదే ఏదో ఒక ఫలితం ఉండదు.
దానినే తిరుగవేసి తల్లెక్రిందులుగా చెప్ప
వలెనంటే, ఏదో ఒక ఫలితం కనిపిస్తున్న
దంటే, ఏదో ఒక కారణం దానికి ఉన్నదని
ఊహించవలసినదే. అలా ఊహించలేకపోలే
అది మన అసమర్థత - అది మన అప్రయోజ

కత్వం. అంతేగాని, ఫలితమునకు ప్రమేయ
ఉండకమానదు. ఇంట్లో సాత్తుపోయిం
దంటే, దానిని ఎవరో ఎత్తుకొనిపోయి
ఉంటారు. ఫలానివారి పిల్లవాడు ఫలాని
వారి పోలికను ఉన్నాడని వివిధంగా
నిర్ణయిస్తామో, అదేవిధంగా ఫలానా ఫలి
తానికి ఫలానా కారణం ఉండక తప్పదని
ఊహిస్తాము. సాత్తు ఎత్తుకొనిపోయిన చోరు
డవడో కనిపట్టలేకపోవచ్చు. కాని, ఒక
చోరుడు చొరగవేసి, ముచ్చవలె చొచ్చి
లోనికి వచ్చి, సంగ్రహించినందువల్లనే
మన కీ గ్రహచారంపట్టి వెండి బంగారం
గైర్మిలియో అయినదని అంచనా వేసి
ఊహించక తప్పదు. మొన్న నీమధ్య జపా
నులో లేడియాళి క్రి పూరితమైన వర్షం క్షురి
సేవదన్నాడు. జపాను శాస్త్రవేత్తలు
యిదంతా ఎందుచేత సంభవించింది? అని
తర్కించారు. తర్జన భర్జన చేశారు. మధిం
చారు. శోధించారు. చిట్టచివరకు వారి
బుద్ధితోచిన విషయం ఏమిటంటే, ఉత్తర
భృతప్రాంతములో ఎక్కడో ఎవరికీ తెలి
యని ఏ ఎడారిలోనో రష్య వారు
హైడ్రోజన్ బాంబులను పేల్చి ఉంటా
రనిన్నీ. అటువంటి హైడ్రోజన్ బాంబు
ప్రేరియించుటవల్లనే జపాను ప్రాంతములో
యీ లేడియాళి క్రియుక్త వర్షపాతము
సంభవించినదనిన్నీ నిర్ణయించారు. నిర్వ
చించారు. కాని, స్పష్టంగా నిర్ధానించ
లేదు. నిర్ధారణ చేయలేదు. అయితే, ఉద
జనిబాంబు (హైడ్రోజను బాంబు)
ప్రేలికే ప్రేరియించవచ్చు. ప్రేలక
పోలే, ఇదింతా జపాను శాస్త్రజ్ఞుల
ప్రేలుడు కావచ్చు. వట్టి అనుమాన ప్రమాణ
పరికల్పన ప్రలాపన కావచ్చు.

ఈమధ్య ప్రపంచంలో అనేక యుద్ధ
లలో అర్ధరాత్రివేళ ఆకాశంలో వింత
వింత రంగులుగల విష్ణువర్ణకాలు కన్పించు
చున్నవనే వార్తలు కొన్ని పత్రికాలో
కన్పించుచున్నవి. అవి పెద్దపల్లెములవలె వైన

డా. ఎ. వాసుదేవ రావు

ఎగురుచున్న వన్నారలు. పెద్దపెద్ద పశ్చిములూ ఆ కాళములో దేదీప్యమానంగా ఎగురుచున్నప్పుడు, అంతపెద్ద పశ్చిములను ఎవరు విసిరివేస్తున్నారనే సంశయం మన హృదయాకాశంలో ఎగురుతూ గిరగిర తిరుగుతూ ఉన్నది. అంగారకగ్రహంనుంచి యీ పశ్చిములను విసిరి పౌరవేస్తూఉండవచ్చునని కొందరు అనుమానించారు. కాని, అందరికీ యీ అంగారక సిద్ధాంతం అంగీకారం కాలేదు. ఎందుకు విసిరివేస్తున్నారని ప్రశ్ని చేస్తే, దానికి కారకులగు అంగారకవాసులు ఏ వైసమూ చెప్పక మానము వహించవచ్చు. ఈమధ్య అంగారక గ్రహం నుంచి ఇద్దరు యువతులు ఒక దీవిలో అవతరించారనిన్నీ, వారు సాక్షాత్తు అంగారాంగవలే (అగ్ని నిష్పవంటి ఆడవాళ్లే) అనిన్నీ వాగ్మూలమిచ్చి అసీదేవిట్టు ధాఖలుచేయుటకు తయారుగా ఉన్నానని ప్రాస్థు దేశంలో ఒక పెద్దమనిషి బల్లగుడ్డి వాదించాడట. బహుశా: ప్రేమండి అంగారక గ్రహంనుండి క్రిందకు భూమిమీదకు పడినట్లుగా అతడు వివరించిన పడతులు అతడు వరించిన పతితలు కావచ్చు. ఏమైనప్పటికీ, యీ కాలంలో ఈ ఆటం బాంబుల కాలంలో ఏ రోజూనీ ఏ నింతి విపరీతం సంభవించినా సంభవించవచ్చునన్నట్లుగా ఉంది.

వెంట అంటే ఏమిటి? కారణం నుంత తెలియని సమయంలో నిరాంతరంగా, ఉద్బోధింపాలపుతాము. లేదా అంతలేని వంతపాలపుతాము. అదేవెంట. జగత్తుఅంతా గమ్యుత్తుగా కన్పించేది ఎవ్వడు అంటే, కించిత్తుకూడా మనకు సత్తు ఏదో అసత్తు ఏదో తెలియనవ్వదు. అంటే అర్థం ఏమిటి? మనకు కార్యకారణసంబంధం తెలియనవ్వదు, మన కది తెలియకపోవడమే మనకు ఆశ్చర్యం. మనకు తెలియలేదనే విషయమై మనం "హా!" అని మూర్ఛిల్లి, తెలివితప్పి పడిపోవచ్చు - మన తెలివితప్పి తను మనమేగ్రహించి, మనం తెలిసికొనలేక పోవుటనుగూర్చి మన మీ విస్మయయులం అవుతున్నాము. కాబట్టి మన తెలివి అల్పమనెడి అసల్మైన ఆశ్చర్యం పొందనవాళ్ళే మవుతున్నాము. ఇంతకూ మనకు వెంట కలిగించేది మన అల్పజ్ఞత్వం, మన అజ్ఞత్వం - మన కించిజ్ఞత్వం, మానవులకు వెంట కలిగించేది మానవుని అజ్ఞానమే కాని మరొకటి కాదు. తన అజ్ఞానమును తాను గ్రహించినప్పుడే అమితమైన ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. మన అజ్ఞానమే మన ఆశ్చర్యంగా వెల్లడి అవుతోంది. ఇంతకూ చెప్పవచ్చిందేమిటంటే, మన ఆశ్చర్యానికి మన అజ్ఞానం కారణం కాదు.


ఆశ్చర్యపడుట అనేపనికి (అనేకార్యానికి) మన అజ్ఞానం అనేది కారణంకాదు - ఆశ్చర్యమే అజ్ఞానం - అజ్ఞానమే ఆశ్చర్యం - ఎడమచేతికి పురచేతికి భేదంలేదు. నిల్లవుట్టిన కారణంచేత ఇల్లాలు తల్లి అయినదనుమాట నిజమే. "తల్లి" అనుమాటలోనే "బిడ్డలుగలది" అనేఅర్థం ఇమిడిఉంది. ఆమె "తల్లి" అగుటకు "బిడ్డ" పుట్టుట కారణమా? బిడ్డ పుట్టుటకు తల్లి కారణమా? ఈవిధమైన మధనం చేస్తే, యీ విధమైన శోధనచేస్తే, విత్తుకు చెట్టు కారణమా? చెట్టుకు విత్తు కారణమా? అనే తర్కంతో మొగము మొత్తినట్లువుతుంది. అందుకనే యీ సృష్టికి అంతటికీ మూలకారణం ఏదో ఎన్నియుగాలు తిర్కించినా అంతు చిక్కదన్నారు. మనిషి అనే

వాడు కోరిలోనుంచి వచ్చాడన్నారు. కోరి అనేది కుక్కలోనుంచి వచ్చిందన్నారు. కుక్క అనేది కప్పలోనుంచి వచ్చినదన్నారు. యీ విధంగా క్రమసరిజానువాదంలో ప్రశ్ని పరంపరలు వేస్తూనే తర్కకాస్త్రాన్ని పండితులు కదంత్రోక్కించారు. ఇదంతా పాశ్చాత్యపండితులు సాగించిన కాస్త్ర శోధన విధానం. మన పూర్వీకులు కూడా యీదేవిధంగా తర్కరథం నడిపించారు. భూమివంటి ఘనపదార్థం ఎట్లా వచ్చిందన్నారు? నీరువంటి ద్రవపదార్థం గడ్డకట్టితే, భూమివంటి ఘనపదార్థం వచ్చిందన్నారు. ద్రవపదార్థం ఎక్కడినుంచి వచ్చిందంటే, వాయుపదార్థం చల్లబడితే,


అంద ఆకర్షణీయములకు



రేమి



స్నాన



పాదర్

కాలకేపం

నీరువంటి జలపదార్థం వచ్చిందన్నాడు. వాయుపదార్థం ఎక్కడినుంచి వచ్చిందన్నారో? ఆకాశమువంటి (అంగ్లభాషలో "యాథర్" అనబడేటటువంటి) తత్వమునుంచి వచ్చిందన్నాడు. అది ఎందులోనుంచినవచ్చిందంటే, ఏదో ఒక లేజర్ క్విలోనుంచి ఎలెక్ట్రిసిటీ (విద్యుచ్ఛక్తివంటి శక్తి) లోనుంచి ఉద్భవించిన దన్నాడు. పాశ్చాత్య పండితులు కూడా అణువులలోనూ, పరమాణువులలోనూ 'ఎలెక్ట్రానులు' (విద్యుత్ అంకలు అనబడేవి) ఉన్నవని వాదిస్తున్నారు. ఈ విధంగా లేజర్స్ అనబడే ఒక మూలపదార్థం అనినీ, ఆ లేజర్స్ అనబడే భూతము అనగా లేజర్స్ అనే మూలభూతపులోనుంచి యీ జడ జగత్తు అంతా ఆవిర్భవించినదనినీ వాదిస్తున్నారు.

ఇదంతా అనగా అనగా, వివేకా, వివేకా మనకు సందేహ సందోహం మనదేహం విడిచిపెట్టకుండా యింకా వెంటబడుతూనే ఉంది. అయితే, ఆ లేజర్స్ ఎక్కడనుంచి వచ్చింది, దేనిలోనుంచి వచ్చింది? అని శిష్యుడు అడిగితే, "నోరుముయ్!" అన్నాడు గురువు. చట్ కర్నూరితుడై, చట్ శాస్త్ర పారంగతుడైన గురువుగారు "ఒకే శిష్యు! ఇంతకంటే నీకు నేను యీ విషయంలో చెప్పేది ఏమీలేదు. గనుక Shut up (చట్) ఇక "ముయ్ నోరు!" (Shut) చట్!" అంటే, ఉపనిషత్ కూడా అంతే. కలకత్తానుంచి బయలుదేరిన మొయిలుబంధి మద్రాసు నెంట్రలు స్టేషనుకు చేరిన తర్వాత ఇంకా ఎక్కడికి వెళ్తుంది? అని అడగడం బుద్ధితక్కువ. దేశం అంతా తిరుగుటకుగాని, అన్ని రైలుమార్గాలమీదనూ తిరుగుటకుగాని, ఒక్కటే పెద్ద బైరాగి టిక్కెట్టుకొని, రైలులో ఎక్కి ఆ బైరాగి టిక్కెట్టుతో పూర్వయాత్రచేసే బైరాగి సంతారి అయినప్పటికీనీ, మద్రాసు నెంట్రలు స్టేషనులో రైలు ఆగినప్పుడు అక్కడ మూడు మైల్ల చంకను బెట్టి నవ్వంగా సరసంగా దిగకపోతే "Get down!" (గట్ డౌన్!) దిగిపో! అని తల తిక్కిదిగిపోయేటట్లుగా రైల్వే అధికారులు హెచ్చరిస్తే అయినా "బహిరజామ్!" అంటారు. అటువంటి సందర్భంలో "లేజర్స్" ఎందులోనుంచి వుట్టిందని శిష్యుడు ప్రశ్నిస్తే, గురువు ఊరుకుంటాడా? ఆ శిష్యుడు తన అంతేవాసి అయినా నీకు చెప్పేది అంతే అంటాడు. లేజర్స్ కు

కారణభూతమైన భూతం ఏదీలేదు అంటాడు. పంచభూతాల సంగతి వివరించి, ప్రపంచం అంతా ఈ పంచభూత ప్రణాళికలోనే ఉన్నదని ఉపదేశించి, పంచను చింపితే వచ్చినదే గోచీ అని గోచరింపజేసి, గోచీకి కారణభూతం పంచ అని వచించి, పంచకు వైన మనబుద్ధి ఇకపోదని వాదించితే, గోచీధరించిన శిష్యుడైనా దానికి ఆ తత్వ విచారం అంతటితో అంతం అయి పోతుందా?

పంచభూతాత్మకమైనది యీ జగత్తు అని చెప్పితే కించిత్తు ప్రయోజనంలేదు. ఈ పంచభూతాలు దేనిలోనుంచి వచ్చాయి అనే ప్రశ్న గుచ్చిగుచ్చి అడుగక మనరు: కనుక యీ తెలిసి తెలియని కొంటే కుంటి గుడ్డి ఎడ్డి వెర్రి తొర్ర పరిణామవాదంచేసి కొమ్ములు తిరిగిన పండితుడననుచు, "కరి భంగి పర్యమన్ తెలిసితి నంచు" విల్లపిగడం కంటే, మూలకారణం ఆహూతే తెలియదని మానం వహించడం మంచిది గనుక "నోరు ముయ్!" అని గురువుపై శిష్యుడు సవాలు చేస్తాడు.

యాతావాతా, పర్యవసానం ఏమిటంటే, సృష్టిపర్యవసానం మనకు తెలియదు. సృష్టి అవసానమూ తెలియదు. సృష్టి ఆరంభమూ తెలియదు. కనుక, ఈ సృష్టి, యీ జగత్తు ఎక్కడనుంచి వచ్చిందో దాని మొదలు చెప్పలేము. ఇది చివరకు ఏమవుతుందో చెప్పలేము. అందువల్ల ఇది తుది మొదలు తెలియనిది. అద్యంతి రహితమైనది. అందుకనే "అది మధ్యాంత రహితా!" అని జగత్కర్తకు, అనగా ఆ జగత్కారణునకు ఒక్క సమస్కారంచేసి, ఆ మూలకారణమును గూర్చిన వాదం చాలించి అభివాదం చేయడం అర్థవంతం అన్నాడు.

కార్యం ఏమిటి? కారణం ఏమిటి? చెట్టులోనే ఉంది విత్తు - విత్తులోనే ఉంది చెట్టు. ఆ విషయం చెప్పడానికే శ్రీకృష్ణ భగవానుని అంతవాడు తీరిక చేసికొని పేదాంత శాస్త్రంలో కొన్ని ఉపన్యాసాలు చెప్పి, భగవద్గీత అనే గ్రంథం రచించి, దా|| శ్రీకృష్ణ యదవ, (డాక్టర్ ఆఫ్ ఫిలాసఫీ) "నేదాంత వేత్త" అనే బిరుదుపొంది, సంసారదలను యీ సంసారం అనే బురదలోనుంచి ఉద్ధరించాడు. "కొట్టేవాడు ఎవడు? కొట్టబడేది ఏమిటి?" అంతా ఒక్కటే అన్నాడు. "శ్రీమద్రామణ గోవిందో నారీ!" భరించేవాడు ఎవడు? భరింపబడేది ఏమిటి? రెండూ ఒక్కటే. ఒక్కటే రెండు భిన్నరూపా

లలో ఉన్నదన్నాడు. భరించేవాడు "భర్త." భరింపబడేది "భార్య" శ్రీకృష్ణ భగవానుల పారి సిద్ధాంతం ప్రకారంగా రెండూ ఒక్కటే అన్నాడు. కార్యం అనేది ఒకటిన్నీ, కారణం అనేది ఇంకొకటిన్నీ వేర్వేరు విషయాలు కావన్నాడు.

"బంగారువంటి కోమటి సంగీతము చేత బేరసారము లుడిగెన" అంటే ఏమైనా అర్థం ఉన్నదా? "బంగారంవంటి శెట్టిని సంగీతం చెడ గొట్టింది" అంటే, అందుకు కారణం సంగీతం అని వాదించినట్లయింది. శెట్టిని కాదు తప్పు అని చెప్పినట్లవుతుంది. ఆ లెక్కకువస్తే, బోగము మేళమువంక చూడడం వల్ల శెట్టిగారి అబ్బాయి, లెక్కలు తప్పులు వ్రాయవచ్చు - దానికి కారణం బోగం వాళ్ళా? బంగారంవంటి శెట్టిగారి కుమారుని శృంగారభావకాసవిలాసావేశమా? తప్పుటడుగులు వేసేది పిల్లవాడు గుమ్మముతగిలి బోర్లగిలపడితే, తలి అది చూచి, "లేదులే నాయనా! పాడుగడప నిన్ను క్రింద పడ వేశిందా! అన్నా! నీవు మా అబ్బాయిని ఎందుకు పడగొట్టావో?" అని ఆగ్రహం వహించి ఆ గడపను రెండు చెబ్బలు కొట్టితే, అప్పుడు ఆ బాలుడు, ఆ బాలగోపాల కృష్ణునివంటి పసివాడు, మునిముసి నవ్వులు నవ్వుతూ, చెంతనున్న యశోదవంటి తల్లి ఒడిలోనికి చేరగలడు. పిల్లవాడు క్రిందపడుటకు గడప కారణం అంటే నేగాని, ఆ పిల్లవానికి తృప్తి కలుగదు. ఇటువంటి అజ్ఞానమనశ్ ఆ గోపాల కృష్ణుడు నవ్వినాడు. ఆ గోపాల కృష్ణుని నవ్వులో అంత పరమార్థం ఉంది. అట్టి నవ్వులోని ఆ పరమార్థమే మనలను సుజ్ఞానులను గాచేసి రక్షించుగాక! ఈ కృష్ణ పరమాత్మతత్వంలో, ఈ కృష్ణ కర్మామృత సారంలో, శ్రీ పురుషుడు దుఃఖకారణం కాడు. పురుషునకు శ్రీ దుఃఖకారణం కాడు. నీకు నీవే కారణం. నీకు నీవే కార్యం - కార్యంలోనే కారణం ఉంది. కారణంలోనే కార్యం వుంది. "దుఃఖదోహల వనితా సుఖంబు విడ నాడుము" అనే మాటను విడనాడితే నేగాని, ఆత్మస్వాతంత్ర్యం లేదని వాదించినవాడే కృష్ణభగవాన్. యోగ్యమైన వైరాగ్యం ఏవిధంగా లభిస్తుందంటే, శ్రీ పురుషుడు విడిచిపెట్టడంవల్లనూ కాదు. పురుషుని శ్రీ విడిచిపెట్టడం వల్లనూ కాదు. పరస్పర చిరాకుల, పరాకుల, విడాకులవల్లనూ కాదు. సంసారమును విడనాడుటవల్ల కాదు. "దుఃఖదోహల వనితా సుఖంబు విడనాడుము" అనే వర్ణస్పర్శ వాక్యార్థమును విడనాడుట వల్లనే. ★

హానోయ్ విశేషాలు: 4

7. ఇంటా బయటా!

దేశంలో యే యిల్లుమానినా, వీధి అరుగు అంటూ కనిపించదు. పెద్ద భవనాలు మొదలుకొని సామాన్యపు కొంపలవరకూను, బంగారాలూ, భవంతులూ తప్పిస్తే మామూలు ఇళ్ళకి రోడ్డుమీదకి వరండా కూడా ఉండదు. ఇళ్ళు కట్టడంలో కూడా నాలుగు తరహాలు. పాతబంగారాలూ భవంతులూ అన్నీ యూరపుదేశంలో వాటిలాగ అవుపిస్తాయి; కొన్ని కొన్ని చీనాదేశపువాటిలాగ ఉంటాయి. ఇంకా కొన్ని యిటీవల కట్టినవి రీ ఇకాఫోర్న్స్ కాంక్రీటువి అమెరికనువద్దలిని అనుకరిస్తాయి, ఇందులో కూడా మాడువొంతులు (ఫెంచినారి ప్రాబల్యం కనుపిస్తుంది.

ఇంక, సామాన్యల యింటిలోకి వెళితే అంతా యిండుమిండుగా మనవేపులాగే ఉంటుంది. వొంటింట్లోకి వెళ్ళేను. మనవేపులాగ పొయ్యి (మట్టితో వేసినది)లేదు; ఆలాగని కుంపటికొడు. అసలు బొగ్గులకుంపటి వీళ్ళకి తెలియదు. మట్టిపొయ్యికి బదులుగా ముక్కొంకా ఒక యింపకజం వొంచి ఉంటుంది; దానికి కూడుకాళ్ళున్నూ, ఆ కాళ్ళమీద నిలబడితే భూమికి తెల్లెడు ఎత్తుకన్నా ఉండదు. అయితే వొంటిల్లు పొయ్యి వేసుకున్నచోట అంతా మట్టి! పొయ్యి పొతినచోటకాస్తాలోతుగా తవ్వీ పుల్లల్లో ఒండుకుంటారు వీళ్ళు! మనలాగే పీటమీద కూచుని కంటింట్లో పనులు చేసుకుంటారుగాని ఆ పీట రెండు తెల్లెలుకన్నా వెడల్పు ఉండదు. కూరా నారా తరుక్కిదానికి అచ్చంగా మనవేపులాంటిదే కత్తిపీట. ఇంక వియ్యంకడుగు బుట్టా, చేటా, జల్లెడా, చీపురుకట్ట సమేతం—మనం వాడుకున్నట్టే వాడుకుంటారు. వాళ్ళ కంటిక్కు మన వొంటిళ్ళలాగే పిత్తపిత్తలాడుతూ ఉంటాయి. ఈ సీళ్ళవాడకం మూలాన్ని వొంటింట్లోకి జోళ్ళతో వెళ్ళవచ్చును. పాంకోళ్ళు అయితే మడే!! వొంటిల్లు యింట్లో వెనకకి మనవేపులాగే ఉన్నా, భోజనాలుమాత్రం వీధివేపు గదిలోనే చేస్తారు. కొన్ని కొన్ని పెద్ద భవనాల్లో (డ్రాయింగరూమా, డైనింగహాలు అని ప్రత్యేకించేకన్నా డైనింగహాలు వొంటింటి పరిసరాల్లో మాత్రం ఉండదు. ఇంటినిబట్టి తగిన మండువా ఒకటి ఉంటుంది. అందులో ముఖ్యంగా కని

పించేవి రెండు వొస్తున్నాయి (i) వేదనీళ్ళకుండి; (ii) బుద్దుడు. సీళ్ళకుండిలోకి సీళ్ళు మార్గమృట ప్రవహిస్తాయి, వాన పడ్డప్పుడు, (ఇక్కడ విపరీతపు వానలు!) మార్గమృటే సీనారేకు దొన్నే వుంటుంది. ఓమూలనుంచి దానిన్ని కిందికి దింపి, గొట్టాంకట్టి యీ సీళ్ళకుండిలోకి వొదిలేస్తారు. బాగా ఓ అరగంటో గంటో వానపడి, బొగ్గుమృటా పెంకులోనూ ఉన్న దుమ్ముగిమ్మా అంతా కొట్టుకొనిపోయింతరవాత, యీ కుండిలోకి సీళ్ళు పడతారు. కొర్రా సీళ్ళకన్నా యీసీళ్ళు ఎక్కువ ప్రీతితో వాడుకుంటారు. పల్లెటూల్లో నూతిసీళ్ళు వాడతారు. అయితే అవి చపటా కట్టిన నూతులు కావు; నేల నూతులు కావు. నూతిగట్టు ఓ అడుగు ఎత్తున ఉంటుంది. కైవారం చాలా చిన్నది. ఆగట్టున ఆటోకాలూ యిట్టోకాలూ వేసి నుంచుని తోడుకుంటారు సీళ్ళు!

క్రొవ్విడి లక్ష్యం

బుద్ధుడి విగ్రహం ఓ గోడని గూట్లో ఉంటుంది. సామాన్యంగా యిళ్ళల్లోకనపడే యీ బుద్ధవిగ్రహానికి అసలు బుద్ధమూర్తికి ఏదీ పోలిక ఉండదు. రాతిబొమ్మ మాత్రం భూయం, - మనవేపు కొయ్యబొమ్మలోలి పిల్లి అమ్మవారైపోయినట్టు! అదే యింటి దేవుడు. మన యిళ్ళల్లో మహాలక్ష్మీపీట ఉన్నట్టు, ప్రతీ వియట్ నామిజ్ యింట్లోనూ యీ బుద్ధుడు ఉంటాడు. అయితే మనవేపులాగ సీళ్ళ యీ దేవుడికి ప్రతీకా పూజ చెయ్యరు. ప్రతీకెలా (వీళ్ళ పంచాంగప్రకారం. వీళ్ళదీ చాంద్ర మాసఽవేళల్లు) ఒకటోతేదీని పదిహేనోతేదీని పూజచేస్తారు. అంతమందీ ఒక్కసారి పూజచెయ్యడానికి వీలేదు. ముందుగా తండ్రి తాత యింటికి పెద్ద యౌవరయితే వారు, దేవుడి ముందు నుంచుని చేతులు జోడించి ముందుకి వొంగి నమస్కారంచేసి ప్రార్థనచేస్తారు. ఈ దొత్తి వెలిగిస్తాడు. పూజకి పువ్వులు ఉండాలన్న భావలేదు. చేసే పూజ - అంటే పూజ చేసేటప్పుడు ఆసే ముక్కులు నోట్లో అనుకోవలసిందే కాని, నైకి అనడానికి వీలేదు. ఇలాగ ఆయన పూజచేసిన తరువాత పెద్దకొడుకు, తరవాత రెండోవాడూ అలాగూ వచ్చి ఎవరిమట్టుకు వాళ్ళు దైవధ్యానం చేస్తారు.

ఈ దేవుడు యిలాఉన్నా (డ్రాయింగరూంలో ఇంకోటి యిలాంటిదే కనిపిస్తుంది. అది శేవలం దేవుడుకాదు కాని, దానికి పూజా పునస్కారాలూ అదీ జరుగుతూ ఉంటాయి. అది పితృదేవతలని ఉంచే చోటు, Family alian అంటారు. ఇంకాకా చెప్పిన బుద్ధదేవుడికన్నా యిది నిజంగా చాలా బాగుంటుంది మార్గానికి. ఇంటినిబట్టి, కుటుంబపు ఆర్థికపరిస్థితులని బట్టి మంచి చిలవలూ, పలవలూతో పని వాడితనం ఉట్టిపడుతూ ఓ “పాలివిల్లి” లాంటిది లక్కో కడతారు. దానిమీద నగిషీ, చెక్కిన లతలూ, తీగలూ, పువ్వులూ, కాయలూ, చెట్లూ, పక్షులూ, మృగాలూ అన్నీ వాటి వాటి రంగులతో జగజగ మెరుస్తూ ఎంతో బావుంటుంది. ఆ పాల వెల్లిలో మధ్యగా ఒక రెండుకూడు అంత లాలు వెడల్పు, ఒకటిన్నర రెండడుగుల పొడుగుగా ఉన్న దంతపుపలక ఉంటుంది. ఆ పలకమీద ముత్రతా, ముత్తెన్స్ షేర్స్ దాకా చీనాభాషలో (మనకి సంస్కృతం లాగ వీళ్ళకి చీనాభాష అంటే ఎంతో గౌరవం!) చెక్కిఉంటాయి. ఆ పలకకి అటూ యిటూ తాత అమ్మమ్మల ఫోటోలు ఉంటాయి. దీని పంజీ వీచిటి అంటే తండ్రి గతించేసరికి తాత అమ్మమ్మలపేర్లు ఆ పలకమీద ఉన్న లిస్టులో జనుఅయి పోయి, యీ గతించిన తండ్రి తల్లి ఫోటోలు వాటి స్థానం ఆక్రమిస్తాయి. ఈ పనిజరిగే ముందు కొంత తింతు కూడా ఉంది. కుటుంబానికి చెందిన వాళ్ళూ, కౌవలసినవాళ్ళూ పదిమంది పోగయి “మీ ముత్రత తాత ఫలనాఫలనా మంచి పనులు చేసి కీర్తి సంపాదించుకున్నాడు. మీ ముత్రత ఆయన అడుగు జాడల్లోనే నడిచి ఫలనా ఫలనా ఘన కౌరవ్యాలు చేసేడు. మీ తాత ఆ సంప్రదాయానికి బద్ధుడై ఫలనా మోస్తరుగా నైకి వచ్చేడు. మీరుకూడా అవిధంగా కుటుంబమర్యాదల్ని, ఆననాయకుల్ని నిలబెట్టి గౌరవం సంపాదించుకోవారి. ఆప్రకారం పెద్దవాళ్ళు కమ్మని వారి అకి స్ఫులడగండి” అని చెప్తారు, అందరిలోకి తల గెలిసినవాడు. ఈ పుక్కిత భాషతో ఉపయోగంకూడా ఉంది. వీళ్ళాడికి గాని పిల్లకి గాని నామకరణం చేసేటప్పుడు గత ఏడు తరాలలోనూ ఉన్న పేరు పెట్టడానికి ఎంత మాత్రం వీలేదు. అందుకని అప్పుడు యీ పలకమీద “షేర్స్ యింకోసారి చదివి తెలిపారువేసుకుని, అంతరహా లిస్టులోకి ఎక్కిన పేరు ఏదోవెడతాదులు!

8. ఆచారాలు

వీళ్ళకి కర్తిక, మార్గశిర మాసాలు పెల్లి మహారాట్రో రోజులు. అయితే మనలో



హానోయ్ విశేషాలు



లాగ ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులు ఈ ఆచారం వదిలి వదులుతున్నారని వాదించారు. ఇక్కడ ఆచారం వదులుతున్నారని వాదించారు. ఇక్కడ ఆచారం వదులుతున్నారని వాదించారు.

ఇవే చావు పుట్టుకలు మానేస్తే, మొగ పిల్లలు గనక పుట్టినట్లయితే యింట్లో వేడుక, విందును. ఆడపిల్ల గనక అయినా, ఏదీ లేదు! కానీ చదువునంద్యం లోనూ వాళ్ళనూ మొగ డెంతో ఆడది అంటే. ఏమాత్రం లేదా లేదు. ఈ ఘోరతలు యిక్కడ స్త్రీలగురించి రాసినప్పుడు యింకా విస్తరించి మనవిచేస్తాను.

చచ్చిపోయిన తరవాత మనుషుల్ని పాతి పెడతారు వీళ్లు. మొదట ఓసారి పాతి పెట్టి తరవాత ముప్పైయ్యోరోజున మళ్ళీ ఆ అస్థిక స్త్రీ వాటిని తీసియింకొవోట మళ్ళీ పాతి పెట్టి దానిమీద గోరీ కడతారు. ఈ గోరీలు కిరణ్ ప్రభువువాళ్ళ గోరీలాగనూ ఉండవు; తురక వాళ్ళ గోరీలాగనూ ఉండవు. శివాలయంలో పానటం ఒక్కటి యింకా పొడిగించి కడితే ఎలాగుంటుందో అలాగుంటుంది వాళ్ళ గోరీ. మగ్గలో మట్టి, అందులో చిన్న చిన్న పువ్వులు మొక్కలున్నాయి. "తద్వివా" లంటూ వీళ్ళకి లేవు కానీ, ఆరోజున కావలసిన వాళ్ళు నలుగురూ ఒకచోట పోగయి, ఆ పోయినమనిషి ఆత్మకాంతికోసం ప్రార్థన చేస్తారు; తరవాత గోరీదగ్గరికి వెళ్ళి

ఊదొత్తులు వెలిగిస్తారు. మనిషిని పాతి పెట్టి నప్పుడూ, రెండోసారి మళ్ళీ భూస్థాపితం చేసినప్పుడూ కూడా, అంటే రెండుమాటూ, ఆ జాగా ఫలానా యిన్ని పియాస్ట్రలకీ అని కొనకొచ్చాలి. గోరీ కట్టించడం ఖర్చు యెలాగా భరిస్తారు అనుకోండి.

పెళ్ళికొనివాళ్ళు (ఆడది అయినానరే, మగ వాడేయినానరే) పోయినట్లయినా, తెల్లటి రంగు వేసిన గుర్రబుగ్గిలో, తెల్లటి పెట్టిలో పెట్టి, తెల్లటి గుర్రాన్ని పూచించి, దానిమీద తెల్లటి దుప్పటిలాంటి బట్ట కప్పి తీసుకు వెళతారు. జీవికి వివిధ మైన సంసార పాపం గాని దుఃఖం గాని అంటుకుండా నిర్మలంగా ఉండి అనుకోదానికి. పెళ్ళి అయినవాళ్ళు గానీ పోయినట్లయినా, వై సరింజాం అంతా నల్లరంగులో ఉంటుంది. మనిషి పోయిన యింటికి, పన్నెండో వాటి వరకూ నల్లగుడ్డ వేలాడగడతారు. ఏ యింట్లోనయినా, ఏ దుకాణంమీద నయినా చూచుకుంటే వేలాడుతూ నల్లగుడ్డకానీ కనిపిస్తే ఆ యింట్లో కొద్దిరోజులక్రితం ఎవరో పోయినారని నిస్సందేహంగా అనుకోవచ్చు.

9. నమ్మకాలూ సామెతలూ

ఇంక ఒకటి రెండు మాటలు వీళ్ళ నమ్మకాలూ వాటిగురించి రాస్తాను మనలాగ వీళ్ళకి పిచ్చినమ్మకాలు చాలా ఉన్నాయి. అద్దం గనక బద్దలకొడితే వొలచులిన మువ్వట కొంపకి! చేపలపులుసు గిన్నె గానీ చెయ్యి జారి కిందపడితే చెపే ప్రమాదం యింటిల్లి పొడికిన్నీ. బోటీ బేరంగానీ చెడిపోతే


యివే ను ఆరోజుల్లా మరీ బేరాలుండవు. మొదట కొనకుండా వెళ్ళిపోయినవాడిదృష్టి యింకా ఆ దుకాణంమీద ఉండి మరెవ్వరినీ గాకుండా చేస్తుందిట. అందుకని బోటీ బేరం గనక చెడిపోతే; వెంటనే ఓ కాగితం ముక్కు నులిమి చుట్టలాగ చుట్టి వెలిగించి దుకాణంమీద సరుకులమట్టూ మూడుసార్లు తిప్పుతారు - యీపాగా కాస్తా ఆ పాడు దృష్టిని తోలేస్తుంది! ఏదైనా పనిమీద వెళుతున్నప్పుడు గుమ్మం దిగడంతో తేస్త్రీ క న క ఎదురయిందా భగ్గంపాడే. ముసీలివాడు ఎదురుపడితే అక్కన పని జరుగుతుంది. కుక్కగానీ యెదురుగావొస్తే అంతకన్నా శుభం మరిలేదు! పంచాంగం తప్పకుండా వొంటింట్లో ఉండాలి (దాని మీద చీనా ఆకురాలు ఉంటాయి మరి!)

ఇంక వీళ్ళకి వంటింటి వేలుపు ఒక దున్నాడు. వాడి పర్యవసానం డిసెంబరు 27 న జరుగుతుంది. ఏడాది పొడుగునా ఆ దేవుడు వొంటింట్లో కూచుని యింట్లో ప్రతి వాడూ యెవడు యేపనిచేసింది చిల్లా రాసుకుంటాడు. వాడికి వాహనం చేప. 27 డిసెంబరు ఉదయం స్నే ఆవాహనం ఎక్కి తిన్నగా స్వరానికి పోయి, వీళ్ళ పుణ్య - పాప కార్యాల లిస్టు అక్కడ దాఖలు చేసి వస్తాడు. అంచేత యాదేవుణ్ణి చాలా భక్తితో పూజిస్తారు యాదేవులు. డిసెంబరు 27 న ఉదయం స్నే మాంచుచేప ఒకటి బజార్లో కొనుక్కునివచ్చి దేవుడిముందు ఉంచుతారు, యింకా తెల్లవారకుండాను. ఎంత మంచిచేప అయితే అంత మంచి వాహనం; వాహనం మంచిదయితే దేవుడు సంతోషిస్తాడు. వాడుసంతోషించడంకన్నా కావలసింది ఏం వుందీ? అదీపంపిటి!

వీళ్ళ సామెతలకూడా చాలా చదు తక్కురంగా ఉంటాయి. మాటవరసకి: (1) "కన్నీళ్ళు ఎప్పుడూ కిందికిగానీ మీదికి జార"వంటారు, తల్లిదండ్రులకి పిల్లలమీదండే అభిమానం, పిల్లలకి తల్లిదండ్రులమీద ఉండదని. వృద్ధాప్యంలో తల్లిదండ్రులని పిల్లలు విధిగా పోషించాలని వీళ్ళ ఆచారం. ఎవ్వడైనా అన్యధా ప్రవర్తిస్తే వాణ్ణిగురించి అనుకుంటూ "అవునవును. కన్నీళ్ళు కిందికిగానీ మీదికి జార"వంటారు. (2) కొడుక్కు తండ్రి యింటికి కప్పులాంటివాడు - తండ్రికన్నా యింకో ఆసరా యెవ్వడూ ఉండదని చెప్పరావడం. (3) "పండు తిన్నప్పుడు చెట్టు వాటిక వాణ్ణి తలుచుకోవాలి" - మేలు మరిచి పోకూడదని అర్థం. (4) అన్నం నమిలి మింగాలి; మాట ఆలోచించి ఆడాలి - తొందరపాలు కూడదన్న సందర్భంలో. (ఇంకా వుంది)

బహిష్టు అగినదా?

ఎంతకాలమింది ఏ కారణంవల్ల నిలిచిపోయిన బహిష్టు నైనను **దేవీపిల్లు** రిగి అపాయంలేకుండా నక్రమపరచును. ఇదియే గవర్నమెంటు (సి డి ఎల్/688) సెంట్రల్ డ్రగ్స్ లేబోరేటరీ క్రింద రిజిస్టరుచేయబడినది. ఇది గ్యారంటీ బాధ్యము. అనేక యోగ్యతావ్రములు కలవు. నకలి మందులు వాడి మోసపోవద్దు. సాధారణ కేసులకు ఖరీదు రు. 8-8-0. నెలయిగా నిలిచిపోయిన కేసులకు రు. 10-8-0. వి. పి. పి. ప్రత్యేకం.



సంతాన నిగ్రహం

సెక్సోపిల్లు రిజిస్టర్డ్ నెం. 266, గ్యారంటీ బాధ్యము. 12 రోజులు నేమిదిన 6 సంవత్సరాల వరకు యోగ్యతగా గర్భము కలుగదు. మామూలుగా బహిష్టుకు లింగం కలిగింపదు. ఇతర నకలి మందులు వాడి మోసపోవద్దు. అనేక యోగ్యతావ్రములు కలవు. ఖరీదు రు. 12/-లు. వి. పి. పి. వేడు.

SEENU & Co., P. B. No. 1638 (J) Madras-1.

ప్రాచీణ; సింగపూరు, కొలంబొ, ఏజెంట్లు; సిరామ్, బెంగళూరు, ప్రాచీనద్యంలేని తావులలో ఏజెంట్లు కావలెను.

సీత చూసిన చూపు

ప్రసరాదా సమయం దాటింది. వెంకమ్మ వంటింట్లో సతమతం ముపు తున్న సమయంలోనే, పక్కంటి గంగా రత్నం వంటింటి గుమ్మందగ్గర నిలబడి ఏమి ప్రాదిందోగాని వాళ్ళకు వచ్చిన అన్ని సంకతికూడా ఆలోచించకుండా, ఆ మే సావిత్రికి పోయి అరుగుమీద దస్తావేజులు రాస్తూన్న భర్త కుటుంబయ్య సుద్దేశించి:

“విన్నారా! ఒకమారు రండి” అంది. కుటుంబయ్యకు యీ కేకలో అజ్ఞ స్ఫురించింది గావల్లు, కళ్ళజోడు చాపమీద పెట్టి అదరాబాదరా లోపలికి పోయాడు.

“ఏమిటే గొడవ. అవతల పెద్దమనుష్యులు నుంచున్నారు” అన్నాడు విసుగుతో. వెంకమ్మగారి నోరు వస్తుతహా చెడ్డదని గామంలో ఒక వాక్యం వుంది. ఆమె

ఒక్కసారి విదిలించుకొని “చావనీండి. అవతల కొంపలుపోతున్నాయి. సీతికి పెళ్లి చూపులట” అంది. కుటుంబయ్య ఆ మాటల్లోని భావం పూర్తిగా గ్రహించలేక పోయాడు.

“ఇదా నేం మనకి వారిగింది. పప్పుకూడు దొరుకుతుందన్నమాట. ఈ కబురు కోసమేనా పోలికేలు పెట్టావు” అంటూనే వెనక్కి తిరిగాడు.

“అంతే మన ప్రయోజకత్వం. వాళ్ళు ప్రారేగుతుంటే నీ కూతుర్ని తీసికెళ్ళి సీతి వల్లో దిశయ్. ఛీ! సిగ్గులేగా మానాళి

మానాలు లేని జన్మలకి.”

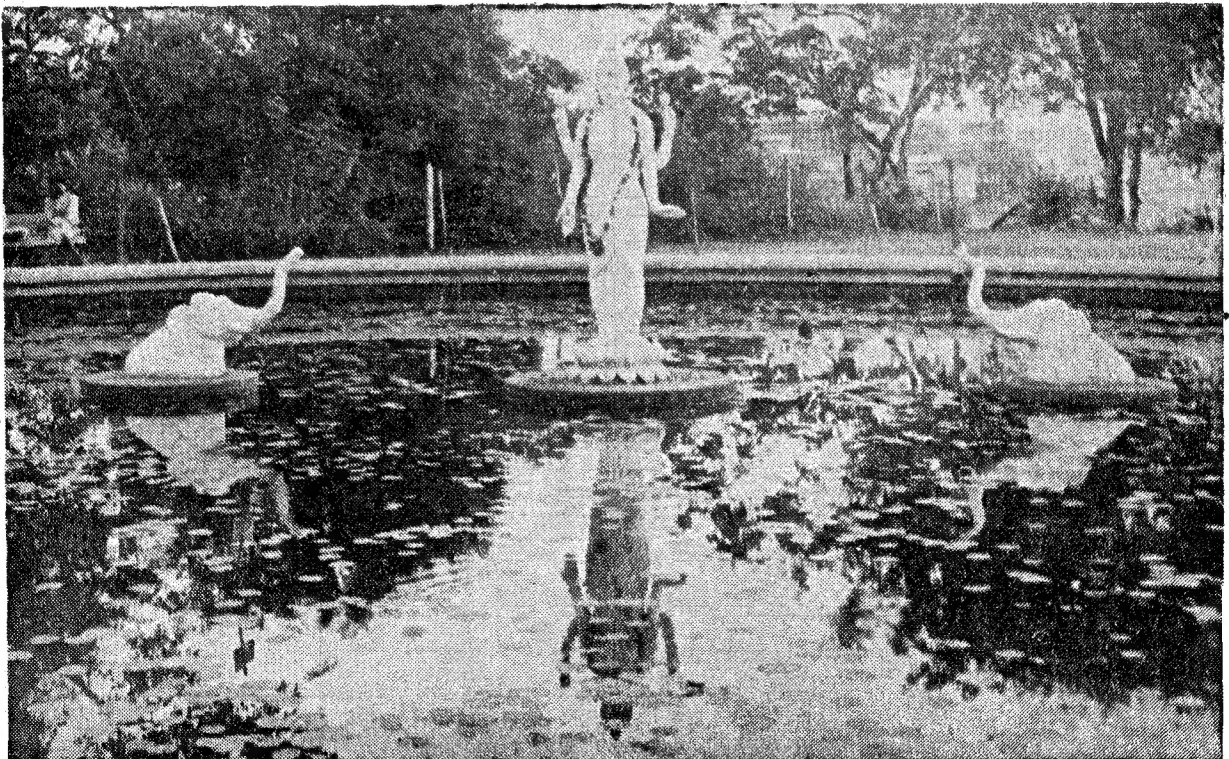
కుటుంబయ్య యిక కదలేకపోయాడు. సంగతి అతనికి పూర్తిగా తెలిసింది.

“అయితే ఏం చెయ్యమంటావు? చూడలేకపోతే కృష్ణలో దిగు” అన్నాడు సగం బిక్కుబిక్కు మంటూనే.

వెంకమ్మ తెగేదాకా లాగే న్యభావం గలది. ఈ అవకాశం ఎంతమాత్రం చెయ్యి వార నివ్వకూడదనుకొంది. పైకొచ్చే ఆగ్రహాన్ని అదిమిపట్టి సాధ్యమైనంత మృదువుగానే అంది.

“మీరు పోయి ఆ విషయం మేమిటో తేల్చుకు రండి.”

కుటుంబయ్య క్యవహారాల్లో అందచేసిన చెయ్యి. ఇంతకంటే వివేచన అతిగాడికి చెప్పవక్కలేదు కూడాను అదిగాక. తన



లక్ష్మీం క్షీరసముద్ర రాజతనయాం శ్రీరంగ ధామేశ్వరీం

ఫోటో: వి. కె. సుందర్ —బొంబాయి.

★ సీతచూసినచూపు ★

కూతురు లక్ష్మి, తమ్ముడి కూతురు సీతకంటే రెండేళ్లు పెద్దది. ఈ పరిస్థితులలో సీతా కల్యాణం తన అసమర్థతవూడ ఎంత చెబు తీస్తుందో, లక్ష్మి భవితవ్యాన్ని ఏలా మార్చు న్నందో అతను భార్యకన్న ఎక్కువగానే గుర్తించాడు. అందుకనే కందువా వైన వేసుకొని చరచరా వాక్కులోకి నడిచాడు.

“అర్జుంటుపని ఒకటుంది - సాయంత్రం రావయ్యా రెడ్డమ్మ” అంటూనే పోయి అల్లంత దూరంలో వున్న నిద్రగన్నేరు చెట్టుకింద చుట్టిపడ్డాడు.

కుటుంబయ్య తిండి పోయి పడిపోనే ల్లియింది. అన్నా తమ్ముడూ పో దెవి చ యంలో మనస్సులు కలిగి మద్రాసు వెళ్ళి రావలసిన అవసరం కలిగింది. ఆ తరువాత వదల్చేవరకూ ఆ రెండు కుటుంబాలూ ఒకరి గడప ఒకరు లొక్కలేదు. దరిమిలా కుటుం బయ్య తల్లిపోవటంతో మళ్ళీ రాకపోకలు సాగినయ్యే. అయినా యిప్పుడు తమ్ము డింటికి పోవటం కార్యకూడదే లక్షణం కొదమకున్నాడు.

ఇంతలో మునిసబు వీరారెడ్డి అటు రానే వచ్చాడు. కుటుంబయ్య ఆ సమయంలో అక్కడ కూర్చోటం అతనికి వింతగానే కన పడ్డది.

“ఏవయ్యాయ్. అలిగి కూకుండావలే వుండే! తమ్మయ్య కబురంపలా” అన్నాడు నోట్లో చుట్టతీసి. కుటుంబయ్య అడ్డంగా తలూపి “నేను కాబట్టి యింకా పట్టుకు ఏడుస్తున్నాను. వాడికేం ఏనాడో లేండు కున్నాడు” అన్నాడు.

వీరారెడ్డికి సంగతి అర్థమైంది. ఆ కాస్తకే తన తెలివికేటలు జరిపరాచి—

“అనా! అల్లా అనమాకు. ఇంట్లో పెళ్ళిడు వచ్చిన పిల్లలందరూ చిన్నబుచ్చుకొంటావని వూరుకొన్నాడు. అంతగాని మంచోడేలే” అంటూనే మళ్ళీ అందుకొని.

“ఇంతకీ నీ పప్పున్నాలు ఎప్పుడయ్యాయి” ఒకమారు సగిలించి, మీసం తిప్పకుంటూ సాగిపోయాడు.

“నెధవలు - యిచ్చే పసిగడతారు” అను కున్నాడు కుటుంబయ్య. వీరారెడ్డి కనపడ్డ నలుగురితోనూ కుటుంబయ్య నిస్సంగ త్యాన్ని చెప్పి యింత ఎండిఎక్కిన తరు వాత, పెళ్ళివారు వచ్చేవారిలో అతను కూర్చోటానికి పోతున్నట్టు అతి చాక చక్కంగా వ్యాఖ్యానించాడు కూడా.

“నెధవలు - యిచ్చే పసిగడతారు” అను కుంటూనే కుటుంబయ్య లేచి నిలబడ్డాడు. కందువాతీసి, తుప్పన వుమ్మేస్తూనే దులిపి వైన వేసుకున్నాడు. ఒక్కక్షణం అక్కడ

ఆగి యిటూ అటూ చూసి వెనక్కి తిరిగి అర మైలు దూరంలోవున్న కారు స్టాండుకేసి నడిచిపోయాడు.

చూపులకి వచ్చిన ముగ్గురూ, “అంటే పెళ్ళికొడుకుతో చేర్చి, కారుస్టాండుకు చేరుకోనేటప్పటికి యింకో అర గంట అయింది. తమ్మయ్యగాని మరెవరుగానీ, వీరిని సాగనంపటానికి, యింతదూరం ఎండకో రారని కుటుంబయ్య వేసిన అంచనా తప్పలేదు.

ఇంకా కారు పెద్దలోంచి రాలేదు. ఆ ముగ్గురూ పోదామవు దగ్గర బలమీద కూర్చు న్నారు. పెళ్ళికొడుకు “పత్రిక” తిరగే న్నన్నాడు.

“పిల్లవాడు బాగానే వున్నాడు” అనుకు న్నాడు కుటుంబయ్య. “సీత మొగుడు అందగాడే” అనే మరోమాట చెప్తులో మారుమోగింది.

మెల్లిగా వారి ప్రక్కకుచేరి “ఏవూరండీ తమది” అన్నాడు. అందులో కళ్ళతోడు పెట్టుకున్నాయన జవాబిచ్చాడు. “గుడి వాడ - మీదీ?”

“ఈవూరే, బంధువులింటికి వచ్చారా.”

“ఒకమాదిరి - కాబోయే బంధువులు అదే శివరామయ్యగారింటికి.”

“ఒహో పెళ్ళి చూపులా - కట్నం ఏమాత్రం.”

“ఇరవైఆరూ, లాంఛనాలూ. మీది ఈ వూరే అన్నార గదూ; వారి వంశమర్యా దలూ అవీ” చెప్పమన్నట్టుగా చూశాడు. కుటుంబయ్య పెదవి విరచి చప్పరించాడు. ఆపైన నిరాశగా ఆకాశంలోకి చూస్తూ “వంశమర్యాదలకేం - దొడ్డనే. పిల్ల తాత గొప్ప కర్మిష్టి” అని వూరుకున్నాడు.

“తమ ఆంతర్యం గ్రహించలేదు. ఏదో అ ను మా ని క్కున్నార లే వుంది.” పిల్ల సంగతో—” పెళ్ళికొడుకు ఒకమారు తలెత్తి కుటుంబయ్యకంక చూచి తల దించుకు న్నాడు. చూడగా పిల్ల నచ్చలేదనీ, వత్తిడి బల్ల లాంగాడనీ అనుకున్నాడు కుటుం బయ్య.

“ఒకచాయ మీ అబ్బాయే ఎవ్వర” పెళ్ళికొడుకువేపు చూస్తూ అన్నాడు.

“అది సరే - మేము చూసిన సంగలేగా.”

“ఇవూనేం - ఇక అన్ని విషయాలలోనూ దివ్యంగా వుంటుంది. కానీ.”

“కానీ—” ముగ్గురూ క్రద్ధగా చూశారు కుటుంబయ్య వంక.

“మరేం లేదు - చాలా అర్థమరాలు - ఈమధ్యే కాలవగట్టుకుపోయి పడిపోయిం దన్నాను! చాటికేం లేండి పెళ్ళికగానే

అనే పోతయ్.” చాలా సాదాగా అన్నాడు కుటుంబయ్య.

“వెప్పారూ! అంటే మార్పులన్న చూపే” రెండో ఆయన తొందరగా అడి గాడు.

“మార్పులా! మరి అదేమో. పిల్ల అర్థమ రాలూ అంటాను.”

మెల్లిగా లేచి కలవు తీసుకొని పోతూనే చారిలో వెంకటేశ్వర్లుని కేకసి కారు స్టాండు వేపు పరిగెత్తించాడు.

* * *
“చూశారా! ఏమనుకుంటున్నారో అంతానూ” రవణమ్మ భర్తతో అంది.

“అనుకోనీ. లోకులు కాకులు - ఆ పీరా రెడ్డి చెప్పేదాంట్లో ముప్పాతికే అబద్ధాలే”

“ఇదేం సత్యకాలపు మనుషులండీ!

లక్ష్మికి లగాలు పెట్టుకుంటున్నార, వూళ్ళో అయితే వుమ్మేస్తారని బావమరిది యింట్లో చేస్తారుట పెళ్ళి. ఇటు మనకా జవాబు రాకపోయే. ఇంకేం కావాలండీ నిదర్శ నాలూ” నిలబడినీ అడిగింది ఆమె.

శివరామయ్య తలపట్టుకొని మెల్లిగా అన్నాడు.

“ఇంత భరవాసా యిచ్చారే - ఏం వాచ్చింది యింతలో.”

ఇంతలో అటువచ్చింది సీత. దాన్ని చూడగానే కాగలిండుకొని ఆవురుమన్నది తల్లి.

శివరామయ్యకు వాస్తవంగా బుజ్జ తిరి గింది. ఆ విసురులో పోయి అన్న గారిమీద పడవలసిందేగాని - నిద్రగన్నేరు చెట్టు చా కా పోయి ఏమాలోచించుకున్నాడో ఏమోగాని వెనక్కి తిరిగి వీరారెడ్డి అరుగు మీదికిపోయి కూర్చున్నాడు.

ఈతంతు జరిగిన వారంకోజానికి కుటుం బయ్య కుభలేఖయిచ్చి పిలవనూ పిలిచాడు. శివరామయ్య ఏమీ అనకుండానే ఆవ్యా నాన్ని స్వీకరించాడు. రవణమ్మ ససేమీ రానంది. శివరామయ్య ముందు కోప్పడ్డా తరువాత తనవల్లగాక “ఇక్కడే తగులడు - నలుగురూ వుమ్మేస్తారు” అన్నాడు.

“నావల్లగాదు ఆదిక్కుమారిన పెళ్ళి చూట్టం - వురేకుకు చావనన్నా చస్తాగాని. అంత ఆప్యాయం తగలబడితే మీరు పోయి సంతోషించండి.”

ఒకనాడు మహాశివుడు కాలకూటాన్ని దిగమొంగటం చరిత్రలో ఒక అపూర్వ ఘట్టమే. ఇంత అవమానాన్ని శివరామయ్య తీర్చిండుకొని పెళ్ళికి వెళ్ళాలని ఎల్లా తీర్మా నించుకున్నాడో తెలుసుకోటం కష్టమే. ఈ విషయంలో శివరామయ్యకు యింత కంటే విశిష్టమైన స్థానమే దొరకొనింది.



మగట

జి. సి. రామకృష్ణ

13

ప్రది ఒక సాయంత్రం. అంధకారం నూర్చుణ్ణి కాగిలిండుకోవాలని తరుము వంటూ వెళ్తుంది. నూర్చుడు చిక్క వంటా నిష్క్రమిస్తున్నాడు.

దేవాలయంలోని గంటల ఓంకారనాదం ఆకాశంలో వ్యాపిస్తున్నది. పెన్నానది వరదలతో పొంగి రంగనాయకస్వామి పాదాలు తాకాలని ప్రయత్నిస్తూ, తన కోరిక తీర్చుకోలేక, దేవాలయ ప్రాకారాలను ఒరుసుకుంటూ హోయమని ధ్వనిచేస్తూ ప్రవహిస్తూ ఉంది.

దేవాలయ గోపుర శిఖరాలు, “మళ్ళీ లేపు వస్తావుకదా?” అని చిరునవ్వులతో నూర్చుణ్ణి అడుగుతున్నట్లు, తిళతళ మెరుస్తున్నాయి. ఆ దేవాలయ గోపురం, ఎందరు మానవులు, శిల్పులు, కళాకారులు, చెమటోడ్చి నిర్మించారోకాని, అది మానవుడు ఆకాశానికి చేరాలని చేసిన ప్రయత్నానికి చిహ్నంలాగా ఉంది. ఆ గోపురశిఖరాలు,

ఆకాశానికి చాలా దగ్గరలోనే ఉన్నట్లున్నాయి.

ఒకరి కాగిలిలో ఒకరు మురిసిపోతూ లీనమైపోయే ప్రేమికులలాగా, దేవాలయంలో గంటల గణగణధ్వని పెన్నానది ప్రవాహధ్వనితో కలిసి, ఏదో అనిర్వచనీయమైన ఆవేశాన్ని, ఉద్రేకాన్ని, కలిగించే సంగీతంలా వినిపిస్తూఉంది.

సుగుణ ఆ ధ్వనివింటూ వాకిట్లో, కూచుంది. ఆమె మనసులో ఇంక ఏ ఆలోచనలూ కోరికలూ లేవు. అలా ఎంతసేపు కూచుండో ఆమెకు జ్ఞాపకంలేదు. సుధాకర్ వచ్చి ఏమిటో చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. “సరేలే” అనిమాత్రం జవాబిచ్చింది.

“కడపట్లో కూర్చుని అఘోరించడం ఎందుకు? భోజనాలకు రారాదా?” అని ఎక్కసంగా పిలిచింది అమ్మ.

“నాకు ఆకలికాలేదు” అని సుగుణ వినుగుతో జవాబిచ్చింది.

“ఏం? ఆకలి రెండు క్కాడు? లేచిరా” అని తల్లి ఆజ్ఞాపించింది.

“రామ్మో. వాడు తర్వాత తింటాడే.

ఆ కుంక ఎప్పటి కొస్తాడో వీధులన్నీ తిరిగి” అని రంగమ్మకూడా పిలిచింది.

విధిలేక సుగుణ అన్నం ముందు కూచొని నాలుగు మెతుకులు తిని కళ్లు మూసుకొని పడుకొంది.

తర్వాత ఏమి జరిగిందో ఏమో, ఛటా, ఛటా చెబ్బల చప్పుడు వినిపించి సుగుణ గాభరాపడి కళ్ళు తెరిచి చూచింది.

“ఎక్కడికి పోయావు ఇంతసేపు?” అని నాన్న సుధాకరుణ్ణి చాచగొడుతున్నాడు. రంగమ్మ, కేషమ్మ, రాఘవయ్యను బ్రతిమాలుకొని అడ్డం తీశారు.

“అక్కయ్యో చెప్పి పోయాను నాన్నా” అని సుధాకర్ చెక్కిళ్లు పెనుతూ విడుస్తూ అన్నాడు. సుగుణ గుండె జల్లు మంది.

కేషమ్మకు ఒళ్లు మండిపోయింది.

“ఓసి, దయ్యమా, గుడ్లు మిటకరించు కొని చూస్తున్నావుగదే. ఏమని చెప్పి పోయాడు వాడు నీతో?” అని తల్లి సుగుణను గద్దించి అడిగింది.

“నాకు జ్ఞాపకం లేదమ్మో” అని సుగుణ గజగజలాడుతూ చెప్పింది.

“ఎక్కడికి పోయావ్?” అని రాఘవయ్య మళ్ళీ ఒక్క అరుపు అరిచాడు.

“కన్నురీదేవీ ప్లాన్లలో నాటకం అయితే చూస్తామని పోయాను నాన్నా” అన్నాడు సుధాకర్ విడువగా.

రంగమ్య, శేషమ్య, సుధాకరుణ్ణి ఎలాగో బలిమాలి, నాలుగుముద్దలు అన్నం తినిపించారు.

ఎంతసేపు కళ్ళుమాసుకొని పడుకున్నా సుగుణకు నిద్రపట్టలేదు. మెల్లగాలేచి సుధాకరుడి ప్రక్కన కూచోని తలమీద చేయి వేసింది. రెండు కన్నీటిబొట్లు సుధాకరుడి బుగ్గమీద పడ్డాయి. సుధాకర్ నిద్రలో కూడా ఉండి ఉండి ఎక్కిళ్ళు పెడు తున్నాడు.

కొంతసేపటికి కళ్ళుతెరిచి, సుగుణను చూచి అదిరిపడి లేచికుదున్నాడు. సుగుణ కన్నీరు ఆపుకుంటూ,

“ఇండాక ఎక్కడికి పోయి నావు నాయనా?” అని అడిగింది.

“నీవు వాళ్ళలో కూచోనిఉంటే, వెప్పి పోయానక్కయ్యా. కన్నురీదేవీ ప్లాన్లలో యానివర్సరీ అనీ, వెక్కున్నాననీ చెప్పాను. నీవు సరేలే, అన్నావు.”

రాఘవయ్య కళ్ళు తెరిచి చూచాడు. అక్కా, తమ్ముడు, ఏదో మాట్లాడు కొంటున్నాడు. ఆయన పశ్చాత్తాపంతో కొంత బాధపడి ఇంకొకవైపు తిరిగి పడు కున్నాడు.

“ఏం నాటకం వేశారు?” అంది సుగుణ మెల్లగా.

“చాలా వేశారు. దాన్ములు, నాటకాలు, అన్నీ. కానీ ఒక్కటి మాత్రం బలవగానుంది. శివుడు తపస్సు చేసుకుంటూ ఉంటాడు. మన్మథుడు రతీదేవితోకూడా వచ్చి శివుడిపైన బాణాలు వేస్తాడు. శివుడు మూడోకన్ను తెరిచి మన్మథుణ్ణి కార్చి బూడిద చేసేస్తాడు. “అయ్యా, నాభీరస బ్రతికిందండి” అని రతీదేవి బూడిదలో పడి పొర్లాడుకూ, గుండెలు బాదుకుంటూ ఏడుస్తుంది. ఆమాయన జీవితలందరూ ఆ మెమోరీ ఆలయంలో, శివుడిదగ్గరికి వచ్చి, “స్వామీ, మన్మథుడు లేకుంటే లోకంలో ఆనందమే ఉండదు. అనందం లేకపోతే మనుషులు బ్రతికలేరు. అప్పుడు పృథ్విలేదే లేకుండా లోకాలన్నీ నాశనం అయి పోతాయి” అని ఈశ్వరుణ్ణి ప్రార్థిస్తారు. ఈశ్వరుడు “నిజమే. నేను చాలా భార పాలు పడ్డాను. మన్మథుడు శరీరం అనేది లేకుండా, అందరిలోనూ వ్యాపించి ఉంటాడు.” అని కరుణిస్తాడు. రతీదేవి ఆనందంతో తన భర్తను బ్రతికించుకుని

వెల్లిపోయింది” అని సుధాకరుడు కథ ముగించాడు.

సుగుణ వణికిపోతూఉంది. కళ్ళనిండా నీళ్ళు చచ్చాయి. గుటకలువేస్తూ పేదవులు పళ్ళతో గట్టిగా కొరుక్కుంటూ ఉంది.

“ఏమిటక్కయ్యా!” అని సుధాకర్ ఆంవోళనతో అడిగాడు.

“ఇంక పడుకో నాయనా. పొద్దు పోయింది” అని సుగుణ వెళ్ళి పడుకొంది. కొంతసేపయినతర్వాత, “సుగుణా!” అని ఎవరో పిలిచారు.

సుగుణ కళ్ళు తెరిచి చుట్టూ చూచింది. సుధాకరుడు యోగిలాగా ధ్యానముద్రలో ఉన్నట్టున్నాడు.

నాన్నా, క్రంగి కృశించిపోయి, లోకాన్ని మరిచి నిద్రపోతున్నాడు.

తల్లి ఎండిపోయిన చెట్టులాగా పడి గాఢ నిద్రలోఉంది.

తనకు ఈలోకంతో ఏమీ సంబంధం లేనట్లు రంగమ్య దూరంగా కటిక శేలమీద పడుకొని ఉంది. సుగుణ కళ్ళుమాసుకొని మళ్ళీ పడుకొంది. కానీ “సుగుణా!” అని ఎవరో పిలిచారు.

లేచి కూచోని సుగుణ చెవులు గట్టిగా మూసుకుంది. ‘గీ’ అనేకబ్బం, కబ్బంలలో మళ్ళీ “సుగుణా” అనే పిలుపు వినిపిస్తున్నాయి. పెన్నా నది ప్రవాహస్వని స్వ్వంధంగా హోరుమని వినిపిస్తూ ఉంది.

సుగుణ అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ రోడ్డుమీదికి వచ్చింది. ‘ప్రపంచానికంతా మేమే ప్రతినిధులం’ అన్నట్లు కుక్కలు ఒకసారి మొరిగి ఊరుకున్నాయి.

దేవాలయంవైపు నడిచింది సుగుణ. మంటపంనిండా బిద్దుగాళ్ళు పడుకొని ఉన్నారు.

దేవాలయం ఎదుట కొంతసేపు నిల్చాని సుగుణ ఒకసారి తన కంటికాలు మాచు గ్వి “భగవంతుడా! నేను నీ కేంద్రహం

చేశాను?” అని అడిగింది. కాని ఈప్రశ్నకు జవాబురాలేదు.

పెన్నా నది హోరుమని సంగీతం ఆట పిస్తూ సుగుణను ఆహ్వానించింది.

సుగుణ అప్రయత్నంగా పెన్నా నదివైపు మరలింది. గోడకు ఆనుకొని, నిల్చాని, ఒక సారి ప్రవాహాన్ని చూచింది.

నది మధ్యలో ఏదో గలగల చప్పుడవుతూ ఉంది. సుగుణ ఆనైవే చూచింది.

ఎవరో మనిషి ఏటికి ఎదురీడుతున్నాడు.

“అమ్మా ఎంత ధైర్యం!”

చేతులతో నీళ్ళని బాదుతూ పోరాడుతున్నాడు. పాపం! ఎవరో ఆ మనిషి?

పిచ్చి సుగుణ ఆమనిషి ఎవరో తెలుసుకో వాలని గిజగిజలాడిపోయింది.

“సుగుణా” అని ఆ ఏటికి ఎదురీడమనిషి పిలిచాడు. గొంతు సుగుణకు బాగా పరిచయం. అది మామయ్య గొంతు. దండం మామయ్య గొంతు అది.

“మామయ్యా” అని కేకపె, సుగుణ చేతులు చైత్రైంది. గోడమీద ఆనుకున్న కంటికాలు జారింది. నీళ్ళతో కొంతసేపు పోరాడింది సుగుణ. ఆ నిర్దోషిని తనలో దారుణోపదం ఇద్దంలేక, పెన్నా నది జలం ఆమెను రెండు మూడుసార్లు చైకి తోసేసింది.

కానీ, అప్పటికే సుగుణ ప్రాణనాయకులు, నది హోరులలో కలిసిపోయాయి.

పెన్నా నది దుఃఖాన్ని ఆపుకోలేక హోరుమని ఏడుస్తూ ప్రవహించింది.

14

సుగుణ శరీరాన్ని పెన్నా నది కన్నీటితో మోసుకొనిపోయి, సముద్రానికి అప్పగించింది. కాని ఆ సంగతి లోకాని కెలా తెలుస్తుంది? సుగుణ ఎవరితోనో లేచి పోయిందన్న వార్త ఇంటింటికి ప్రాణిపోయింది.

“ఒకమ్మాయి, ఒక మగవానితో లేచి

లల్లారాం అండ్ కో

(స్థాపితము 1928.)

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, సరసమైన ధరలకు ప్రసిద్ధిచెందిన

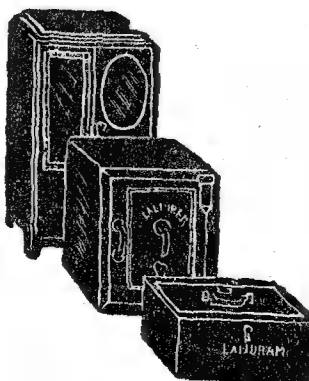
* ఇనుప పెట్టెలు * ఉక్కుబీరువాలు

* క్యాపు బాక్సులు

లల్లారాం అండ్ కో

నెలకలేటివారి విధి, : : విజయవాడ - 1.

“కోత్ పోయామ్ - మారుతి సినిమా కెదురుగా.”





సు గు ణ



పోయింది" అని తెలిసిందంటే చాలు. కొంతమందికి ఆ వార్తను వ్యాపింపజేయటంకోసం ఎక్కడలేని ఆసక్తి!

"సుగుణ నిర్దోషి" అని సాక్ష్యం చెప్పడానికి ఎవ్వరూ లేకపోయారు.

రంగనాయకస్వామికి నోరు లేదు. పెన్నానదికి ఎడమతీరం తప్ప యింకేమీ చేతకాదు.

సుధాకరుడు, రాఘవయ్య, వెలికి వెలికి విసిగిపోయి వచ్చారు.

"లేదమ్మా, ఎక్కడా కనిపించలేదు" అని సుధాకరుడు చెక్కిచెక్కి ఏడుస్తూ తిరిగి వెళ్ళాడు.

"ఎంతవని చేకావమ్మా" అని, రాఘవయ్య అవధానంతో, దుఃఖంతో కృంగిపోతూ కళ్ళనీళ్లు కుడుచుకొన్నాడు.

"నాకు నమ్మకంలేదురా. అది ఎక్కడో, కానిలోలో గుంటలోలో దూకే ఉంటుంది. అది చాలా రోజులుంచి అలాగే ఉన్నానే ఉంది. నాకు దానిముఖం చూస్తేనే అనిపించింది..." అంది రంగమ్మ.

"అసలు దానికి పరిచయం అయితే మొగ కాళ్ళు ఎవరున్నారు వదిలా? అది మొగ కళ్ళతో మాట్లాడాలంటేనే గడగడలాడి పోతుంది" అని కేవలం దుఃఖం ఆపుకో

లేక భూదేవిని ఆశ్రయించి వలవల విడిచింది కాలం గడిచిపోతూనే ఉంది.

ఇంట్లో ఏ స్థలంమీదనూ, అందరికీ సుగుణే జ్ఞాపకానికి వచ్చేది.

"అమ్మా నిన్ను నేను పార్కుదగ్గరికి పోతే, అక్కయ్యలాగే, ఒక మూయి కుంటుకుంటూ పోతూఉంది. త కాలం న చూచి సుగుణక్కయ్యేమో ననుకున్నాను. దగ్గరికిపోయి చూచాను. ఆ మెకకో, ఒక ముసలాయనతో గూడా నడిచి పోతూ ఉంది." అన్నాడు సుధాకర్.

"ఎందుకు నాయనా, నా కడుపులో చిచ్చుకేపుతావు?" అని కేవలం దుఃఖంతో మునిగిపోయింది.

భారంగా, ది న మొ క యం గం గా, రంజేళ్ళు గడిచిపోయాయి; కేవలం ఒక అడవిల్ల ను త్రవనించింది.

"అయ్యో మరీ అడవిల్ల పుట్టిందే" అని దంపతు రిద్దరూ కుమిలిపోయారు. కేవలం తన విడ్డక్కాళ్ళను తడిచి చూచుకొని, "దూబంగారుక్కల్ల కుంటిపిల్ల కాదు." అని సంతోషించింది.

"మన దుఃఖం చూడలేక, చేతుకు, కుంటి కాలు బాగుచేసి, మన సుగుణను, మనకే ఇచ్చాడు" అని ఆనందబాష్పాలతో సంకృప్తి

పడ్డాడు రాఘవయ్య.

"నువ్వు అక్కయ్య నాకు చెల్లెలుగా పుట్టిందా?" అని ఆలోచిస్తూ ఆనందించాడు సుధాకర్.

"ఏమిటే, ఇంత పొడవైనా విడ్డకు నీళ్లు పోయ్యకుండా ముచున్నావు?" అని రంగమ్మ, విడ్డకు చేతికి తీసుకొని ఎగరేసి ముద్దులు పెట్టుకుంటూ, "నువ్వు మాకు సుగుణమ్మకల్లి పుట్టిందా? చేపుడితో తగవులాడి, కుంటికోలు బాగుచేయించుకొని, నువ్వు మా సుగుణమ్మ మాదగ్గరకే వచ్చిందమ్మా" అంటూ రంగమ్మ సుగుణను నీళ్లుపోయడానికి తీసుకొని పోయింది.

దుర్భరవారిద్ర్యంలో దుఃఖంలో అటకు తిరిగి ఆ చిన్నగృహంలో ఆనందం ఒక క్షణంసేపు విలాస స్వర్ణం చేసింది.

(అయిపోయింది)

కు ష్టు * బౌ లి

వగైరా మేహవచ్చులు, పెగ, నవాయి వ్యాధి లకు గ్యారంటీ దిక్కు. క్యూబలాగు ఉదీకము; నలహాది జి. ఎ. రెడ్డి & కో. (రిశివద్దు)

"చాన్సెరా క్రమము."

గోపాలపురం. తూర్పుగోదావరి.

ఎంతో రుచికరమైనది, ఎంతో ఆరోగ్యకరమైనది

TP. 538

వకాన్ ఆరోగ్యము నిచ్చును: వకాన్ రుచికరమైనది—మీ రోజున సదాగ్రములు మంచి వంటకు వాడే పాదనతో తయారుచేయాలనుటకు అనేక కారణాల్లోయివి రెండు. ప్రభుత్వ నిర్దేశములకు తగినట్లుగా ఆరోగ్య రక్షక వర్తకులతో. ఎ.డి. విటమినులు కలిపి తయారగు మిక్చిలి కుర్తక పొందిన వకాన్. పిల్లలకు పెద్దలకు ఎంతో ఆనందమైన కీక్కిని యిచ్చి వారి ఆరోగ్యమును సంరక్షిస్తుంది; ప్రతి వంటను విందుగా మార్చుతుంది. పరసమైన దరలకు 2, 10, 36 పౌన్ల డబ్బాలో దొరకును.



వకాన్

ఎ.డి. విటమిను కలిగినది

తాత తయారు



తొరకడకప్పు పెట్టుబడితో.

తొరక నిర్వహణ క్రింద.

తొరకడకముతో తయారవుతున్నది.



అంగర సూర్యారావు

పాత్రలు:

- 1 కళాధర్
- 2 సుధాకర్
- 3 శేషు
- 4 సుభాషిణి
- 5 మంగయ్య

ఒకటో దృశ్యం

(ఒక పెద్ద గది ఎడమ అంచున ఉన్నది. కుడి అంచున గదిలో పాత తివాచీ వరిచివుట్టుంది ఒక మూల వాళ్ళోనియం మరో మూల తివల వుంటాయి గది మధ్య ఒక టేబులు మూడుకుర్చీలు - టేబులమీద వున్న కాయలు వుంటాయి గడం తా చిందరవందరగా వుట్టుంది ఎడమవైపునుంచి కళాధర్ సుధాకర్ ప్రవేశిస్తారు ఇద్దరికీ వయస్సు 80 న వర్షాలలోపు వుంటుంది పెళ్ళి దువ్విన క్రొత్త లాల్సీ వరాయి ఇద్దరినీ చూడగానే తప్పకుండా నటులై వుంటారనిపిస్తుంది)

కళాధర్ (చేతులవైపు తిరిగి) సభా వదులారా!

సుధాకర్: (చేతులవైపు తిరిగి) మహా కయలారా!

కళా మహా విదునిమంజులలో నాటకం ప్రారంభించబోతున్నాం

సుధా: నాటకం ప్రారంభించబోయే ముందు మా సాధకబాధకాలను మీతో మనవిచేసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో వచ్చాం

కళా నామేయ కళాధర్!

సుధా నన్ను సుధాకర్ అంటారు

కళా: మేం యిద్దరం నాటక కళను ఉద్ధరించాలనే సవాళయంతో పర్యవంక వరిత్యాగం చేసి మా జీవితాలను నాటకకళకు అంకితం చేశాం

సుధా: ఆంధ్రదేశంలో నాటకకళ రోజురోజుకు దిగజారిపోతున్నామని మేం భరించలేకపోతున్నాం

కళా: అందుకే మేం ఉభయవంశ సభా వదుల నాట్యమండలిని స్థాపించి ప్రజలలో ఆసక్తిని పెంపొందించు కళాభిలాషను పెంపొందించు రాజకానికి ప్రహేళికపెట్టే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం

సుధా: (కళాధర్ వైపు తిరిగి) ఎలా వుందిరా మన ఉపోద్ఘాతం?

కళా: (సుధాకర్ వైపు తిరిగి) అయినా ఖుంకా వుందిరా

[ఇద్దరూ కుర్చీలలో కూర్చుంటారు]

సుధా: రేపు మన నాటకానికి ముందు యీ ఉపోద్ఘాతం చెప్పేటంటే చేతులు కలప మన ఆశయం అర్థమైపోయి ప్రజలకు వుంటుంది.

కళా: ఊహకుంటే లాభంలేదురా సుధాకర్ మన ఉపోద్ఘాతం విన్నవంటే చేతులు కలప చి కనీసం ఒక ధనవంతుడైనా లేదనిచ్చి మన నాటకమండలిని పోషి వడానికి పూనుకోవాలి

సుధా: అయితే ఉపోద్ఘాతం యింకొంతం నూటుగా వుండాలిరా

అంగర సూర్యారావు

కళా: ఒకేయ సుధాకర్! మనలో మన నాటక కళలు పాడైపోతున్నాయని మన లాంటి వర్గీయులం గోలపెడతాం కాని నమ్మకానివాడోకదూ గోలపెట్టజేరా!

సుధా: ఒక! యీనాటకం అర్థం చేసుకోలేకపోతా! నమ్మకానివాడి దృష్టి ఎక్కడూ నమ్మకాని వుంటుంది వదిలి దృష్టి ఎక్కడూ తూరినాడ వుంటుంది కళను ఉద్ధరించినా చేశాన్ని ఉద్ధరించినా ఎక్కడైతే నా వర్గీయులే ఉద్ధరించాలి! (సంతోషంతో) ఒకేయ కళాధర్! నువ్వు నమ్మకానో లేదో కాని నేను వర్గీయులవై ప్రజలకు మందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నానురా!

కళా: (కళాధర్ తో) సంతోషించు! సంతోషించు! అదై యివ్వన దుకు రేపు యీ కొంతలాంటివి బయటకు గంపేసిన తర్వాత యీ కా సంతోషిస్తున్నావని!

సుధా: నెల రోజులలో మనం అనూహిక ప్రజల నాటకాన్ని చేతులు కలప కంటివంటో తున్నాం ఆ నాటకానికి వచ్చే నికరా వాయం అంతా మనోదయ నాట్యమండలి అవ్వాలి తీర్మానానికి కదూ!

కళా: మన ఆశలన్నీ ఒకే నాటకమండలి పెట్టుకోని వుండడం అంత మంచిది కాదురా నీ అనా తరాలవలెనైనా నాటక

కాని అనుకున్న నమ్మకానోకే నీం చేస్తావ్!

సుధా: (కళాధర్ తో) అయితే నీం గా యీ నాటక నువ్వు వచ్చి పోకే నీం చేస్తావ్! వెనక ప్రశ్నలూ నువ్వు ను. ఎక్కడూ మనం కొత్త కొత్త కోరికలతో ముందుకు పోగిపోవాలి కాని - (తన చిన్న విషయానికి నిరాశతో కృంగి పోతున్నట్లు ఒక క్షణం వదిలేయడం)

(ఎడమవైపునుంచి శేషు వస్తాడు. వయస్సు 20 సంవత్సరాలు చూడగానే మధురకేస యువకుడని తెలుస్తుంది)

శేషు (విచార తో) మన గారి జీవితాలు మారిపోయాయి గురు!

కళా: (అశ్చర్యంతో) నీం జరిగిందిరా శేషా!

శేషా: నీం జరగజూడతో అదే జరిగిపోయింది!

సుధా: (దిమ్మగా) అదేదో చక్కన చెప్పి తలుచుకో!

శేషు: (మధురకేస తో) నేను ఉదయం నీం తో చక్క కాంచనలక్ష్మిగారి యింటికి వచ్చాను.

కళా: లేదు! కానికేం కాగానేవుంది

శేషు (విచారంగా) నేను అక్కడకు వెళ్ళకపోయినా కాసుండేదికదా అది యిక్కడూ విచారిస్తున్నాను.

సుధా: ఏం! కాంచనలక్ష్మి వంశో నులు వుగా లేదా?

శేషు: కాంచనలక్ష్మి నులువుగా వుంది. నులువుగా లేకపోయినా మనం కాసుండేది పోయివుండేవాళ్ళం (రహస్యంగా) అదిల్లి నమ్మకాన్ని పెద్దమనిషి ఒకడు పోషించడానికి ముందుకు వచ్చాడట

కళా: కానికే! కథం! కాని!

శేషు: అందుకు ఒక వరకునూడా వుండటం కాంచనలక్ష్మి యింకొండు నాటకాల్లో నేనూ చెయ్యబోతున్నాను

సుధా: కొంతమందిగింది శేషా! మన నాటకానికి మీరొయిన లేకపోకే ఎలా!

కళా: కిరాయి నటుల్ని నమ్మకానూడతూ అది ఎంతచెప్పినా వింటూ నువ్వు! - ఇక యిక్కడు మన నాటకాన్ని ఎలా విజయ వంతంగా నడిపిస్తావ్ నడిపించు

సుధా: (విచారతో) అయితే యీ కాంచనలక్ష్మి మననూ యింకొం తీరిపోయి పోతా?



కళా: (అమె ముఖంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ) సుబ్బులూ! యిలా రా! (అమె బడునూ దగ్గరకు వస్తుంది. కళాధర్ లేచి నిలబడి) అటు తిరుగు! (సుబ్బులు ప్రేక్షకులవైపు తిరుగుతుంది. అతను అమె ప్రక్కను నిలబడతాడు) ముఖం ఓరగా పెట్టి కిందకు దించు. (అమె ముఖం కిందకు దించుతుంది) గెండు చేతుల్ని నడుంమీద వుంచి యిలా నాట్యభంగిమలో నిలబడు. (అతను నిలబడి చూసిస్తాడు. అమె కూడా అలా నిలబడుతుంది)

సుధా: (ఇంతవరకూ ఆ శృంగారం చూస్తూ యిక భరించలేక లేచి) నీకేమైనా మతిపోయిందటరా కళాధర్?

కళా: (సుధాకర్ వైపు ముఖం తిప్పుకుంటూనే చేతితో సంజ్ఞచేస్తూ) ఉమ్! (సుబ్బులతో) ఇక సరిగా నిలబడు. (నిలబడుతుంది) నీకేమైనా చదువొచ్చునా?

సుబ్బు: ఊ! ఊ! సిస్టర్ ప్లీజు ఒకటో కళాను పట్టేసండి. ■ పేర్లు యింకా గ్యాపకం వున్నాయి! అల-వల-వీలక—

సుధా: (మధ్యలో అందుకొని) నిలక కాదు పలక!

కళా: (సంగోపంగో) సెమాభాష్! నువ్వు యిక చూ నాటకంలో సంధ్యపాత్రకు సరిగా సరిపోతావ్!

సుధా: నీకు యితేక కొంచెం బుర్ర చెడి పోయినట్లు కనిపిస్తోందిరా కళాధర్!

కళా: ఏం?

సుధా: లేకపోలే అపస్వరాలు పలికే యీ పిల్లను తీసుకువెళ్లి ప్రేజి ఎక్కిస్తే మన మిర్యాదయ్యేమైనా దిక్కుతుందటరా?

కళా: ఒరేయ్ సుధాకర్! నెలరోజులలో యీ సుబ్బుల్ని గొప్పహీరోయిన్ ని చెయ్యి లేకపోలే నాపేరు కళాధర్ కాదు. ఎంత క్రమకయినా ఓర్చి యీ అమె ను ఉత్తమ నటిగా తయారుచేస్తే కిరాయి నటీమణుల కోసం వెతుక్కోవలసిన బాధ తప్పకుంది.

సుబ్బు: (ఆశ్చర్యంలో) ఏటిబాబుగారూ! నాటకంలో నన్ను ఏస మేయిస్తారా?

కళా: ఆవును! నీకు యిష్టమేనా?

సుబ్బు: (ఆనందంతో) ఓ! సినిమాలో నేనకన్నెకలగ మంచిబట్ట లేనకోవచ్చు. (భయంతో కళ్లు పెద్దవిచేసి) చూ బాబుకు తెలిస్తే వూరుకోడండీ!

కళా: మీబాబుతో నేను చూట్టాడ బావరే! (సుధాకర్ తో) ఒరేయ్ సుధాకర్! నేను అమెనుపైన కార్యభారాన్ని నెత్తిమీద వేసుకున్నాను. నువ్వు విషయంలో నాతో సమానంగా ప్రవహించాలి.

సుధా: నువ్వొకటి నేనొకటి నటరా కళాధర్!

కళా: నువ్వు నేనం వూళ్లోకి వెళ్లి వలక,

ఒక పుస్తకం, కొన్ని రకాలబట్టలు సుబ్బులకు సరిపోయేవి తీసుకురావాలి.

సుధా: సరే! అలాగే తీసుకువద్దాం!

కళా: ఇక పేపర్లలో సంధ్యపాత్రకు తిన్నగావున్న కొంచసంత పేరు కొట్టించి "కుమారి సుభాషిణి" అని రాయించు.

సుధా: (సంతోషంతో) ఊపేరు అమె ఘంగా వుంది. (సుబ్బులతో) యివేళ నుంచి నీపేరు సుబ్బులకాదు సుభాషిణి. బాపకం వుండుకో.

సుబ్బు: సుభాషి నేటి బాబుగారూ?

కళా: (అమెకేసి తీక్షణంగా చూస్తూ) 'సు.భా-షి' అను.

సుబ్బు: (భయంతో) సుభాషిణి.

కళా: వెళ్లి ఆకుర్చిమీద కూర్చో.

సుబ్బు: (భయంతో) అమ్మ బాబోయ్! నేనా కుర్చిమీద కూసుంటే చూ బాబు పంచేతాడు.

కళా: (కోపంతో) నిక్కబంగా ముందు ఆ కుర్చిమీద కూర్చుంటావా? లేదా?

[సుబ్బులు భయంతో కుర్చి మీద కూర్చుంటుంది]

కళా: (పుస్తకం తెరిచి) నేను చదివిన చూట నువ్వు తిరిగి అంటావుండు. (చదువుతూ) యీ వెన్నెల రాత్రిలో—

సుబ్బు: (బాగ్ గతగా తిరిగి అంటుంది)

యీ వెన్నెలరాత్రిలో—

కళా: (పుస్తకం చూస్తూ) యిలా మనం రోజూ కలుసుకుంటూ వుంటే...

సుబ్బు: యిలా మనం.....(మరిచి పోతుంది.)

సుధా: యిలా మనం రోజూ

సుబ్బు: యిలా మనం రోజూ

[ఎడమవైపునుంచి శేషు తొందరగా వస్తాడు.]

శేషు: (ఉత్సాహంతో) విదునిముహులలో మనకు హీరోయిన్ దొరికింది. కానీ నాటకానికి రెండువందల రూపాయల కావాలంటోంది.

కళా: ఒరేయ్ శేషూ! యిక ■ కిరాయి నటుల మాట నాదగ్గర ఎతకు. (సుధాకర్ తో) ఒరేయ్ సుధాకర్! మీ రిద్దరూ వూళ్లోకి వెళ్లి నేను చెప్పినవన్నీ తీసుకొని వేగంరండి.

శేషు: (సుబ్బులకేసి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ) ఏమిటే సుబ్బీ! కుర్చి ఎక్కి దిద్దగా కూచున్నావ్?

సుబ్బు: (కోపంతో) ఏమండోయ్ అబ్బాయిగారూ! నన్ను సుబ్బీగిట్టి అంటే వూరుకోను.

కళా: అబ్బాయిగారు కాదు - అబ్బాయి గారు అను.

సుబ్బు: అబ్బాయిగారు.

[సుధాకర్ శేషును తీసుకొని ఎడమవైపు వెళ్లిపోతాడు. కళాధర్ అమెకు చూటలు చెబుతూవుంటాడు. —తెర.)

* * *

రెండో దృశ్యం

(నెలరోజులు గడిచిన తరువాత—అదే గది—రాత్రి గంటలు. తెర ఎత్తగానే గది ఖాళీగా కనిపిస్తుంది. ఈ సారి గది కుంభంగా సరిగ్గా వుంటుంది. గదికి ఎడమ వైపున టేబిల్, నాలుగు కుర్చీలు వుంటాయి. మిగిలిన గదంతా ఖాళీగా వుంటుంది. టేబిల్ మీద పుస్తకాలు సరి వుంటాయి. ఎడమవైపునుంచి కళాధర్ సుధాకర్ ఉత్సాహంతో మాట్లాడుకుంటూ ప్రవేశిస్తారు.)

సుధా: ప్రేక్షకులంతా 'కుమారి సుభాషిణి' ఎవరా అని ఆశ్చర్యపోయారు. అమె అందాన్ని, తీవ్ర చూసి చూళ్లో వున్న యువకులంతా ఎవరి కుర్చీలలో నాళ్ళు మార్చుపోయారనకో!



నరస గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి ఆరోగ్యమగు వంశావమును కలుగజేయును. అన్నిచోట్లా రికమ సీసా 2/8.

కృష్ణా రేబరేటర్, బెజవాడ

★ కళోద్ధారకులు ★

కళా: (నగర్వంగా) అంధ్ర రంగులూ
II అబ్బులిమైన కళానాయకిని కృష్ణించి
యిచ్చిన నాకు అంధ్రదేశం ఏం ప్రతిఫలం
యిస్తుందిరా?

(సరిగా తోమాట అనేసమయంలో నడి
తైపునుంచి కుభాషిణి తొందరగా వస్తుంది.
మొదటి దృశ్యంలో కనిపించిన కుబ్జులుకు
యీ కుభాషిణికి ఎంతో శ్రేణి కనిపిస్తుంది.
రెండు జడలు - ముఖం అందంగా
వుంటుంది. పెదవులకు లిప్ స్టిక్ ఎరుపు -
కాస్టెట్ చీర - జోడు - స్వచ్ఛమైన శబ్దో
చ్ఛారణ.)

కుభా: ఎంతసేపయ్యింది మీరు వచ్చి?
మీకోసం గంటనుంచి జనుకుతున్నాను.
(విసుగ్గా) అబ్బబ్బా! యింక యిక్కడ నేను
వుండలే నేమో అనిపిస్తోంది.

కళా: ఏం? యిప్పుడేం కొంపమిగింది?

కుభా: ఆ శేషు చూడండి! యింకా
నన్ను 'కుబ్జులు' 'కుబ్జులు' అని పిలుస్తూ
న్నాడు!

కుభా: (వత్సరము) కళా! అదా కథ!
యిక అలా అనవచ్చని నెమరేంటే!

కుభా: అంతేకాదు నన్ను కనుమీసా
చదువుకోనివ్వడు. పుస్తకం తెరిచే సమ

యానికి దగ్గరకువచ్చి నీవో 'శేషు'
'ప్రణయం' అంటాను. (విసుగ్గా) అత
నితో నాకు చాలా గొడవగా వుండండి!

కళా: (కోపంతో) హరి నీడిముఖం తగ
తయ్యో! మనం యిప్పటికి ఒక దారికి
వచ్చామని అనుకుంటూ వుంటే నీడికి
'శేషు' కెక్కి పట్టిందా?

కుభా: ఒరేయీ కళాధర్! ఈ చిక్కంతా
ఎందుకు వచ్చిందంటే - మనం కుభాషిణికి
శ్రుతకాలు చదివడం - వటించడం సేర్పాం
కాని - ప్రణయంగురించి కనీసం ఒక
పాతమైనా చెప్పలేదురా!

కళా: శేరితాన్నంతా కళ కే అంకితం
చేసి - పిల్లల పిల్లలు లేకుండా - బైరా
గా శ్రమంలో వున్న మనం (నిస్పృహతో)
ప్రణయంగురించి ఏం చెప్పగలంరా కుభా
కర్?

కుభా: నీమాట నిజంరా కళాధర్!
(కుభాషిణితో) ఇదిగో! అమ్మాయీ! కుభా
షిణి! మేం ఖచ్చితమైన బ్రహ్మచారులం.
నాటకాలలో చదివిన కొద్దిమాటలు మనచో
మాకు ప్రణయంగురించి ఏమీ తెలియదు.
కనక యిక యీ విషయం మీలో మీరే
పరిష్కరించుకోవడం మంచిది.

కళా: (కోపంతో) ఏడిసిపట్టే వుంది
నీ తియ్య. (కుభాషిణితో) అమ్మాయీ! ఇది
పవిత్రమైన కళానిలయం. ప్రేమతో యీ
పవిత్రమైన స్థలాన్ని కలుషితం చేయడం
మేం అంగీకరించం. కనక మత్స్య పల్లి ఆ
శేషుగాణి యిలా తంపు. చెవి మెలేస్తాను.
[కుభాషిణి వత్సరము నడిచేపు పల్లి
పోతుంది]

కుభా: (కుభాషిణి పల్లి పు నూనూ)
ఇదివరకు యాదానికీ అనవ్యాయంగా వుండే
యీ పిల్ల యింత అందంగా ఆకర్షణీయంగా
ఎలా మారినా? అని నాకే ఆశ్చర్యంగా
వుందిరా.

కళా: దనువు, గంసార్కరణ, అందం,
ఆకర్షణ యివన్నీ కుబ్జులకు నువ్వే
కొసేతురా! ఈ దేశంలో దరిద్రం వల్ల
ఎంతో ఉపశ్చలనాల్లా మూడూ రానింతలేక
పోతున్నారో నీవే నమ్ము! ఉదాహరణకు
కుబ్జుల్ని చూడు! కానివో! నడికి కానలి
నీ పాతజులూ చూడు ఎన్నో వున్నా
నారిద్ర్యంవల్ల రానింతలేకపోయింది. ఆమె
సొందర్యంనుండూ దరిద్రంలో అణిగిపోయి
వుంది. ఆమెను మనం కొంత చేయూత
యివ్వగానే ఎంత గొప్పగా తయ్య
రయ్యిందో చూడు. ఈ దేశంలో దరిద్రం
వల్ల యింకా ఎంతమంది కుభాషిణిలు
అణిగిపోతున్నారో ఆలోచించు!

కుభా: (నిరాశతో) ఇక యిప్పటిలో
యీ దేశానికి మంచిరోజులు వస్తాయను
కోసురా కళాధర్!

కళా: ఏం మంచి రోజులురా కెక్కి
నాయనా! ఈ దేశంలో రచయితకు
అరకవ్వ కాఫీకి చిక్కులేకు చిక్కిపోయి
రంగులు కోసుకోక దానికి కత్తి లేదు.
నటుడికి నాటకం ఆడటానికి నమ్ములేదు.
...ఎవరినైనా కుబ్జుల్ని నాటకం
ఆడజూమన్నా, చివరకు నాటకం ఆడడానికి
నీ నికే వచ్చే ధియేటరయూజు లేదు. ...ఏ
ఇంగ్లండు దేశంలో నేనా పుట్టక యీ
దేశంలో ఎందుకు పుట్టానురా అని నేను
విచారించని రోజు లేదురా కుభాధర్.

కుభా: అందుకేరా యీ దేశాన్ని ఖర్చు
భూమి అన్నాను.

కళా: (నీరయనగా) ఒరేయీ! ఇక
మనం కబుర్లు కట్టిపెట్టి కార్యరంగంలో
అనాంతంగా దూరయ్యాలి. అప్పుడే
చాలా వైం అయిపోయింది.

కుభా: సొంతానుమెనుకులు పడిన
తర్వాత ముగ్గురు మరీ ఎక్కువైపోయింది!
కొంచెం పడితే గాని నుండి ముగ్గురు
నడిచేయి లేదు.

కళా: అయితే పద! గండు కప్పలు లే
తొగినవద్దం. ఇప్పుడే చెబుతున్నాను ఈ

జీవితమును మలబద్ధకము

భారముగా చేయనీయకండి



కంపాపము, కోపితకము, అకలిమోహము, నిమిత్తము, మందగి
తము ఇవన్ని కలెముతోని అవలంబితము వర్ణంబోనమహానయము.
కాని మలబద్ధకము మీ కలిలాన్ని పెద్ద భారముగా చేయవలసదు లేదు.
[బ్రాకోల్స్] వేదింగినే కలిగి వచ్చిన వేదాదిమ. అదిగలమై యీ
బ్రాకోల్స్ విరివవారి మలాచిమ అత్రేవరం మరీ వర్ణమమ
తవ్వక నింపాయిమగా వెంగలెదము. ఈ బ్రాకోల్స్ విన్న తివక వేసు
కోండి. దేవు ఎంత మలబద్ధకం. ఎంత మలబద్ధకం వుండందో గమనించండి
కాని తవ్వక మీరిగది బ్రాకోల్స్
అని మాకు బారీచేయండి.



బ్రూక్ లాక్స్
మిమ్మల్ని బ్రాకోల్స్
సరిదిద్దును
(చెప్పి మిమ్మల్ని బ్రాకోల్స్ విన్న తివక వేసుకోండి)
సేవల:
క్రియోబల్ మర్కెంట్ విజిల్
99 A, అల్లంపూడి రోడ్.
మిల్లం నె. 1, 2

★ కళోద్ధారకులు ★

సుధా: నాటకానికి ముందు మా విజ్ఞప్తి మాదా మీరు విన్నారన్నమాట!

మంగ: అలా! అది విన్నాను మీకు నేను కొంత ప్రార్థన కలిగించడంకోసం యిక్కడకు వచ్చాను. ఇక మీరు డబ్బుకోసం నిరుత్సాహపడకండి. నేను మీకు వీలైనంత వరకు డబ్బు సదుపాయం వుంటాను.

సుధా: (సంతోషంతో) మన ఈ పాత్రాంతంవల్ల గుణం కనబడిందిరా కళాధర్!

కళా: (సంతోషంతో) మన కష్టానికి ప్రతిఫలం ఎప్పుటికైనా దొరికితీరుతుందిరా సుధాకర్!

సుధా: చూడండి మంగళ్యరావు గారూ! మీరు కళాప్రియులని తెలిసి మేం ఈ భయం చాలాసంతోషిస్తున్నాం. చాలాటి

దర్శకులకు ఎన్ని ఆశయాలు వుంటే ఏంలాభం చెప్పండి! మీరంటివారు మా అండ వుంటే ఆంధ్ర నాటకరంగానికి ఆరువారాలలో అమాఘమైన కీర్తి తీసుకురాగలం.

కళా: అంతే కాదు. ప్రజల అభిరుచిని మూడు నిమిషాలలో నాటక కళమీదికి మళ్ళించగలం.

సుధా: (లేచి) ఇంతెందుకు? నాటకాల వల్ల ప్రజల్ని తస్కర్యులని చేసేయ్యగలం!

కళా: (లేచి) అపూర్వమైన సంస్కరణల్ని ప్రజల బుర్రలలో ఎక్కించగలం.

సుధా: ప్రేక్షకుల నుండల్ని కరిగించగలం!

కళా: నవ్వించగలం! ఇంకా యేమైనా చెయ్యగలం.

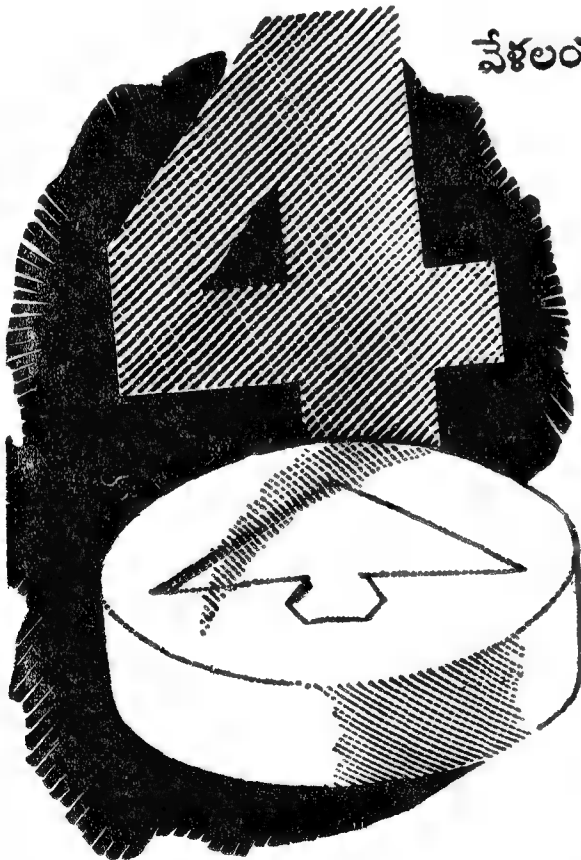
(ఎడమవైపునుంచి శేషు వస్తాడు)

శేషు: ఏమిటి గురూ! ఇద్దరూ ఆవేశ పూరితులై ఉపన్యసిస్తున్నారు? (మంగ యొక్క మానసి) ఓహో! మంగయ్యగారూ! ఇలా వచ్చారేమిటి?

మంగ: (కోపంతో) మంగ య్యేమిటి? మంగళ్యరావు ఆవలేవూ?

శేషు: ఏమిటి? మంగళ్యరావా? ఇటువంటి పేరు ఎక్కడా వినలేదే! ఇంగ్లీషులో 'మంకి' అన్న పేరు విన్నాను. అయితే ఇంగ్లీషుభాషలో వున్న 'మంకి' పదానికి తెలుగుభాషలో వున్న 'చాకెయ్యడు' పదానికి సంధి ఎలా కలిసిందా అని నాకు సంతోషంగా వుంది.

సుధా: ఓరయ్! శేషూ! నీ సంతోషాన్ని ప్రశుతం ఆవుచేస్తే ఏమైనా ప్రమాదం వుందా?



ఎల్లప్పుడూ
అనాసిన్
బళ్ళె
కావలేననికోరండి

వేళలయందును తీవ్రంగా పనిచేస్తుంది

ఇందుకు కారణం

- 1 అనాసిన్ గాఢంగా తయారైన ఐదవది. ఇందులో నాలుగు టెన్షన్లు కంపెయిన్లు. అవి, క్విన్, కేసీన్, పినాపిన్, మరియు అసిటైల్ సారిసిలిక్ అసిడ్
- 2 అనాసిన్ నైర్యశాస్త్రీయ రేద వమ్మేరవ కత్తిచేతనే వరాంకేంద్రములలో పనిచేసి మిమ్మలను తాదామంది త్వరితంగా విడుదలచేయును.
- 3 అనాసిన్ తాక్తు యార్చిన ముందువలె పనిచేయును!
- 4 అనాసిన్ త్వరితంగాను, నిరపాయంగాను, తుదితం గాను, తాదామంది, తంపొప్పి, జలుబు, జ్వరం, దంపి బొట్టు కండరములొప్పి, వాయువు వాపులు మరియు తాదామంది తప్పించును.



మోతాదుగల పాకెట్లందును. మరియు మోతాదుగల అవసరమైన దివ్యందును దొరకును.

శేషు: లేదు.

సుధా: అయితే ఆపు చెయ్యి.

మంగ: రాత్రి నాటకంలో సుభాషిణి పాడిన పాట యింకా నా మనసులో కదులుతున్నదంటే నమ్మండి! కుమారి సుభాషిణి చేత ఒక్కసారి పాట పాడిస్తారా!

కళా: దానికేం? అలాగే వినండి! (సుభాషిణితో) అమ్మాయ్! మరొకసారి నీ పాట మంగయ్యగారికి వినిపించు. (శేషుతో)

ఒరేయ్ శేషూ! మన నాట్య మండలికి ఆర్థిక సహాయం చెయ్యడానికి మంగయ్యగారు ఒప్పుకున్నారు. కనక మేం యిద్దరం బయట చెట్టుకింద కూర్చుని రేపటినుంచి పెద్దఎత్తులలో నాట్య మండలిని ఎలా నిర్వహించాలో చర్చించుకొని వస్తాం. నువ్వు యిక్కడే కదలకుండా కూర్చో!

(కళాధర్ సుధాకర్ జట్టాపట్టాలు వేసుకొని ఎడమవైపు వెళ్లిపోతారు)

శేషు: (తివాసిమీద కూర్చుని మోగోనియం వాయిస్తూ) గురువాజ్ఞ! ఏదీ పాట ప్రారంభించు సుభాషిణి!

(సుభాషిణి కొంచెం సంశయిస్తుంది.)

మంగ: పాడు! సుభాషిణి! నాదగ్గర సంశయం మెండుకు?

సుధా: (లేని ఉత్సాహంతో పాడుతుంది)

నా పాట వింటావా?

నాతో

నాట్యం చేస్తావా?

తీయని వలపులపాటా

ప్రణయనికి యిది బాట

మదిని కదిపే ఆట

గొడలో ఒక పూదోట

మదిలో నది కలిపి

గొడలో యొద నిలిపి

జంటగ అటు పోదామా?

మింటి కెగిసి పోదామా?

నా పాట వింటావా?

నాతో

నాట్యం చేస్తావా?

మంగ: అద్భుతంగావుంది పాట! నీ పాట నీ నిమిషాటల్ని మించిపోయివుంది. రాత్రి నాటకంలో మరోపాట కార్మికుల్ని గురించి పాడేవు చూశావా! అది విడిసినట్లు వుంది.

సుధా: ఆపాటే అందరూ శాసనం వాస్తవం.

మంగ: విడిశారు! వాళ్ళ కం తెలుసు పాటల మజా? నాకు చిన్నప్పటినుంచీ పాటలంటే ఎంతో యిష్టం. అందుకే నేను నీ నిమిషం కంటే ఒకటి స్థాపించి ఒక చక్కని ప్రణయ చిత్రం తీయబోతున్నాను.

సుధా: (ఆశ్చర్యంతో). ఏమిటి? మీరు నీ నిమిషాటల్ని వేస్తారా?

మంగ: ఏం? నీకాశ్చర్యంగా వుందా? ఒకటేమిటి? కొన్ని వందల నిమిషాలు తీయించగలను. అది కూడా వ్యాపార మేనని మానాన్నకు నచ్చజెప్పితే చివరకు నీ నిమిషం పెనే స్థాపించడానికి ఒప్పుకున్నాడు. (గది పరికించి మాస్తూ) ఇదేమిటి చీకటి కొట్టులా వుంది. ఇంతేనా? ఇంకా ఏమైనా గదులున్నాయా?

సుధా: ఇంకా వనక రిహార్సల్స్ వేసుకోవడానికి పెద్ద హాలు, మరోగది వున్నాయి. రండి! మామీస్తాను!

(మండు సుభాషిణి తరవాత మంగయ్య ఇద్దరివెసుకొ అనుమానంగా మాస్తూ శేషుకుడివైపు వెళ్లిపోతారు. తుడం గది భారీగా వుంటుంది. ఎడమవైపునుంచి కళాధర్ సుధాకర్ మాట్లాడుకుంటూ ప్రవేశిస్తారు.)

కళా: భారీ ఎత్తున రిహార్సల్స్ జరగడానికి పెద్దమేడ ఒకటి అద్దకు తీసుకోవాలి. ప్రతి నటుడికీ ప్రతి ఫలం యిస్తావుండాలి.

సుధా: అంతేకాదు. రిహార్సల్స్ జరిగే సమయంలో కాఫీ ఫలహారాలు నటులందరికీ సరఫరా చెయ్యాలి. ఎవరైనా నటుడు కాని, కవి కాని దరిద్రంతో బాధపడుతూ వుంటే మనం నాటకం ఆడి ఆ నాటకంవల్ల వచ్చే నికరానాయాన్ని వాళ్ళకు యిచ్చి సహాయం చెయ్యాలి.

కళా: మనం శ్రమపడి సుభాషిణిని హీరోయిన్ గా తయారుచేసినందుకు ప్రతి ఫలం దక్కిందిరా! (కుడివైపునుంచి తొందరగా శేషు వస్తాడు.)

శేషు: కొంప మురిగింది!

సుధా: పెద్దమనిషి సుత్వాన్ని మళ్ళీ ఏకాంతకములు తెచ్చావా?

కళా: ఏం జరిగిందో నేనెం చెప్పరా!

శేషు: మంకేశ్వరరావు నీ నిమిషం కంటే పెక్కుమన్నాడట. దానికి సుభాషిణిని హీరోయిన్ గా మిక్ చేశాడు. ఇద్దరూ రేపే విమానం మీద పట్నం వెళ్లిపోతారట!

సుధా: (కోపంతో) హరి! దార్పణ్యంగా! నాటకకళ మీద ఎంతో ప్రేమ వున్నట్లు నటించి మన నాటకమండలికి చిన్న పెట్టడానికి పూనుకున్నాడూ?

కళా: (కోపంతో) ఒరేయ్ సుధాకర్! మండు ఆ మంగయ్యగారే యిక్కడినుంచి తరిమియ్యకపోతే లాభంలేదు. పద!

(ఇద్దరూ ఆవేశంతో కుడివైపు వెళ్లి చెరోక కర్ర తీసుకొని వస్తారు.)

సుధా: ఒరేయ్ కళాధర్! నువ్వు అటు వైపు నుంచి రా! నే నిటువైపునుంచి వస్తాను.

కళా: ఒరేయ్ సుధాకర్! తొందరపడి కర్ర గట్టిగా విసిరేపు గనక! నాడిని యిక్కడినుంచి గంటెయ్యడమే మనకు కావలసింది.

(కుడివైపు సుధాకర్ ఎడమవైపు కళాధర్ తొందరగా వెళ్లిపోతారు. శేషు ఆశ్చర్యంతో చూస్తూవుంటాడు. రెండు నిమిషాల తరవాత యిద్దరూ నిస్పృహతో కుడి వైపునుంచి వస్తారు.)

కళా: (కూర్చుని నిరాశతో) మన కళా సాధాలు కూలిపోయాయిరా సుధాకర్!

శేషు: (ఆశ్చర్యంతో) ఏరీ వాళ్ళు?

సుధా: (కూర్చుని నిరాశతో) ఎగిరి పోయారురా నాయనా! ఆ మంగయ్యగారు మనకొంప తీశాడు.

కళా: (బాధగా) ఎంతో శ్రమపడి మనం నువ్వుల్ని సుభాషిణిగా మార్చాం. ఆంధ్ర నాటకరంగానికి అద్భుతమైన కథానాయకిని సృష్టించి యిచ్చాం. చివరకు మనకు నశం యిచ్చిన శ్రతి ఫలం యివటరా సుధాకర్?

సుధా: ఒరేయ్ కళాధర్! మనం నువ్వులుకు చగువు, నటన చెప్పాం కాని సంస్కారం ప్రపంచజ్ఞానం శిర్షలేక పోయాం. అందువల్లనే ఆమె మోసపోయి వెళ్లిపోయింది. ఇక కుమారి సుభాషిణికి ఒక సమస్కారం పెట్టేసి వూరుకో!

శేషు: (ఇంతవరకు ఆశ్రయంతోను, బాధగానూ వింటూ యిక ధీమాచలేక) సుభాషిణిని నేను మనసారా ప్రేమించాను. ఆమెలేని యీ నాట్యమండలిలో నేను ఒక తులమైనా వుండలేను. (ఆవేశంతో) ఆ మంగయ్యగారి బుర్ర రాముడి రస పాడిస్తాను. తిరిగి సుభాషిణిని తీసుకురాకుండా నే నీ నాట్యమండలిలో నున్నా పెట్టను. (ఉద్దేశంతో ఎడమవైపు పోతాడు. కళాధర్ సుధాకర్ యిద్దరూ "శేషూ!" "శేషూ" అని పిలుస్తూ వుంటారు. - తెర.)

★

నారసింహ లేహ్యము



బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్క, నిస్సత్తున, కుళ్ల వ్యవస్థను హరించి బలమును, కాంతిని, నిర్వ్యాధిని కలిగించు వరప్రసాదము -

20 టుల ఉబ్బిరు. 3-4-0 పోస్టేజీ 15 ఆ. డి. సి. ఏ. ట్రైకంపెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిచేపి-వెల్లూరు జిల్లా.

★ అందమైన భార్య ★

“అందమైన చదువు నిత్యావసరం” అన్నాడు కీల్సు. అందంగా వుండటం ఒక వరం. సౌందర్యోపాసన కోసమే జీవిస్తారు కొందరు కళాహృదయులు. కళారాధనే వాళ్ళ జీవితాకాంక్ష.

అందాన్ని పూర్తిగా నిర్వచించడం కష్టమే. దానివల్ల కలిగే అనందంకూడా అనుభవకవేద్యమేకాని మాటల్లో చెప్పవారివది కాదు.

కోడుమిద ఒక సౌందర్యవతి పోతుంటే మనదృష్టులు వాటంతటనే నిల్చిపోతాయి. వాన్నే ‘అరెస్టింగ్ బ్యూటీ’ అంటారు. “అబ్బ! ఏంసౌందర్యం?” అని నిత్యరబోతూ కళ్ళతోనే అప్రయత్నంగా ఏదో అనందాన్ని గ్రహించానికి ప్రయత్నిస్తాం! ఇది సాధారణమైన విషయమే!

అలాగే ఒక అందగాడు పోతుంటే స్త్రీలూ చూస్తారు - కాని మగవాడు చూసినట్లు చూసేంత పూర్తిస్థాయిం యుగయుగాల్నుండి అలగడొక్కటదినవార్ల కుండదు. సిగ్గునే పరాచాలో తరతరాలుగా వాళ్ళు చాచబడివుండడంవల్ల కనుకొలవల్సిందే చూసి ఆనందిస్తారంటే! ఎందువల్ల జరుగుతుంది? వాళ్ళేమనుకుంటారు? చూచేవాళ్ళెలా భావిస్తారు? అనే ఆలోచన తోవదు.

వగ్గుపత్యంలాగే వగ్గుచిత్రాలన్నా భయపడే మనుషులకేకాలంటే ఈలోకంలో కొరతలేదు.

ఇంతో అంతో చిన్నప్పట్నుంచి చిత్రకళవిద అభిమానం వుండడంవల్ల అందమైన బొమ్మలన్నీ చిత్రించడం చేస్తుకున్నాను. వాటివల్లే సౌందర్యోపాసకులు జ్ఞానగరిగానని అనుకుంటా నిప్పటికీ. చిత్రాల్ని చూసి ఆనందించడం చేరు. అందమైన చిత్రాల్ని, శిల్పాలని సృష్టించి ఆనందించడం చేరు! ఒక ఉత్తమమైన కథను సృష్టించినప్పుడు కలిగే అనిర్వచనీయ-నందంవంటికే చిత్రకారులకికూడా కలుగుతుంది.

‘అందమైన భార్యని పెళ్ళిచేసుకోవాలి; జీవితాన్ని ఆనందదాయకం చేసుకోవాలి! ఆమెనే ‘మౌడలో’గా చేసుకుని ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిపొందే చిత్రాల్ని చిత్రించ గల గారి! అదే వా కనీసపు కోర్కె, ఆశయ మూను!

■ ఆశయసాధనకి మా మూలు కుటుంబాల నుండి వచ్చే సాధారణపు పెళ్ళిమాతుకు పనికిరాదు. వాళ్ళు వాళ్ళచాడస్తూలో మన

ఆకయాల్ని అర్థం చేసుకోకపోవడమే కాకుండా, మన్నికూడా అధఃపతనానికి లాగుతారు. అందుకని చదువుకుని, సంస్కారం కలిగి, మన ఆశయాల్లో ఏకీభవించే అమ్మయ్యే యుండాలి.

అన్ని హంగుల్ని కలిగి కాలేజీవైఖరినే ఆరంభించు మూడేళ్ళ మధ్య మార్చిన, “మిస్. కాలేజ్” అనడగిన విద్యార్థిని చూడటమేట రుక్మిణి! వివిధ కార్యక్రమాల్లో ముందుకొచ్చేచారవకలిగినది, విద్యార్థులతో చనువుగామాట్లాడే సామర్థ్యం, సంస్కారం కలది అవడంవల్ల, రుక్మిణి వా స్వప్న లోకంలో విహరించే ప్రేయసి అని అనుకున్నాను.

ఆలోచనలో మా కాలేజీలో వైజ్ఞానిక పథలు జరుగుతున్నాయి. ఆచార సాయిత్రం కవి సమ్మేళనం జరిగింది. దేశంలోని మహా కవులు, అభ్యుదయ కవులు, ప్రజా కవులు,

శౌంతి కృష్ణమూర్తి

ప్రచార కవులు, గేయ కవులు, గద్య పద్య కవులు, పాటలు వ్రాసే కవులూ, సినీమా కవులు, విమర్శక కవులు, ‘పేరజ్ఞా’ కవులు, క్రికె మార్కు కవులు అనేక రకాలవాళ్ళొచ్చారు. వాళ్ళని చూడాలికి, కార్యక్రమ తానికి చాలామంది జనం గుమిగూడారు. చాలామంది కుర్రకవులకు అవకాశమియ్యక పోయినా సమావేశం-ముగిసేటప్పటికి రాత్రి ఏ రెండో అయ్యే మాదనలు కనపడ్డాయి.

పది గంటలప్పుడు రుక్మిణి శౌంతిమంది పెరికల్లెలో బయలుదేరింది. దానితో కొందరు సౌందర్యోపాసకుల సంఖ్య తగ్గి, సభ బాగా పల్లవడింది.

పైకేరికొమిద యింటికి బయలు దేరింది. నేనూ పైకేరిమిద వెంబడించాను. రికొవాడ్ని సాగనంది గుమ్మంలో అడుగు పెట్టిందో లేదో, నేను చప్పన వెళ్ళి “రుక్మిణి!” అన్నాను యేదో వాకటి మాట్లాడి ఆ రాత్రి నిర్దయించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో.

“ఎవరు?” అంది పెంటకే నవతిరిగి.

నేను ప్రత్యక్షమయ్యాను, వా కీ జవ్వలో ఇత్యవడిన చిరునవ్వునూ, సంతోషాన్ని అంతా ఒకే సారి మొహంమిదికి తెచ్చుకుంటూ.

“ఏం కావాలి?” అంది.

“నీ ప్రేమ” అన్నాను, రెడీమేడ్ జవాబిస్తూ.

ఒక్క క్షణం ఆలోచించింది. వా మనస్సు సంతోషంతో గెలిచింది. బొప్ప కోక మానదు.

“రుక్మిణి!” అని దగ్గరకు సమీపించాను- దవడ పగిలింది.

“ఇటువంటి నేమె లెప్పడూ చెయ్యకు” తర్వాత తలుపు మూసిన చప్పుడు విక పడింది.

2

“ఇంటర్ పాసయ్యాడు. పెళ్ళి చేయ్యాలింటే ఎన్నో సంబంధాలు వస్తున్నాయి” అని అమ్మ గొడవ చెయ్యసాగింది.

అంతవరకూ “అప్పుడే పెళ్ళిమిటే?” అంటూ చాటుకుంటూ వచ్చాను.

వాన్నే “అవును, నిజమే!” అన్నాడు.

వా గుండెల్లో రాయి పడింది- ‘ఈసుకో! మన పిల్ల నెవరో అంటగడతారా, భగవంతుడా, అని.

వాన్నే అంటే చాలా భయం. కాని అమ్మదగ్గర అంతులేని గారాబం. అందుకని అమ్మ చెప్పిలో వూదాను.

“వాళ్ళు బ్రా! వాళ్ళు మనకి కావల్సిన వాళ్ళు కూడాను. మనం చేసుకుంటామంటే కళ్ళకడుకుని యిస్తారు. అయినా... పెళ్ళి మాతుట్లు కరువైనట్టు వాళ్ళని మనం ప్రాధేయ పడి అడగడం ఏమిటి?” అంది.

మర్నాడు స్నేహపు మాపులకని పెళ్ళి నట్టు పెళ్ళింది. వాళ్ళంతో మర్యాద చేకూరుట. మాటల సందర్భంలోనే పెళ్ళిమాటలు కలికాయట. తర్వాత వాళ్ళ వాన్నే వచ్చి పెళ్ళిమాపుల కావ్యనించడం, తాంటూలాలు పుచ్చుకోడం అన్నీ కలలో వరి జరిగాయి.....

రాత్రి పదికొండయింది. పెళ్ళిమాతు జడలోని మలెపూలవాసన ప్రాణాలకు స్వర్గపుటంచుల చవిచూపిస్తోంది.

గుమ్మాన్ని పట్టుకు నుంచుంది, అందరూ బెల్లాక వెనకాటిపెళ్ళి భుజాలు పట్టుకున్నాను. విడలింతుకోబోయిన రెండు చేతులూ దొరికాయి. అదోలా మెలితిరిగి, వానెపు తిలించుకునే తిరిగింది. చేతుల గాజుల గలగల కిలకిల నవ్వివట్టు ద్వనించింది. మలెపూల వాసజడ తెల్లని చీరపై పడి వింతకోధని కలిగిస్తోంది.



కొమ్మలూ, రెమ్మలూ

—భాటో : నీలంరాజు మురళిధర్, మద్రాసు.

“ఎందుకీ ప్రణయకోపం? ఇంకా నీ ఆయిదువేళ్ల గుర్తు మాయలేదు చూడు” అని చెప్ప మాపాను.

రుక్మిణి చిరునవ్వు నవ్వుతో ఓరగా కనుకొలుకులాంచి చూసింది. అందులో ఆ వ్యక్తి పశ్చాత్తాపం ప్రకటిత మవసాగింది. చుట్టూ చెయ్యివేసి శేఖర్ వైపు వడి పించాను. ఎదటి అద్దంలో మా ప్రతిబింబాలు చూసుకుంటుంటే నాకు ఆ దేశలోకమా ననిపించింది. ఏ అప్పరసగాని కాపంవల్ల భూలోకంలో పుట్టి రుక్మిణిగా కాలేదు కద!

తర్వాత చెప్పింది: ఎంతోమంది విద్యార్థులూ, అధ్యాపకులూ విజ్ఞాపనల దగ్గరనుండి ప్రేమలేఖలవరకు ఎన్నో తాపత్రయాలు పడి తనని మోసగించాలనుకునే వారని.

“నాళ్ల ఉద్దేశాల ప్రకారం స్త్రీకి వ్యవధయం లేదు. స్త్రీకుడా తమలానే ఎవరినో ఒకరినో ప్రేమించి వైవాహిక జీవి తాన్ని అభిలషించే మనిషికొడు. అదిమ జాతి అనాగరిక ప్రజల్లా స్త్రీని ఒక క్రీడాస్తువుగానో, లేక, రక్తిని నిత్యత

సర పాముగిలోని భాగంగానో భావిస్తారనుకుంటాను.

“మీరూ అదేరోజుల్లో నన్ను వెంట దించారు. అందరికీ యివ్వబడిన సమాధానమే మీరూ వచ్చింది. ఎంతగా వృద్ధయంలో బాధపడకపోతే ఆ తుణిక నిర్ణయానికి వచ్చి మిమ్మల్ని ఎదుర్కోకలిగా ననుకుంటారు?

“నన్ను తువ్వించండి! కాని...మీరు వేయనిభంగా నా ప్రేమని పొందదల్చివట్టయితే ఆ దుస్సంఘటన జరక్కపోయేది. నా దర్శకు తర్వాత రోజుల్లో నీ, మీ మానాన్ని చూడక - నాలో నేను ఎంత పశ్చాత్తాపాన్నితో వేగాననుకున్నాను?

“అయిన ఎంత ప్రేమతో నన్ను వెంటాడాగా? ఎంతగా నిరాశ కలిగించానో? అని ఎంతో విచారించి ఆయన నావాడయ్యేలా చూడమని ఎన్ని దీవుళ్ళకీ మొక్కుకున్నానో?”

రుక్మిణి కళ్ళు చెమ్మగిలాయి.
“అవును, నీ ప్రేమకోపమే నేను జన్మమైంది. కష్టించి పొందిన ప్రేమ ఎక్కువ నిలువైంది”

3

నాన్న ప్రమాదనమీద మరో వూరు బ్రాన్స్ ఫర్ అయ్యాడు. నన్ను చదువు నుండి కడపడం యివ్వంతేక మమ్మల్ని యిక్కడే వుంచి వంటరిగా పెళ్ళి పనిలో చేరాడు.

నేను బి. ఏ. చదవసాగాను. రుక్మిణి చదువు చాలించింది. మొదటి ఏడు కనక అంత క్రొత్తనుకోకపోయినా ఫర్వాలేదనే ధైర్యం. మాజరివేయించుకుని ఎప్పుడూ ఇంటిదగ్గరే వుండేవాణ్ణి.

అమ్మకి ఆ సమానూ పనే. కొత్తకోడలం కదా అని రుక్మిణిని పనిచెయ్యనిచ్చేది కాదు. అమ్మయిచ్చిన స్వాతంత్ర్యంవల్ల రుక్మిణి ఎప్పుడూ సాన్నిధ్యంలో వుండేది. ఉండాలని నేనో కాననంకూడా ప్రకటించాను.

“అదేం బాగుంటుందండీ. మీ అమ్మ గారు వూరుకున్నా, వైవాళ్లను నుకుంటారు?” అంది.

“నాళ్ళ మొహం!” అన్నాను.
“చేకాట, కేరములతో కాలం గడిచేది.

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రములో అధికముగా చక్కెరపోషణ అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు. (Diabetes) ఇది యంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పొలబడినవారు ఆరోగ్య కారోగ్య మృత్యువుకు అవన్నయోకుంటారు. దీనికి దాక్షిణ్య ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మూత్రము కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి భారీగా నయం కానేరదు. ఇన్జెక్షన్ గుణము వున్నంతకాలము మూత్రం చక్కెర కాక్సాలికంగా విరిచిపోతుంది. ఈజిప్టు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనది దాహం, అకలి, తరచుగా చక్కెరలో మూత్రము విడుదల చెడలటము. దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాం వుంటుంది. తరువులు, కంటిపొర ఇతర దిక్కులు కంటిచిందు. వీనస్ ఛార్మస్ అధిక కాత్రిలో అధికమైన దిక్కు, దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంబుంది అయిఉన్నదారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రములో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రము గూడ వివరిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు వాగా తేలిక అవుతుంది. దీనికి వత్తం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవ వరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కర వ్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా సంపుత్రము.

|| విక్రం నుండి పొందండి. 6-12-01

హ్యాకింగ్ పోస్టేజీ ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చ్ లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్స్ నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

అబలసుధ

ప్రతి మనుషుడు వ్యాధిలు, అకాల వివాహము, ముత్యమిద్దము, ముత్యకూల, పిడచలనోష్ణులు, కలనోష్ణు, గుండెదడ, కాళ్లు లాగుడు, ముత్యమిదము లేకపోవుట, విద్రవత్వ మొందుట, నడుమునోష్ణులు, నిలవనీతి, మలవిద్రము, హిస్టిరియా మొదలగు వారిందును. పీటా. 3/- వి. పీ. డ. 1/-

ఇండియన్ మెడికల్ హౌస్
పి.టి. హిస్టిరియా - విషయవాద-2.)

ఆంధ్రమైన భార్య

మధ్యలో చెబులాటలు, మల్లీ వాళ్ళి జన్మలో సంబంధ ముంటుందా అనుకునే టట్టు. అమ్మ తీర్పుచెప్పారీ! అమ్మ ఎలా చెబితే వాళ్ళు దే ఆ వాటి గలవు! నేను సాయంత్రంపూట చిత్రకళాభ్యాసం నూనలేదు. ప్రస్తుతం నూనెరంగులతో కాన్వాస్లమీద చిత్రాలు గీయటం మొదలు పెట్టాను. రుక్మిణి అని నేనున్నంతసేపూ, ఏమీ తోచక బ్రష్లూ, అవీ వాచి గోల చేసేది. ఒకనాడు ఎంత అడిగినా యివ్వ లేదు. నాకు కోపం వచ్చింది.

“నువ్వుంటే కళాభ్యాసం చేసేదాని కనుకోలేదు. అసలే చిత్రకళారాధనే లేక పోతే నీ సౌందర్యానికి ముగ్ధుడవై, నీ ప్రేమ కోసం తపించకపోదు నేనా? నీ భావాలిలా నాకు వ్యతిరేకమనబోతాయని కలలో కూడా తలపలేదు” అని కొంచెం కఠినత్వం తెచ్చి పెట్టుకొని అమ్మను.

రుక్మిణి కళ్ళు నిండు గర్విణిలైన మేమూర్తి చవిచూశాయి. మూసంగా అన్నీంటిని తిరిగి యిచ్చి వేసింది. మల్లీ వాటితో రాలేదు.

ఒకరోజున, మన ను లో అమ్మ కూడా దాడుకున్న మాట అమ్మను! “రుక్మిణి! నీ చిత్రాలు చిత్రించాలని వుంది” అని.

“ఎందుకు?”

“నీ సౌందర్యం విలప మత్స్య తెల్పుకో గలగదానికి”

“అది తెల్పుకున్నావూ మీరు నన్ను రుగా - చాలైంది”

మొత్తంమీద ఎలాగయితే నేం రుక్మిణిని ఓచిత్రం చిత్రించాను: మా దొడ్డిలోనున్న మామిడి చెట్టు నానుకుని నిలుచో చెట్టి. రుక్మిణి ఆచిత్రంలో ఓ కనకలక్ష్మిలా తయారైంది. నానుకు ను తోచు తోచు వున్నాంగి బోయింది, నా చిరకాలనాంధ ఈజేరి నందుకు.

కాని...రుక్మిణి ఆచిత్రంయొక్క గొప్ప తనాన్ని గుర్తించకపోవడంతో నా మృదయానికి చెబు తగిలినట్లయింది. పదిరోజుల క్రమా వృధా అయిందనుకున్నాను.

నాకారోగ ఎదుకపర్వాను: నా చిత్రాలకి వివిధంగా మోడర్ గా వుండి, నా కళోపాస నకి తోడ్పడవల్సింది - నా జీవితా కయ మంతా వికసితా.

నింటున్న కొద్ది రుక్మిణి మొదలంటా వోణికిపోపాగింది. నేను ఆకర్షణలో ముని గాను. ఆకాళంగం మన ను ని కలిగించ పాగింది.

మర్నాడు అవిజ్ఞా చెప్పింది: “మీ కళో పాసనకి నా సంపూర్ణ సహకారం, అభినందన వుంది. నేను ఎప్పటికీ మీవాణ్ణి. నా

సౌందర్యం వాధర్మిక అనందాన్నిచ్చి, ఆయ నకు అవికరమైన ఆత్మీయురాలిగా అవదానికి నాకు తోడ్పడకలిగితే నా జీవితానికి అంత కంటే కావలసినదేమీ లేదు. అదే నా జీవితాధర్మమూను.

“కాని ఒక్క విషయంలోనే మీతో నేను విడిదైనదేలేకపోతున్నాను. మీ కళారాధనలో నేను సహాయకురాలిని కాగ లనుగాని పాదసాన్ని కాలేను. మీరు అతి యాపకతి ననుకుంటున్నా నన్ను మీ చిత్రాల చిత్రించి, తద్వారా ప్రజలకు సంప్రదించుచున్న, చేరుప్రభావులు పొంద దల్చి వుండవచ్చు.

“భారతదేశంలో పుట్టిన మూలాన్నేమి లేక పెంపకంవల్ల నేను నేను వ త క బారు స్త్రీలలా మగవారి నంతరి ఆకరించి, పాదాకాంతులుగా చేసుకుందామనుకునే తత్వం కలదాన్నిగా తయారాకాలేదు. నాకు జీవితంతో ఈయబడిన గొప్పతనం సౌందర్యమని తెలుసు. దాని ద్వారా మీ కానందాన్ని చేపార్చి నేనూ ముఖం పొందాలనే నా అభిలాష. అందుకనే, నేను మోడర్ గా పని చెయ్యలేను-క్షమించండి!”

ఒకమూల ఆకాసాధం కూరిపోతున్నా, రుక్మిణి నా మనో శీతాన్ని తెరిచి వ్రాసో దయం కలిగిస్తున్నట్లనిపించింది. అయితే ఈ చలన చిత్రాలద్వారానూ, ఇతర విధాల ప్రచారాన్ని ఆకాంక్షించే సౌందర్యకరు లంతా చోచబారు స్త్రీలేనా అనే భావన నాలో మొలకెత్తింది.

“అవును, నిజమే! రుక్మిణి నాపొలిటి జగన్మోహనమణి” అనుకున్నాను నాలో నేనే.

4

రోజులు ఎల్లకాలం ఒకరికిగా వొడ్లి పోవు - జీవితంలో వొడిచుకుంటు సమ ద్రపు పోటుపాటులా వుంటాయి. అసలు జీవితమనే నాదానికి ముఖ్యభూమి పోషా పోషనాను.

నాన్న ఆకస్మికమరణం పొందడం, అమ్మ చైరాగ్గంలోకి దిగి పుణ్యక్షేత్ర సందర్శనాలకోసం, చేతిపర్పులన మొదలెట్టడం క్రమంగా జరిగాయి.

నా కెప్పడూ ఇమ్మూరెన్ను కంటెనీ నాళ్ళు చెల్లించాల్సిన దబ్బు, పొలాలమీద కిస్తునూలు, ఇల్లి అద్దెలూ, నాన్నకి రావా ల్సిన యితర బాకీలూ చూడడం మొదలైన వాటితో సరిపోయేది. రుక్మిణిమీద అనంత

మైన బాధ్యత, (గృహసామ్రాజ్య మహా ద్వికవ ర్షిత్వం) పడింది.

ఓ రోజున యిద్దరం తీరుబడిగా కూర్చున్నారు. మాటలుగా మారలేని ఆలోచన లేవో మా మనసుల్ని పాలన చేస్తున్నాయి.

పక్కంటివాళ్ళు రేడియోలోనుంచి "అందమే అనందం..." అని పాట పోస్తోంది. ఏదో జీవితాన్ని భారంగా గడుపుతున్నామన్న మాటేగాని మనసుల్లో ఆశించిన అనందపుచాయల దిరిదావుల్లో కైవా చేరినట్లుగా తోచలేదు. రుక్మిణిని సాంఘికమర్యాదలు తెలిసిన స్త్రీగా తియ్యారనే వింగులకూ, టీపార్టీలకూ, సినిమాలకూ, లీసుకుపోవాలని కుతూహలం ఎండిపోయి అణిగిపోయిన భావాల అట్టడుగున నుండి తిరిగి చిగిర్చినాగింది.

వై ఆశ్చర్యాన్ని సాధించడానికి నాకు ఆకస్మికంగా దొరికిన స్వేచ్ఛా, భనం కూడా ప్రోద్బలం నిచ్చినాగాయి...

ఒక సంవత్సరం గడిచింది. అప్పుడు మా జీవితాన్ని చూసినవాళ్ళు మొదట మేము వివిధంగా ఉన్నదీ కూడా కనుక్కోలేదు.

చాగ్రున్న ఏ మాత్రం విక్రంతి వుంటుందో, ఏమో! మిగతా కాలమంతా ఎవరో మిత్రులు వస్తూనే వుంటారు. సాయంత్రం రెండు, మూడు బిడ్డజీవల్లు తక్కువకొకుండా సాగుతాయి. డాక్టరు రామారావు, డాక్టరు కుమతీ (వాల్మీకి భార్య) భార్య భర్తలు) రామరాజు అనే రేడియో వ్యాపారస్తుడు, ప్రతిభావంతుడైన ఓ న్యూలు మిస్ట్రీస్, మరో ఇద్దరు, ముగ్గురు నిరుద్యోగ శిఖామణులూ భాగస్వాములుగా వుంటే వారు. కుమతీని పగలు మాస్తే రాత్రి దుస్వప్నం కలిగించేంత అనాకారిగా వుంటుంది.

ఇంక ఆదివారాలు, మిగతా నెలల పుడినాలు వాస్తే రోజు సమానం చీల్చాట ఎడతెగకపోగిది. అప్పుడప్పుడు పీకనికలూ, సినిమాలు పోదాలూ అనివార్యంగా సోగివి. ఆ భోజనాలు, ఆ హాస్యప్రయాగపు ఫలోక్తులూ, ఆ ఆనందం వర్ణించడం తిరింకారు.

రోజులలాగే దొర్లుబాటైతే బాగుండేది. కాని రుక్మిణికి అకస్మాత్ గా టైఫాయిడ్ వచ్చింది.

రామారావు దంపతులు నైద్యం చేస్తు సాగారు. రక్తిని మిత్రులుకూడా వచ్చి చూచి పోయేవారు. నేను చాలాగంటల వరుకు రుక్మిణికి సపర్యలు చేస్తూనే కూచునేవాణ్ణి.

ఒకనాడు అలసటవల్ల విపరీతమైన తలనొప్పి వచ్చింది. నాకంత్ అమ్మగారికి సపర్యలు చేస్తోండేమని చెప్పి గాలితోగం

దుకు బయటకుపోయాను.

చారీలో మిత్రులు కలవడంవల్ల తిరిగి వచ్చేటప్పటికి రాత్రి 10.దాటింది. రుక్మిణి మంచంమీద పడుకుని వుంది. పక్కన ఎవరో వ్యక్తి కుర్చీలో కూచున్నట్టు కనపడింది. వాళ్ళ మధ్య సంభాషణ జరుగుతున్నట్టుకూడా వాడగట్టింది. కాని చీకట్లో ఎవరో తెలిలేదు. నాగుండె కొట్టుకోసాగింది. పక్కగోడవద్ద దాగి మాటలు వినపాగాను. ఎప్పుడూ లేని దురుబ్ధి కలిగిందిండువల్లో!

"కొందరి జీవితా లిలాశే వుంటాయి!"

".....ఉల్!"

"ఒక్కొక్కప్పుడు సృష్టిలో అనేక వస్తువులు తమ నిజమైన ప్రయోజనాన్ని గెరవేర్చకండానే అడవిగాసిన వెన్నులలా, బూడిదలో పోసిన పన్నీరులా, వృధా అవుతాయి."

".....ఉల్!"

"ఇదే ఇంకొకళ్ళయితేవా?"

".....ఉల్!"

"నెత్తిమీద పెట్టుకుని ఆరాధించేవారు. ఇలా తన స్త్రీకొనట్టు, సంబంధంలేని దానిలా....."

ఒక నిట్టూర్పు.

"మీరు ఎప్పుడన్నా ఆయన పనులు మన ముప్పరిగా ప్రేమించారా?"

ఈ ప్రశ్న వింటేప్పటికీ నా వాళ్ళు మండిపోయింది. వెంటనే లేచి వెళ్ళి ఆ వ్యక్తి దవదవ పగలగొడదా మనిపించింది. గబగబా అడుగులేసుకుంటూ వెళ్ళాను.

ఎవరది? విశ్వేష్ట ద్వియ్యము. నా ఆలోచనలు అకస్మాత్తుగా కట్టుబడి పోయాయి! ఎవరు?!

డాక్టర్ కుమతీ!

ఏం చెయ్యాలో తెలిలేదు. రుక్మిణివైపు చూశాను. కన్నీళ్ళు కంపలమించి ముత్యాలలా దొడ్లుతున్నాయి. నా నోట మాట రాలేదు.

"ఉమ్!.....అటు నడవండి!"

కుమతీ ఆళ్ళాపించింది! హాయిలో వచ్చాం!

"ఇక్కడ కాదు; బయట"

తోటలోకి వెళ్ళాం. సిమెంట్ బెంచ్ మీద కూచున్నాం. ఏధిలో విరుగిద్దీపపు కాంతి చెట్ల ఆకులమీద పడి, విరజిమ్ముబడి చూపిడ పడుతోంది.

కుమతీ అనసాగింది: "నేను వచ్చేటప్పటికీ ఏడుస్తో పడివుంది. ఎంత అడిగినా చెప్పలేదు. అవిడ అసలు నైకలాజికల్ గా నెర్వస్. మీరు ఆవిణ్ణి సరిగా చదివినట్టు తోచదు. ఈ పేకాలటూ, పార్టీలూ అని నచ్చవంటుంది. అందుకే ఆరోగ్యం కూడా

దెబ్బతిన్నట్టుంది. రైలు ఫలాలమీదే నడవాలి కాని, చారీ తప్పిపోరాదు. అలాగే కొంతమంది మనుషులు కూడా వారికి స్వభావసిద్ధమైన మార్గాల్లోనే జీవిస్తే సుఖం చేకలరు గాని, కృత్రిమ వాతావరణాన్ని చిరకాలం ధరించలేరు. కొంతకాలం ధరించి నా, మానసికారోగ్యాన్ని, శారీరక సౌఖ్యాన్ని కూడా గోల్పోతారు.

"మీరు గమనించలేదు గాని—అవిడ ఎప్పుడో గుర్తించింది, ఈ 'స్నేహితులూ', తుక్కుమనుషులూ తన సౌందర్యరాధన కోసం, అన్యాయనకోసమే ఇక్కడ చేరుతున్నారు కాని - మీ స్నేహంమీద మోజు వల్ల కాదని. ఏమీ అనుమానం లేకండా నిర్మలంగా వుంటే మీకు ఈ విషయాలన్నీ చెప్పి ఈ ర్యూ నూయలు కలగచెయ్యడమిద్దంలేక మనస్సులోనే బాధపడుతూ, నవించింది దిన్నాళ్ళు.

"ఇప్పట్నుంచేనా ఆ వేమలన్నీ మాని, యధార్థాన్ని గ్రహించి, మీ యిద్దరి జీవితాల్ని సుఖితరం చేసుకోండి."

నేను విశ్వేష్ట ద్వినిలించాను. నాకళ్ళని కప్పి, అన్నాళ్ళు నన్ను అజ్ఞానాంధకారంలో ఉంచిన నీలి మేఘాలన్నీ అకస్మాత్ గా విడిపోయినట్లయింది.

"భార్య రూపకతే..." అనే విషయం గుర్తుకొచ్చింది.

అందమైన భార్యలూ అందరి విషయాలలోనూ శత్రువులు కాదు - కాని వాళ్ళ వ్యాపరాలల్నరం చేసుకోకండా, ధరించి చుట్టూ చేరే 'మిత్రబృందమే' నిజమైన శత్రువులు అనుకున్నాను.

రుక్మిణి జ్వరం తగ్గడానికి మరో పక్షం వట్టింది. తర్వాత ఆ వూరు వదిలేశాను, కాళ్ళంతంగా. కొత్త వూర్లో బాజాపట్టిన బ్రష్ ల్ని చులుపుతూ, మళ్ళీ కొత్త జీవితాన్ని ప్రారంభించసాగాను, నా అందమైన భార్య రుక్మిణితో.



ఒక గంటలో యావద్దేశము

కామస్తంభన

రాక్షసి, వంశానుభవము విచ్చుటలో సాధనమిది విరాచించిన వ్యధులందు క్రిత్యాచును నిచ్చును. ఉ. 2-8-0.

మదనమంజరి పార్వతీ

1891 ప్రాంతములో రోడు. సుదామ-1. తెలంగాణ-త్రివివాన పెరికల్ ఫోర్సు-పార్వతీ రామండ్రి-ఈశ్వరదాస్ & కో. మెయిన్ రోడ్ వెదుడు:- అర్జన్ పార్వతీ-1800000 ఇతర కేంద్రాలలో ఏకేంద్రకావాలి



కొత్తవెలుగు : ఒక వ్యాఖ్య



బాపట్లనుంచి శ్రీమతి ఎస్. రుక్మిణమ్మగారు యిలా వ్రాస్తూన్నారు.

‘వనితాలోకం’ క్షీర్తికలోని వ్యాసాలను చదువుతున్నాను. స్త్రీలు యికా ‘కొత్త వెలుగు’ని చూడలేకుండా వున్నారనీ వ్యక్తి వికాసాన్ని పెంపొందించు కోవాలనీ అన్నాడు. సమాజ దృష్ట్యా స్త్రీల పరిస్థితిలో మార్పు రావాలని అన్నాడు. సమాజం అంటే మనుష్యులచేత నిర్మితమయేదే కాదండీ! ముందు ఎవరికీ వారు వారి జీవితాలను సరిదిద్దుకుని యిట్లు చక్కబెట్టుకుంటే సమాజం దానంతటకీ బాగుపడుతుందని నా వుద్దేశం. స్త్రీలు పురుషులతోబాటు ఎంత సమానత్వాన్ని కోరుతున్నా

జన్మతః వారికి వుండే కొన్ని లక్షణాలను, అవి మంచిఅయితే సేం, చెడు అయితే సేం ప్రోత్సహించుకోవాలి. సరిహద్దులని దాటి వారు ముందుకు రాలేరు. ఎం. ఏలు, ఎం. ఎన్. సిలు చదువుకున్న స్త్రీలు గూడా వివాహాలకు అంకితమవుతున్నారు.

కొమ్మూరి ఉషారాణి
మామయ్యగారు చెప్పినట్లుగా ఉన్నాయి. చదువుపల్ల ప్రత్యేకంగా బాధలు కనుపించనంత మాత్రాన అది నిష్ఫలమనుకోవటం అనివేక మని కొందరు వాదిస్తున్నారు. ఇటీవల ఒక దినపత్రికలో ‘Graduate wives’ అను సంపాదకీయం ఈ విషయాన్నే వ్యక్తంచేసింది. కానీ చదువుకున్న స్త్రీలు వాస్తవికంగా దీనిని సద్వినియోగం చేసుకోక

పోవటమే కాదు అసలు వారిని గురించి మంచి అభిప్రాయము ఏర్పడుటలేదు. అధికవెదలకు గురి అవటము, యిటు వల్లెలలో నూలు పట్టకాలలో గూడా నిరాశరణుని పొందటము జరుగుతున్నది. నాకు తెలిసినంతవరకు చాలామంది చదువుకున్న స్త్రీలు సామాన్య స్త్రీలతో కలవలేకపోతున్నారు. ఉన్నత విద్య స్త్రీలకు అనవసరమని దానివల్ల హాసే ఎక్కువ కలుగుతోందనీ అనటము పొరబాటు. కానీ ప్రస్తుతం వున్న పరిస్థితులకీ కారణం ఏమిటంటారు?’

సమాజం అంటే మనుష్యులచేత నిర్మితమయేదనీ, ముందు ఎవరికీవారు వారి జీవితాలను సరిదిద్దుకుంటే సమాజం బాగుపడగలదనే విషయాన్ని ఎవరూ కాదనరు. కానీ ఆ ‘చక్క దిద్దుకోవటం’ అనే ఒక్క విషయాన్ని మరచిపోయారు. తమ బుద్ధికే ఎంత శ్రావ్యంగా సబబుగా తోచినప్పటికీ కొన్ని ‘సాంఘిక సంప్రదాయాలి’ విరుద్ధంగా జీవించటానికి భయపడటం మనవలెనని. సంప్రదాయాలని ఎవరు నిర్మించినవి



చారు ఎందుకు ఆచరించాలి అని ప్రశ్నించుకుని కొత్తమార్గాలను అవలంబించటానికి జంకుతారు. సమాజ శిక్షలకి లొంగకుండా కొత్త భావాలను గానీ సంస్కరణలను గానీ ఆచరించటానికి సామాన్యంగా ప్రజలు వెనక్కి తీస్తారు. సంస్కరణల అవశ్యకతను గ్రహించినా దానిని ఆచరించే వారు ఒక్కరైనా లేనంతకాలం మిగతా వారు ముందుకు రాకు. జన్మతః స్త్రీ పురుషులమధ్య లేదా లున్నమాట నిజమే. కానీ సామాన్యంగా స్త్రీలు వారికి అపాదించబడే కొన్ని లక్షణాలు ఎంత అన్యాయంగా వుంటున్నాయో తెలుసుకుంటే 'సరిహద్దులని' దాటి ముందుకి రాగలుగుతారు.

ఎం. పి. లు, ఎస్. ఎన్. సి.లు చదివిన స్త్రీలు వివాహాలు చేసుకోవటం మీకెందుకంటే ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తోందో బోధపడటము లేదు. ఇక వారు ఆ చదువులని వాస్తవికంగా ఆచరణలో పెట్టలేకుండా వున్నారంటే, ఆదోషం వారి దెన్నటికీ కాదు. అవకాశాలు దొరకపోవటమే ముఖ్య కారణం.

చదువుకున్న స్త్రీలు నిరాదరణనుపొందుకున్నారనే దానికి ఎన్నో కారణాలున్నాయి. మీరు చెప్పినట్లు చదువుకున్న స్త్రీలు సామాన్య స్త్రీలతో కలవలేకపోవటం వాస్తవమే. ఉాహ తెలిసినప్పటినుంచి చదువులో కొట్టుకుపోయే ఒక యువతికే తీసుకుందాం. ఆమె అలవరచుకునే ఆభరణములు, భావాలు ఒకరకంగా వుంటాయి. యువతే పల్లె ప్రాంతాలకు పోయినప్పుడు పదిమంది సామాన్య స్త్రీలతో కలవలేకపోవటం సమాజం, 'ఈ యేడు కందులు అసలే లేవు. మూల కాలంలో నీళ్ళు బొత్తిగా లేవు' అనే కబురు ఆమెకు రుచించకపోవటమే కాదు, కుళల ప్రశ్నలైనా సరిగ్గా వేయటము చాతకాకపోవచ్చు. అంత మూత్రాన ఆమెను అపార్థం చేసుకోవడం ఉచితం కాదేమో.

చదువుకున్న స్త్రీలను సామాన్యంగా అపొహాకి గురిచేసే విచిత్రమైన విషయం మరొకటుంది. ఉన్నతవిద్య సభ్యునించిన కొందరు స్త్రీలు కొన్ని ప్రత్యేక విషయాలలోనే ఆసక్తిని పెంపొందించుకుంటారు. ఒకరకమైనసంభాషణలోనే పాల్గొనటానికి ఎక్కువ ఉత్సాహం కనబరుస్తారు. తత్ఫలితంగా స్త్రీల సాహచర్యంకంటే పురుషుల సాహచర్యాన్ని ఎక్కువ కోరతారు. అటువంటివారిని విమర్శించటం సులభమైనప్పటికీ కొంత నూత్నంగా ఆలోచిస్తే అది వారి దోష మెన్నటికీ కాదు.

చదువుకున్న స్త్రీలు ఆదర్శ గృహిణులు కాలేకపోతున్నారనీ, సంసారజీవితం సులభంగా సమన్వయించుకోలేకపోతున్నారనీ కొందరు వాదిస్తున్నారు. స్త్రీలు ఎంత విద్య సభ్యునించినా 'ఆదర్శగృహిణి'గా జీవించాలనే ఆశయాన్ని విస్మరించకూడదు. వారికిలభించినవిద్య దానికి తోడ్పడాలేగాని భిన్నంగా పరిణమించకూడదు. ప్రస్తుతం స్త్రీలు నిరాదరణను పొందటానికి అపోహలకి గురి అవటానికి యిదిగూడా ఒక కారణమై యుండవచ్చు. కానీ సమాజంలో చదువుకున్న స్త్రీల తల్లి చాలామటుకు అన్యాయాలే జరుగుతున్నాయని ఒక్కొక్క తప్పుడు.

డిగ్రీలంటే ఏదో వర్తించలేని జాగుప్పు, కళాకాలవిద్యయంతట అసంతృప్తి ప్రకటించే వారు కొందరున్నారు. వారిని విశ్వకళాకాల కీర్తిని బూడిదలోపోసిన పన్నీ రెన్నటికీ కాదనీ, అది అందజేసే 'సంస్కార' మొకటున్నదనీ నమ్మించటం కష్టం. వారే తరుచు చదువుకున్న స్త్రీలమీద దండెత్తుతూ వుంటారు.

సామాన్యంగా పండుగదినాల్లో తోడ్పాడుతూ కొత్తబట్టలతో నామాలతో చూడవుడిగా తిరిగేవారిని పోహాతు అనీ, ముఖానికి రంగుతో కార్తలలో పోయే స్త్రీలను నీవిమాతారలని పిలువటమే గుర్తు పడతాము. అంతేకాదు చీరకట్టునిబట్టి ఒక యువతికి తెంగాలీ స్త్రీయనీ తమిళ స్త్రీయనీ తెలుసుకుంటాము. ఈవిధంగానే ఆధునిక యుగం లో చదువుకున్న స్త్రీలను కొందరు యితే కనిపెట్టేస్తున్నారు. వారికి అమృతపోషకము కొన్ని లక్షణాలుంటాయనీ అంగుచే వారిని గుర్తించవచ్చుననే విచిత్రమైన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడిస్తున్నారు.

అలంకరణవిభజి చదువుకున్న స్త్రీలను గుర్తించే మార్గాలు చాలా హాస్యాస్పదంగా పరిణమిస్తున్నాయి. ఏ పేరంటానికైనా, సమావేశానికైనా వెళ్ళినప్పుడు ఓ కొత్తరకం ఫ్యాషను చీరగానీ, రవికగానీ, తలకట్టుగానీ ధరించిన స్త్రీని వెంటనే చదువుకున్న స్త్రీ అంటారు. ఆ మనిషికి ఏ మాత్రం అత్యర్జానంతేక, పొరుగువారిని చూచి అటువంటి అలంకరణకి పూనుకున్నా, ముందు చదువుకున్న స్త్రీయే అయ్యుండాలో, అందుకే అటువంటి అపూయిత్యానికి పూనుకుంది, అనుకోవటం ఒక పరిపాలయిపోయింది. కాస్త పెదిమలకి రంగు, చేతిలో హ్యాండ్ బాగ్ కనుపించగానే కాలేజీ విద్యార్థిని అంటారు.

సాధారణంగా మన చలన చిత్రాల్లో

నాయకుని వాళనంచేసి నాయకిని కట్టాలు పాలు చేసేది వేళ్ళ అయినా అవుతోంది లేదా చదువుకున్న స్త్రీ అయినా అవుతోంది. అంతేకాదు, వెగటు పుట్టిం చేదునులు వేయించి, అసభ్యంగా ప్రవర్తించేసే, స్త్రీలకు అబ్బుతున్న చదువంతా ఆవిధంగా ఉపయోగపడుతోందని ధ్వనించేసే దృశ్యాలను చూపించటం చలనచిత్ర నిర్మాతలకు ఒక అలవాటయిపోయింది. ఒక స్త్రీకి వివరీతమైన అగమన, గుళి లాగి లున్నాయని నిరూపించటానికి నిదర్శనంగా, తదవ్యతిరేకమైన ఒక చదువుకున్న స్త్రీ పాత్రను సృష్టిస్తున్నారు. ఇటువంటి భావాలను వెల్లడించే చిత్రాలు గానీ సాహిత్యం గానీ అట్టే కాలం ప్రజలని రంజింపజేయలేకపోవచ్చు. కానీ తాత్కాలికంగా దుష్ఫలితాలను కలిగించే ప్రమాదం వుంది.

సామాన్యంగా పురుషులలో చదువుకున్న వారి తెలువంటి ప్రత్యేక లక్షణాలని ఆపాదించటం గానీ, వేరుగా చూడడం గానీ జరగటము లేదు. రెండు డిగ్రీలు చేతమున్నకుని, ఏళ్ళ తరబడి వుద్యోగాలు దొరక్కనిధులవెంబడి తిరిగినా వారికి సానుభూతి దొరుకుతుంది. ప్రవర్తనలో లోపముండితీరితంలో పారబాట్లు చేసినా 'ఏదో చదువుకున్నవాడు. మరి అంత బొత్తిగా తీసి పారెయ్యకూడదు' అంటారు. పి. పి. చదువుకున్న పురుషుడు కిల్లీకొట్టు పెట్టుకున్నారేక స్వగ్రామం చెల్లికే ద్వం చేసుకుంటున్నా లోకం ఏమీ అనదు. అతే చదువుకున్న అమ్మాయిని 'ఏం చేస్తున్నా' వనడిగిలే ఏమీ చేయటంలేదనో, లేక తల్లికి సాయంగా వుంటున్నాననో, సమాధానమిస్తే విమర్శిస్తారు.

చదువుకున్న స్త్రీలంతా అధిశేషులకి గురిగావటములేదు. సమాజంలో వారికి పూర్తిగా వ్యతిరేక ప్రచారం జరుగుతోందనీ అనలేము. కానీ కొందరి దృష్టిలో చదువుకున్న స్త్రీలు ఆక్రమించుకునే స్థానం మటుకు చాలా విచిత్రంగా వుంటోంది. స్త్రీలు పురుషులతోబాటు విద్యాశిక్షణని పొందటం అసమాజంగా భావించినంతకాలం వారిని వేరుచేసే మనస్తత్వం నశించదు; చదువుకున్న స్త్రీలకి సామాన్య స్త్రీలకి మధ్య అగాధాలు ఏర్పడతాయి. సన్నిహితులై పరిస్పరం సహారించుకునే అవకాశం తప్పిపోయి అనవసరమైన అపొహాలు కలుగుతాయి. ★



త్రివిధ సంసారాలు

“మీరు సవాలక్ష చెప్పండి కంకరంగాయా! మగవాడు మగవాడే, అడవి అడవి! అసలు చేతులు పుష్టించేటప్పుడే మగవాడిని బలవంతుడిగానూ, అడవానిని బలహీనగానూ, పుష్టించాడు. సంసారంలో మగవాడికే ప్రమాటగా వుంటుందిగాని అడవానిమాట ఎప్పుడూ చెల్లుబడిగాదు” అన్నాడు రామాచావు.

“అంతేనండి కంకరంగాయ అడవాళ్ళ మాట ఆ కంటింటి నాలుగుగోడల మధ్యే చెల్లు తుందిగాని, మిగతా విషయాలలో వాళ్ళ మాటలకు నిలువ ఇవ్వబడదు” అని వెంకటప్పయ్య రామాచావుని సమర్థిస్తూ, కంకరంగారి మొహం చూస్తూ అన్నాడు.

“వాళ్ళు చెప్పిందే కాస్త సమంజసంగా కనుపిస్తోంది కంకరంగాయా! మీరు చెప్పింది కాస్త అతిశయోక్తిగానే వుంది” అని సరసింగరావు వ్యాఖ్య!

అనేక అధివారం. వీరు ముగ్గురూ కంకరంగారింటో చేరారు. వారి ముగ్గురికన్నా కంకరంగాయ పెద్దవాడు, అనుభవశాలి. ప్రవంచాన్ని కాస్త చూసినవాడు. పెద్దల పుణ్యమా అంటూ ఏదో కాస్త సంపాదించి ఇచ్చిపోయాడు. దాన్ని దుర్వినియోగంచేయకుండా తనకు సంబంధించినంత వరకు దధాగానే (బరికేవాడు కంకరంగాయ. మిగతా ముగ్గురూ గుమాస్తాలు. వ గల లాగానుగలో ఎట్టలాగా పనిచేసి అంటి ఇంటికీ వచ్చేవారు. ఇంటికీ రాగానే ఇన్ని వేడి నీళ్ళు పోసుకుని అన్నంతిని కంకరంగారింటో సమావేశమయ్యేవారు. కంకరంగాయ మంచి మాటకొరి. ఏదన్నా చెప్పాలంటే చిన్న కథలాగా చెప్పకల సమర్థుడు. రాత్రి పదింటిదాకా ఆయన కబురు విని ఆనందంతో ఇంటికీపోయి కుర్చుగా నిద్రపోయేవారు. ఏనాడూ కంకరంగారి సిద్ధాంతాలకి గాని, ఆయన చెప్పే విషయాలకుగాని ‘కాదు, మీరు చెప్పింది కొంచెం అసమంజసంగా వుందండీ’ అని ఎఱుగరు. అసలే అరిసిపోసి ఇంటికీ వచ్చినవారు ఏదో కాలక్షేపానికి కంకరంగారింటికీ వచ్చేవారేగాని ఆయనతో వాదించటానికి కాదు. అందులోను కంకరంగాయ సామాన్యులగాయ. ఆయన సిద్ధాంతానికి తల్లితండ్రులకేకంగా ఎవరైనా మాట్లాడితే వారితో

వాదించి వోడించుకొని సంతృప్తిపొందరు కంకరంగాయ! ఆ సంగతి తెలిసే మన ముగ్గురు గుమాస్తామిత్రులు ఎప్పుడూ కంకరంగారికి ఎదురుచెప్పి ఎఱుగరు. కారణం? ఆయనతో వాదించే ఓపిక, శక్తి, ఉత్సాహం లేక! రోజూ ప్రకారంగా పోయేదర్శనకి ఆరోజు అనంతరంవచ్చింది. కారణం? ఆరోజు అదివారం కావటం చేత! ఆరోజు మన గుమాస్తా మిత్రులకి కలతరోజు. ప్రాద్దున్నే తొమ్మిదింటికీ లేచి. కాఫీ తాగి, ఆలా తిరిగివచ్చి, మధ్యాహ్నం భోంచేసి, నాలిగింటిదాకా నిద్రపోయి, తరువాత కాఫీతాగి, బాయి లెట్ అయి, పార్కుకి వెళ్లి, ఇంటికొచ్చి వేళ్ళేళ్ళ పూసంచేసి భోజనంముగించి, ఉల్లాసంగా, విలాసంగా, అనందంతో కంకరంగారింటికీ వచ్చారు. ఆరోజు వారికి ప్రపంచంలో ఎవరికీ లేని ఉత్సాహం, ఓపిక, శక్తి వున్నాయ. దేనికయినా రోజు

వేమూరి సుబ్రహ్మణ్యము

రావాలంటారు. ఇవాళ కంకరంగారి సిద్ధాంతానికి ‘సవరణలు’ వచ్చినయ్య! ఏదో మాట మీద కంకరంగాయన్నాడు “సంసారంలో ఎప్పుడూ పురుషుడిమాటే చెల్లుతుందని అనుకోవకూడదు. ఒక్కొక్క సంసారంలో అడవానిమాటకూడా చెల్లుతుంది అవుతుంది! కొన్ని సంసారాల్లో స్త్రీమాటకీ ఎక్కువ నిలువ వుంటుంది” దీనికి మన మిత్రులు ప్రతిస్పందనగా తలమాట తను అభిప్రాయంగా నెలవిచ్చారు.

కంకరంగాయ మళ్ళీ అన్నాడు “నేనా మాట స్వామభవంతోనే చెబుతున్నాను. స్త్రీమాట చెల్లుబడితేయ్యే సంసారంలో నూడకొంతి ఉంటుంది.”

“అలాగయితే ఆ సంసారం బజారున పదార్థిందే” అన్నాడు వెంకటప్పయ్య.

“అటువంటి కాపురం పట్టుమని పక్షి మాటా మఖంగా వుండదు”, అన్నాడు సరసింగరావు.

“స్త్రీమాట చెల్లే సంసారంలో కొంత, ఏం ఉంటుంది? ఆ సంసారం అశుభన పెడ

కంత పడ బోటులాగానే ఉంటుంది” అన్నాడు రామాచావు.

“అదేమి తప్పుడు అభిప్రాయం! కేవలం స్త్రీ అధికారంవున్న సంసారం కొంతి వంతిగానే ఉంటుంది. కేవలం పురుషుడి అధికారం కల సంసారం కొంతిగానే ఉంటుంది. అలాగానుండా పురుషుడు, స్త్రీ, తమ యిద్దరి ఒచ్చినట్లు చేసుంటే ఆ సంసారం నిజంగా సరళ కూపం! నేను ఓసారి ప్రయాణంలో ఈ మూడురకాల సంసారాలు చూచాను. నిజంగా అదో గమ్యత్రయన కథ” అంటూ కంకరంగాయ కథ చెప్పడాని ముగిసేయించారు. కంకరంగారి కథంటే మనవాళ్ళకి చాలా సరదా. అందుకే ఏమీ మాట్లాడకుండా బుద్ధిమంతుల్లాగా కూర్చున్నారు.

భారతావనిని ముఖ్య పట్టణాలన్నీ చూశాను గాని హైదరాబాదు మానే అస్పృశం నాకు కలుగలేదు. అందుకని ఓనాడు ‘హైదరాబాదు చూడాలి’ అనే అపూర్వమైన నిశ్చయానికి ఒచ్చాను. నీకిందరాబాదులోనే మా అక్కయ్యవాళ్ళు కాపురం వుంటున్నారు. అక్కయ్యను చూసికూడా చాలా రోజులయింది. అదిడను చూడాలని ఎందుకో నా మనస్సు ఆరాట పడుతోంది. చేసే పని, వెలగ పెట్టే రాధ కార్యం ఏమీ లేదు కనుక ఓ ముహూర్తంలో హైదరాబాదు వెదదా మనుకొన్నాను రాజ్యం పురుషుకని పుట్టింటి కెళ్ళింది. ఇంట్లో నాకేమీ తోడటంలేదు. అందుకని కొవలసిన వైకం వగైరా చేత బట్టుకొని హైదరాబాదు బయలుదేరాను. వెనక బండి నీకిందరాబాదు వెళ్ళేటప్పటికి రెండున్నర గంటలు లేటు. ముందుగానే పుత్తరం రాశాను గాబట్టి స్నేహుకీ బాత వొచ్చాడు. నన్ను చూడగానే బాత గల గబా నావూరికి వచ్చాడు.

“అంతా కులాసేనా?” అని నేనడిగాను.

“అ! కులాసాగానే వున్నాం” జవాబిచ్చాడు బాత. మెల్లిగా సామాను దింపుకుని ఓటాంగాలో ఇంటికీ బయలుదేరాం.

“వెనకబండి రెండున్నర గంటలు లేటోయ్” అన్నాను నేను.

“అసలీ బతు ఎప్పుడూ ఇంతేనోయ్. లేటుకొందే రాకూడదని రైల్వేయాల్యుల్లో ఒకటేమో ఖరీదం! ఎప్పుడూ సరిగా క్లైంకు రావు.” అన్నాడు బాత.

ఇల్లుచేరాం. వాళ్ళిల్లా రాధ కూతురి నెత్తుకుని నిలుచుని వుంది. నన్ను చూడగానే బండిదగ్గరకు వచ్చింది!

“ఏరా ఇదేనా రావంటం? ఇంత ఆలస్యమయిందేం?” అని అడిగింది.



“ఇదేనమ్మ రావటం. బండి రెండున్నర గంటలు లేదు” అన్నాను.

“సరే కాళ్ళుకడుక్కో. మొహం కడుక్కన్నావా కాఫీ తాగుదువుగాని.”

“మొహం కడుక్కోవటం అయినదే. ముంగు స్నానాలగది చూపించు స్నానం చేయాలి” అన్నాను.

అందరం లోపలి కళ్యాం. కాఫీత్రాగి స్నానంచేసి లోపలికొస్తుంటే గదిలో మాటలు విసపడుతున్నాయి.

“మరి వ్యాళ సెలవ పెట్టాల్సిందేనండీ. రాకరాక తయ్యకం చేస్తే అఫీసు కల్యాంబూ చేమిటి! ఆపాటి తెలియకపోతే ఎలాగండి! కాస్త మీరు కబుర్లు చెబుతూ కూర్చుంటే నన్నా వాడికి కాలక్షేపం అవుతుంది ఏం మగవారండీమీరు” అంటోంది రాధ.

“అదిగాడే, అఫీసువని ఎక్కువగా వుంది. అన్నిటికన్నా అఫీసుకు కల్యాంబుకుడు. కబుర్లు చెప్పటానికి ముప్పున్నావుగా” అంటున్నాడు బావ.

“నేనమ్మ మాట కబుర్లు చెప్పేది. మగవారు మగవారూ కబుర్లు చెప్పకంటే ఎంత బాగుంటుంది? అయ్యారాతి! ఆమాత్రం తెలియదేమండీ?” అంది. రాధ గట్టిగా.

“ఇవ్యాళ కీతం ఒస్తుంది తెలుసా” అన్నాడు బావ హుషారుగా.

“కీతంఒస్తుందా? చెప్పరేమండీ. అయితే ప్రాధున అఫీసుకు వెళ్లి మధ్యాహ్నం నుండి మూడుగంటలు సెలవ పెట్టండి. తెలుసా?” అంది రాధ అధికార స్వరంతో.

“అలాగే లేవే.”

“సరే బహుకల్పి కూరగాయలు పట్టుకు రండి” అని సంచీ చేతికిచ్చింది. “నేను లోపలి కళ్యాం. బావ మాక్కెట్టుకు బయలుదేరాడు.

“మీ బావ కేవలం అమాయకులలా కంకరం. అన్నీ నేనే చెప్పాలి. మరి బయటి ప్రపంచంలో ఎలా నెత్తుకోవచ్చున్నాలో కాని” అంది రాధ నాతో.

బావ అఫీసుకల్పి మధ్యాహ్నం నుండి మూడుగంటలు సెలవ పెట్టాడు. నాకు వాళ్ళ వ్యవహారంచూస్తే అశ్చర్యం వేస్తోంది. రాధ మాట ప్రతివిషయంలోనూ చెల్లుతోంది. బావ అక్కయ్యకూడా కడుకు చెప్పాడు. మరి వాళ్ళు సంసారం ఎట్లా

(30-వ పేజీ చూడండి)

72

Persons are awarded prizes in our competition No. 27. Ist prize (1) K. Neethimuthunadar, Tinnevely; (2) S. M. Govindaswami Chettiar & Bros, Tanjore; (3) Lalitha Madhava Rao, Banganpalli; (4) D. Tripathy, Kaghaznagar and 10 others; IInd prize 2; IIIrd prize 41 and IVth prize 15 persons. Full particulars are against 0-4-0 Annas stamps.

గెలవండి

25,000

గెలవండి

రిజిస్టర్ నెం. 628.

పోటీ నెం. 29.

సీలువేసియున్న మా అఫీసియల్ కీ సాల్యూషన్ మొదలు. ప్రీమియర్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, ముద్రాను వారివద్ద డిపాజిట్లు చేయబడియున్నది. వారి అధికారముతో అది ప్రకటింపబడును ప్రథమ బహుమతి ఆలోకరత్న రు. 12,500. రెండవబహుమతి, మొదటి రెండు లైనులు కరెక్టు రు. 6,500 మూడవ బహుమతి, మొదటి ఒక లైన్ కరెక్టు రు. 3,500. నాలుగవ బహుమతి మొదటి రెండు నెంబర్లు కరెక్టు రు. 2,500 మా కీ సాల్యూషన్ ప్రకారం నిలువుగా, అడ్డంగా యెటైనా వుండవచ్చును.

818

అఖరు తేది 13-12-54 పరితములు 27-12-54

ప్రవేశ రుసుము : ఒక ఎంట్రీ రు. 1/-; 2 ఎంట్రీలు రు. 5/-; 14 ఎంట్రీలు రు. 10/-



సాల్యూషన్ చేయవలసిన విధానము :- ఈ పద్యములో 72 నుండి 11 వరకు గల అంకాలు నిలువునా అయినచో అట్లముగా ఎటు కూడినా 818 వచ్చేట్లు వేయాలి. ఒక అంక ఒకసారి వాడాలి. రూల్స్ :- సామాన్యతానికేమీ ఎన్ని ఎంట్రీలైనా నిర్ణయించిన సామ్యుతో పంపిన అంగీకరింపబడును. ప్రతి ఎంట్రీకింద, పోటీ పంపువారు తన పేరు అడ్డము పుష్టంగా పెద్ద అక్షరాలతోను, అంకలతోను ఇంగ్లీషులో వ్రాయాలి. సామ్యు క్రాస్ చేసిన ఇండియన్ పోస్ట్ ఆర్డరుగాగాని, మనియార్డరుగాగాని పంపవచ్చును. మనియార్డరులైనచో మనియార్డరు రీతులు పోటీ యెంట్రీల వెంట పంపవలెను. ప్రతి మనియార్డరు ఛార్జులలోని కూపనులో సామ్యు పంపువారు తన పేరు, అడ్డము ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను “వనూలనుబట్టి బహుమతుల సామ్యు కూర్చుంటున్నాను.” ఈ పోటీలో మేనేజరు తీర్మానము అఖరు పట్టబడినది. 0-4-0 పాంపులు పంపిన పోస్టులో ఫలితముల రీతు పంపవలెను. మా ప్రత్యేక రూల్స్, ఛరతులు బాగా తెలిసినవారే పోటీలో పాల్గొనవలెను.

RAISING COMPETITIONS

NO. 29 OF 1954

100	103	102	97
93	106	107	96
105	94	95	108
104	99	98	101

We hereby certify that the above is the solution in aligned figures with all the Raising Competitions No. 29 of 1954 on a sealed cover which was opened in our presence on day and date a copy of the above solution has been lodged with the Bank.

For the Premier Bank of India Ltd.

[Signature]
M. S. Subramanian



SIX OF THE 1ST PRIZE WINNERS IN COMPETITION NO. 26 AMONG OTHERS

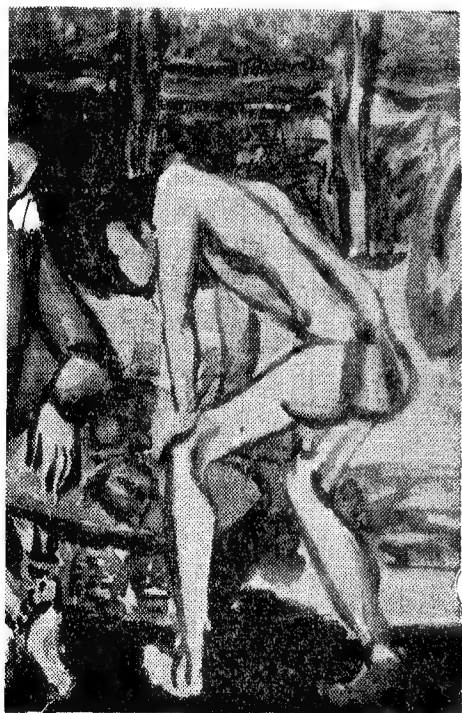
S. A. KHANDARE, M. N. UMARBHAI, DAMODARAS KARRA, R. B. SHRESTHA, H. N. MARIAPPA, S. R. INSALP



శ్రీకామయ్య:
(విజయనగరం నుండి)



కేరిసిడి భాస్కరరావు
గూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ విద్యార్థి)



అంగడి



తన్మయత

★ త్రివిధ సంసారాలు ★

జేస్తున్నావా? అన్న అనుమానం వారు చేసింది. మధ్యాహ్నం రెండుగంటల వేళ అక్కయ్య బావతో అంటున్నది. "ఏమండి తమ్ముడికి పూరు మాపించిరండి. త్వరగా రావాలి నుమా. నీనిమా కెడదాం. విడువ్వ రకేరండి." నేను బావ పూరుమాసి బావ బ్రాహ్మలంమీద పరిగె విడువ్వరకే ఇంటికి వెచ్చాం. "తొందరగా స్నానం కాసి యిండి అన్నం పెడిస్తున్నాను" అంది రాధ మాతో. స్నానం చేసి భోజనానికి కూర్చున్నాం.

"ఏ నీనిమా కెడదాం కంకరం"

"నీ యిష్టం" అన్నాను నేను.

"మీరు చెప్పండి" అంది రాధక్కయ్య బావతో.

"బ్రాహ్మరాజు జగదాం" అన్నాడు రాధ.

"వెళ్ళవ హింపినిమాతం బాగుం

టయ్యండి ఏదాన్నా తెలుగు నీనిమా కెడదాం."

"సరే నీ యిష్టం" అన్నాడు బావ. ఒక తెలుగు నీనిమా మాసి ఇంటికి వచ్చాం.

రాధ మాకు ప్రక్కలు బయటవేసింది. నేను ప్రక్కమీద పడుకుని కళ్ళుమూశాను. నేను నిద్రపోయినా ననుకున్నది కాబోలు రాధ బావతో—

"ఏమిండి జీతం ఏది" అంది.

"రేపిస్తాను గా"

"మధ్యాహ్నం ఎందుకివ్వలేదు"

"ఏదో మాట్లాడుకుంటుంటే ఎందుకులే అని పూరుకున్నాను. సరే గాని ఈసెల ఇరవై తీసుకుంటాను."

"ఏం? ఎందుకు? విడు రూపాయ తెప్పవ ఎందుకు? అదేం లాభం లేదు. మామూలుప్రకారమే పదిహేను తీసుకోండి"

"ఈసారికి మటుకు"

"అదేం లాభం లేదండి. ఇంట్లో ఎన్ని ఖర్చులున్నయ్యో మీకేం తెలుసు? ఏదో నేను గాబట్టి ఎట్లాగో నెట్టుకొస్తున్నాను. మామూలుగా పదిహేను తీసుకొని మిగిలించి వాకివ్వండి" దాదాపుగా అజ్ఞాపిస్తున్నట్టుగా అంది రాధక్కయ్య బావతో. బావ కిక్కురుమనకుండా 'సరే' అన్నాడు.

ఒక వారంలోజూలండి నీకిందరాబాదు, హైదరాబాదు పూర్తిగామాసి మళ్ళా ఇంటికి బయలుదేరాను. "కాస్త పుత్తెరాలు రాస్తుండరా కంకరం! రాజ్యంకూడ పెచ్చివుంటే బాగుండేది" అంది అక్కయ్య.

రెల్లో ప్రయాణం చేస్తున్నానన్న మాటగాని నామనసంతా ఇంకా నీకిందరాబాదు రాధక్కయ్య ఇంట్లోనే వున్నది. "ఇదేం సంసారం! పేదగవాణ్ నీసృష్టి అగృహం. అడమాటే అధికారం చిలాయెస్తోంది. అయినా ఆ సంసారంలోకిదులాటలూ, పోట్లాటలూ లేవు. సంసారం కొంతవంతంగానే నడుస్తోంది" అనుకున్నాను. బెజవాడలోదిగాను మా కృష్ణస్వయ్యను చూడటానికి. కృష్ణ అంటే మా పెదనాన్న గారికోడుకు నూ యిద్దరికి నుంచీ స్నేహం వుంది.

అన్నయ్య వార్లింటికెళ్ళేటప్పటికి వడవుతుంది. ఆయనంకే అరుగుమీద కూర్చుని మొహం తోముకుంటున్నాడు. నన్ను చూడగానే

"ఏరా బ్రతికేవున్నావా?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"రేపిస్తాను. నవ్వుతూ కళ్ళు అంతుం

పాత నే హితుడు



నొప్పి, జ్వరము,

జలుబులు తగ్గించును.

పెట్టి ఒక పల్లె దిక్కు ఆయుధు పొడిగించు కొని ఇప్పుడే వస్తున్నాను" అన్నాను నేను నివృత్తు.

"లేకపోతే మరేమిటిరా? అసలు నువ్వు ఈ తరం రాసి ఎన్నట్లయింది?"

"టీరీ కేవల య్యా. అయినా తగని బద్దకం అనుకో."

ఇంతలో ఒకన కాంత బయటికొచ్చింది.

"ఏమయ్యా ఇదేనా రావటం? బయట నుంచే మాట్లాడుతున్నా వేమిటి. రా లోపలికి. అంతా కులాసేనా?" అంది. లోపలి కెళ్ళాను

కాఫీలు తాగుతున్నా అన్నయ్యా నేను. ఒకన వచ్చి అన్నది "ఏమండీ ఇంట్లో సామాను పట్టుకురావాలి."

"అయిందీ అప్పుడే వారం టూచింది. ఏం లేవాలి"

"వీక చింతపండు, వీక పంచదార, అర పొను కాఫీ పాకీ, వీకన్నర నూనె..."

"అయిందా దండకం. ఏకో చదువుకు పోతున్నావ్ ఇప్పుడ ఒచ్చినట్లు" అన్నా దెన్నయ్య.

"అంత విసుక్కుంటూ లేమండీ"

"సంతోషించాడే తెలివికి. నోరు మూసుకుని లోపలికెళ్ళి లేచివస్తే ఒక కాలిగంపిద రాసుకురా తీసుకొచ్చి తగలేస్తాను" అని అన్నయ్య అన్నాడు కోపంగా. ఒకన తలొందుకొని చెల్లింది.

"ఎందు కన్నయ్యా అంత కోప్పడతావు" అన్నాను నేను.

"నీకు తెలియదురా. అడవాల్సిన ఎంతలో వుంచాలో అంతలోనే వుంచాలి." అన్నాడు అన్నయ్య.

"నా కష్టం అనుమానం వేసింది: మా బావే మా రాధాక్కయ్యతో ఇట్లా అని వుంటే ఏమయ్యేది? సమాధానం నేనే వ్రాసానుకొన్నాను. "దండకం అంటా లేమిటి? మాట్లాడేవానిలో అర్థం వుండాలి. దండకం అయితే వంటింట్లో కెళ్ళి చూసుకోండి ఏం వున్నయ్యా ఏం లేవో. అంత బద్దకం అయితే సంసారం చేసినట్లే. మాట్లాడకుండా చెప్పిన వేవో చప్పున తెండి" మా బావ కిక్కురుమనకుండా బజారు కెళ్ళేవాడు అని అలో చిన్నా కూర్చున్నాను.

"ఏమిటిరా ఆలోచిస్తున్నావ్" అన్నా దెన్నయ్య.

"ఏంలేదన్నయ్యా. అన్నట్లు సరోజ నేడి?"

"దానికి నూర్సింగ్ నూర్లో కదూ. ప్రాధున్నే చెప్పింది"

నాయిత్రం ఒక మిత్రునింటికి వెళ్ళా.

వాడు భోంచేయమని బలవంతం చేయటం చేత అక్కడే భోంచేసి తొమ్మిదిన్నరకు ఇంటికి వచ్చాను. అన్నయ్యదో అరుస్తున్నాడు "నా యిష్టం ఒచ్చిన సంబంధం సరోజినికే నిశ్చయం చేస్తాను. నీ పక్షలా విని నోరుమూసుకోవటమే. తెలిసిందా? తగుదునమ్మా అని ప్రతినివయంలో తలదూర్చుకున్న నీకు ఎన్నిసార్లు గడ్డిపెట్టామో మనిషికో చూడ గొడుగుకో చెప్పు అన్నాడు.

బుద్ధి వుండెట్లా రా" "నేనుమాత్రం ఏమన్నావంటి. ఈ సంబంధంకంటే ఆ సంబంధం వచ్చిందన్నానుగాని" అని ఒకన భయపడుతూ మెల్లిగా అంది.

"అసలు మనస్వరపు బాగులేదని చెప్పటానికి నా యిష్టం. నాకు వచ్చింది. నిశ్చయించాను. నీపక్షలా చెప్పిన పనిచేయటమే తెలిసిందా?" అని అన్నయ్య అన్నాడు. ఒకన మాట్లాడలేదు. నేను చెప్పలు చప్పుకు చేసుకుంటూ లోపలి కెళ్ళాను.

"భోజనానికి లేవయ్యా! అన్నయ్యకూడ నీకోసరం కనిపెట్టుకున్నామన్నాడు"

"నేనొక ప్లేహితుడింట్లో భోంచేకా వాడినా"

"పోనీ నువ్వెగియ్యవే తాగుతాడు" అన్నా దెన్నయ్య.

"అక్కరలేదమ్మా" అని నేనన్నాను. నాలుగురోజులండి స్వగ్రామానికి బయలుదేరాను. ఇంటర్వ్యూలో ఎవరూ లేరు. నా ఆలోచనలకి అంతరాయం కలుగదు. "ఒకభగవంతుడా! ఆహా! ఏమిమీమాయ. ఎంత కర్మధీరక పరిస్థితులుగల సంసారాలు. ఎంత కాంతమూర్తి మా వదివ. ఆందుకే ఆ సంసారం కాంతివంతంగా నడుస్తోంది. మా వాడిన కూడా మా రాధాలాంటి దయలే ఆ సంసారం గతేంకాను? మా అన్నయ్య కోపానికి అవిడ కాంతానికి సరిపోయింది గాని లేకపోతే ఆ యింట్లో రోజురోజు అగ్నిపర్వతం ప్రద్ధుకాదూ!" అని ఆలోచిస్తూ స్వగ్రామం చేరాను.

ఇంటికి వచ్చి తుడతెరులో ఏకో చదువు కొంటూ పడుకొన్నాను. కాసేపయిన తరువాత అకస్మాత్తుగా ప్రక్రియోనుండి అరుపులు వినపడ్డయ్.

"ఆమాత్రం అడగటానికి మొగుణ్ణయిన నాకు అధికారం వుండా లేదా!" అంటూంది పురుషకంఠం.

"మా అధికారం ప్రతినివయంలోన చలాయినే పక్షేనారెవరూ లేరు" అంతకంటే గట్టిగా అంటోంది స్త్రీకంఠం.

"పడివుండక ఉరిపెటుకుంటావో?"

"అదొక్కటే తక్కువ నా బ్రతుక్కు" అంతకంటే మీరు నిర్వాకం చేస్తారని ఎవరనుకొన్నారో మావాట్లు నా గొంతు అడ్డంగా కోతారు"

"నేను బుద్ధి గడ్డి తిని నిన్ను మెనకు కట్టుకున్నా. వీకంటే ఏ గొడ్డెయినా నా నయమే. మరి రోజూ ప్రాణం విసిగిస్తున్నావ్."

"అంత వివగింపయినా నన్ను చూడ. ఊ! అంటే తప్ప. ఆ! అంటే తప్ప ఈ యింట్లో. ఇల్లు మరి వరకంగానే తయారయింది" అని విడవటం మొదలుపెట్టిందా ఇల్లాల.

"ఫీ వెనకకొంప" అని గట్టిగా అరిచి మొగకంతం బయటికి పోయింది.

తరువాత గంటదాకా ఇంట్లో చెంబులు నేలకేసికొట్టిన చప్పుడు వినపడుతున్నది.

నేను ఊరికి వెళ్ళేమందు వారు లేరు. తానుగ్గు వొచ్చారు గావోలు. ఇకెక్కడి సంసారం? ఇది సంసారమా? లేక నేపథ మాకెల్లా? అని ఆశ్చర్యపోసాగాను. ఈ పదిహేనురోజుల్లో ఎన్ని విషయాలు చూశానో అనిపించింది. అని కంకరంగాడు కథ ముగించారు.

ఇంతసేపటి నుంచి వింటూ వున్న రామారావు "మొదటి రెండు సంసారాల్లోనా కాంతివుందని ఎట్లా చెప్పగలరు. అందులో ఎవరో ఒకరినో పెద్దదేనా?" అన్నాడు.

"ఒకరినో పెద్దదయితే ఫరవాలేదు. రెండో వారు ఘర్షణపోతుంటే ఎప్పుడు కాంతంగానే వుంటుంది. ఎంత మంటలు మండినా గాలి లేకపోతే అరిపోనార్పించేగా! ఎంత దెబ్బలుంటే ఏంలాభం, ఇంట్లో కాంతి లేకపోతే" అన్నాడు అనుభవకాంతి కంకరంగాడు.

మిత్రులు ముగ్గురు గడిచిపోయిన ఆదివారం "ఇంకా వుండగూడదా" అనుకుంటూ మర్నాటి ఆఫీసుపనిని తిట్టుకుంటూ ఇళ్ళకు పోవటానికి లేచాడు. ★

కొంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

రెండు భాగములు
ఒక్కొక్క భాగం
వెల రూ. 38-0
హాస్టల్స్ ప్రత్యేకం.

ఆంధ్రగ్రంథవాల,
మద్రాసు-1.



అంతరిక్షం నుండి భూమి వరకు వ్యాప్తి

★ స్త్రీల ఆత్మహత్యలు ★

అంతరిక్షం నుండి భూమి వరకు వ్యాప్తి

ఈ మధ్య హైదరాబాదు కుడి కోరిగో పాపెట్టి సమాజేతములో ఆత్మహత్యలను గురించిన ప్రసంగములో ఒక సభ్యుడు వాటి కారణాలను వివరించాడు. ఆ ప్రసంగాన్ని ఒక స్థానిక గ్రామిక ప్రకటించింది. దానిలో ఆయన "ఆత్మహత్యలు గ్రామాలలో కంటే నగరాలలో ఎక్కువ. విజ్ఞానంలో స్త్రీల వాటి కంటే. పురుషులవి ఎక్కువయితే హైదరాబాదు నగరములో స్త్రీలకే ఎక్కువ. ఆత్మహత్యలు చేసుకోనే వారిలో కూడా 15 సంవత్సరాల వయసునుండి 30 సంవత్సరాల వయసుగలవారి సంఖ్య అధికముగా ఉన్నది. వీటిలో కొన్ని గృహచ్ఛిద్రాల కల్గి, కొన్ని వ్యాయాసములముగాని ప్రేమకలాపాలవల్లనూ, మరికొన్ని ఇతర కారణాలవల్లనూ జరిగా" యని అన్నాడు.

స్త్రీల ఆత్మహత్యల విషయములో ఒక హైదరాబాదులోనే కాక - మరెక్కడ విచారించినా సామాన్యముగా వైద చెప్పబడిన కారణాలే కనబడుతూ ఉంటాయి.

గృహచ్ఛిద్రాలు స్త్రీలనుగాని పురుషులనుగాని చికాకుపరచి మనోవైకల్యము కలిగిస్తాయనటములో సందేహము లేదు. భర్తగాని, కుటుంబముతోనివారుగాని, కఠినముగా మొండిగా వెనుక ముందు చూడకుండా ప్రవర్తించటమువల్ల కలిగే పరిణామాలలో ఆత్మహత్య ఘోరమైనది. వివాహమైన స్త్రీయొక్క ఆత్మహత్యకు పెనిమిటి పెళ్ళి బాధలు కారణము కావచ్చు. కొన్ని సందర్భాలలో పెనిమిటి అస్వస్థతల వల్ల బయటపడి ఆత్మహత్యలు, బాతమురులు, తోటికోడళ్ళు, అడవిద్వలు పెళ్ళి బాధలను వదిలేక స్త్రీలు ఆత్మహత్య చేసుకోవటము కూడా సంభవమే.

వాగరికత, సభ్యత చాలా కుటుంబాలలో చెప్పకోలేనింతగా అభివృద్ధి చెందలేదు. విద్యావంతులలో కూడా భార్యలను బాధించేవారున్నారు. ఉన్నతిమైనవి ఆధునిక దృక్పథముకంటే అని అనిపించుకున్న కుటుంబాలలో కూడా కోడళ్ళ పరిస్థితి మామూలుగానే ఉన్నది. వికాల దృక్పథము కలవారికి కూడా కుటుంబాలలో కలతలు ఏస్తూనే ఉన్నాయి. కుటుంబాలలో కొంత సామరస్యము ఎంతవరకు నెలకొల్పబడినో

అంతవరకు ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణము ఉండదు. చేతపరిపాలనలే నే కుటుంబ పరిపాలన కూడా క్షిప్రమయినదే. అందుకే అన్నాడు పెద్దలు 'ఇంటగెలిచి రత్న గంబ' మని.

సాధారణముగా తల్లి మాతృత్వం, తండ్రి మాతృత్వం మధ్య వచ్చే పేదలు ఆర్థిక సంబంధమైనవి కావు - నైతికత పెల్లల దగ్గర వస్తావుంటాయి. 'పిధివాళి ముఖము చూడకూడదు. ముగవాళ్ళతో కలిసి తిరగకూడదు. నవ్వకూడదు - కంటికి అందముగా కనబడే బట్టలను ధరించకూడదు' అని తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను అవసరముగా బాధించటము అన్యాయము. చిన్న వయసులో తల్లిదండ్రుల ఆదర్శములేని నిర్బంధములు బాలికలకు మనోవైకల్యము కలిగించ

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

బతుకేకాకుండా, జీవితాశయము వంటివేస్తాయి. బాలికల మనస్తత్వము గ్రహించని తల్లిదండ్రులు తేకవరకు తాడు లాగినందువల్ల కలిగే ఘోరపరిణామము ఆత్మహత్య. బిడ్డల చేతి వయసున చెప్పి వినిపించలేని తల్లిదండ్రులు ఆవిషయము నంతటితో వదిలిపెట్టటము ఉత్తమముగాని కాక న్యాయమహించినందువల్ల లాభము ఏమాత్రము ఉండదు. కాలప్రవాహానికి ఎదురు ఈదాలనుకోవటము ప్రతికూలమనిపించుకుంటుంది. కాలాన్ని దాని ప్రభావాన్ని అర్థము చేసుకొని, దానిని మన పరిస్థితులకనుగుణముగా మలచుకోనే కక్షిని, సామర్థ్యాన్ని బాలికలకు బోధించాలి. కాని బిడ్డలతో వైరము తెచ్చుకొని జీవితాలలో సాధించే దేమీ ఉండదు. బిడ్డలు, తల్లిదండ్రులు సామరస్యముతో జీవితమునవ్వలను, విధానాలను పరిష్కరించుకోవటము అదర్శ కుటుంబ లక్షణము. ఏ పరిస్థితిలోగాని బిడ్డలను తమ చేతిలోనుండి జారనిచ్చుకోవటము తల్లిదండ్రులకు ప్రేమస్పృహకాదు.

వ్యాయాసములముగాని ప్రేమకలాపాలుకూడా స్త్రీల ఆత్మహత్యలకు దారితీస్తున్నాయి. వివాహితల వ్యాయాసములము కాని ప్రేమకలాపాలు ఆత్మహత్యలకు ఇక

ముంగునుంచీ దారితీయ సవసరములేదు. పెనిమిటితో పొసగని స్త్రీ వివాహాల చట్టము నువయోగింపుకొంటుంది. అవివాహితల ప్రేమకలాపాలు ఒక్కొక్కసారి దారుణముగా పరిణమించుతూ ఉంటాయి. మత కాబోతున్నానని గ్రహించిన స్త్రీ వివాహము చేసుకోవలసినదని పురుషుని తొందర పెట్టటానికి ఆరంభిస్తుంది. ఈ ప్రేమకుల మధ్య వివాహము జరగటానికి సామాన్యముగా రెండువైపులా అభ్యంతరాలు ఉంటూ ఉంటాయి. అతడు వివాహితుడయినా, బిడ్డలతోడీ అయినా కావచ్చు - బ్రహ్మచారి అయితే తల్లిదండ్రులు సమ్మతి లభించకపోవచ్చు - లేక అతడికే ఈ ప్రేమను నమ్మి వివాహము చేసుకోవాలనే తలంపు లేకపోవచ్చు; తాత్కాలికముగా మనసు మొగ్గి జరిపిన సరససలాపాలను 'ప్రేమ' అని యువకుడు మనసారా చెప్పకోలేకపోవటము కూడా సంభవమే. దీనితో యువతీ యువకుల ఉత్సాహము అణగారిపోతుంది. ప్రకృతి మానవ ఫలితమువల్ల యువకుడు ముఖము తప్పించడము-యువతీ దిక్కుతోడక, పెద్దవారితో చెప్పకోలేక ఆత్మహత్యకు పాల్పడటము జరుగుతున్నది. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రేమ విఫలమైనందువల్ల కూడా స్త్రీలు ఆత్మహత్య చేసుకోవటము తలపించుకున్నది.

స్త్రీ హృదయము చాలా సరళమైనది. ఎంత గొప్పయింట పుట్టినా - ఎంత విద్య నేర్చినా - ఎంత స్వాతంత్ర్యప్రియ అయినా ఆమెలోని హృదయమాధుర్యము తీగలు సాగి అల్లుకొని పోవటానికి తగిన ఆధారము కొరకు ప్రాకులాడుతూ ఉంటుంది. దీనిలో వైఫల్యము కలిగితే ఎంత ధైర్యము కలవారికయినా హృదయము చెదరక మానదు. ప్రాణముకంటే అధికమునుకోన్న ప్రేమ విఫలమయితే బాలికలకది అవమానకరముగా పోవటములో ఆకర్షణములేదు. బ్రతుకు భారమనిపించి ఆత్మహత్య కరణ్య మునుకుంటారు.

యువతీయువకులు మనసు వడినచోట వివాహాలు పొసగని కారణాలలో వరకట్నాలు ముఖ్యమైనవి; దీని తరువాతది కులగోత్రాల సమస్య. యువతీయువకులు గాఢముగా ప్రేమించుకొని వివాహము చేసుకోదలచుకుంటే ఈ రెండుకారణాలు ఏమంత బలమైనవి కావు. వరకట్నాల చూటను స్వరించనైనా స్వరించకూడదు. కులగోత్రాల విషయములో పెద్దలు మనసుగట్టి చేసుకోవాలి. గుణము ప్రభావము కాని కులముకొదవి సమాధానపడటము



పెద్దలకు శ్రేయస్కరము. సంఘసంస్కారానికి ఈ రోజులలో వీరేశలింగం గారి కాలములోవలె ఉపన్యాసాలు ప్రచురణలు అవసరములేదుకాని ఆ దృష్టి అవసరము. సంస్థారము ఏకాంశికయినా అవసరమే. ఎంత ఆధునికమైనా కుమారుడిమరణం తండ్రిననాతనుజే. ఈ సంగతిజ్ఞాపకముంచుకుంటే అనేక కుటుంబాలలో శాంతివిర్భవతుంది. ఇదేకాక - అమాయకలైన బాలికలు మోసగింపబడటముకూడా జరుగుతున్నది. బాలికలు తమ హృదయాల నంతచాకగా అర్పించుకోవటము - మొరసేదంతా బంగారమని భ్రమించటము పొరబాటు. వరుని ఎన్నుకోవటములో తగిన బుద్ధివశలతను బాలికలు పెంపొందించుకోవాలి. కాలము వివిధమైన మార్పును కోరుతుందో ఎవరూ చెప్పలేదు. ఒక కాలములో తలినంగులు వరనిర్ణయముచేసినందువల్ల బాలికలకు అన్యాయము జరుగుతున్నదనుకొన్నాము. ఆ వివాహాలలో ఏ అంశాలు అన్యాయ మనిపించుకున్నాయో - అనే యిప్పుడు బాలికలు విరి కోరి తమకు తాము వరనిర్ణయము చేసుకొన్నవాటిలో కనబడుతున్నాయి. ఆ పద్ధతి అప్పుడు ప్రమాదకరముగాతోస్తే - ఇప్పుడు ఈపద్ధతిదారుణముగా కనబడుతున్నది. కనుక తలినంగులు బిడ్డలు తమ మనోగతాలను కలబోసుకొని, ఒక నిర్ణయానికి రావటము అభ్యుదయకరము. అది ఉభయ అనుసంత్వప్తి నివ్వగలదు.

ఏ విషయములో గాని తలినంగులకు బిడ్డలకు మధ్య అభిప్రాయ భేదము తటస్థపడితే సర్వబాటు చేసుకోవటము కుటుంబ శ్రేమానికి ఉచితమైనది. అభిప్రాయ భేదాలు వ్యక్తుల మధ్య అగాధాలను సృష్టించరాదు. బిడ్డల శ్రేయమును దృష్టిలో ఉంచుకొని - వారి మనోప్రవృత్తుల కనుగుణముగా పెద్దలు సలహాలు యివ్వటము, సహకరించటము మంచిది.

కుటుంబములో సామరస్యము కలిగించి శాంతిని నెలకొల్పడము స్త్రీల చేతిలో వున్నది. ఇది స్త్రీల బాధ్యత. 'మాతరు' చెడుగైన మాత తిప్ప అన్నాడు అనుభవకాలురు. సామాన్యముగా బిడ్డల పెంపకములో బాల్య దశదాటి దాటని కాలముతలిదండ్రులకు పరిష్కారమయము. ఈ కాలములోనే సహచరుల ప్రభావము పిల్లలమీద చాలా పడుతుంది. ఈ సమయములో తల్లి పిల్లలకు చాలా సన్నిహితురాలుగా మెలగాలి. సహచరులలో ఒకతగా - ఎప్పటికప్పుడు పిల్లల మనోగతాలను తెలిసికొంటూ ఉండాలి. యౌవనారంభదశలో ఉన్న బిడ్డలకు తగిన శిక్షణ నివ్వటము సామాన్యమైన విషయము కాదు. సలహా రూపమున అతి

వాగ్రతితో పిల్లలకు బోధించతగిన కాలములో తలినంగులు - ముఖ్యముగా తల్లి ఏమరి ఉండటము గాని, తన అధికారమును దుర్వినియోగపరచుకోవటము గాని మానవినే. తన బిడ్డలు విద్యావంతులై - విజ్ఞాన 'మాత' అన్నారు.

వంతులై ఒక యింటివాళ్ళయేవరకూ వాళ్ళ బాధ్యత తగ్గిజే. తన సంతానానికి సక్రమమైన శిక్షణ నిచ్చి ఆదర్శజీవులనుగా చేయటము తల్లి కర్తవ్యము. అందుకే స్త్రీని



రు. 55,777

(గత విడుదలలో పంపబడినది)

స్వంత అడ్డనుగల పోస్టు కవరు పంపినచో 5 వ పోటీలో బహుమతిపొందిన వారి వివరములు పోటీదార్లకు పంపబడును.

పోటీ నెం. 7 విధిగా గెలవండి తండ్రి; "NEWERA" క్రిస్మస్ కమ్ నూతనసంవత్సర కానుక, గ్యారంటీ బహుమతులు:—

(పతి ఆల్ కరెక్టుకు రు. 2750/-; (పతి మొదటి రెండు అడ్డు వరుసలు కరెక్టుగానున్న రు. 750/-; (పతి ఒక అడ్డు వరుస కరెక్టుగా నున్న రు. 70/-; (పతి మొదటి అడ్డు నెంబర్లలో రెండు నెంబర్లు కరెక్టుగా నున్న రు. 7/- మొదటి నెంబరు కరెక్టుగా నున్న రు. 1/- (ప్రైజ్ ఓచర్) 16 ఎంట్రీలు పంపిన (పతి ఒక్కరికి రు. 1/- (ప్రైజ్ ఓచరు యివ్వబడును. ఇవిగాక రు. 300/- రు. 200/- రు. 100/- ఎక్కువ సంఖ్య యెంట్రీలు ఒక పేరుతో పంపినవారికి బహుమతులుగా యివ్వబడును.

(1) నుండి (16) వరకుగల అంకాలు యీ గళ్ళలో తేసి నిలుపుగా, అడ్డముగా అయిమూలిగా యెటుకూడినా అన్ని (పక్కలనుండి మొత్తం (84) వచ్చేట్లు వేయాలి. ఒక అంకఒకవారే వాడాలి.

ఇండియాలో ఆఖరు పోస్టింగు తేది 31-1-55. } ఫలితము
విదేశాలలో ఆఖరు పోస్టింగ్ తేది 24-12-54. } 13-1-55

(ప్రవేశ రుసుము: ఒక ఎంట్రీకి రు. 1/- (1 పి. 6 పె) నాలుగుఎంట్రీలకు రు. 3/- (4 పి. 6 పె) పదహారు ఎంట్రీలకు రు. 10/- (15 పి. 6 పె) పంపవలెను.

నిబంధనలు: నిర్ణయించిన ఫీజుతో కూడా సాదా కాగితముమీద ఎన్ని ఎంట్రీలైనా పంపవచ్చును. మనియార్డరరసేదు, లేక క్రాసుచేసిన ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరు లేక బ్యాంకు డ్రాఫ్టు ఎంట్రీల వంటి ఫీజుగా పంపవలెను. (విదేశాలనుండి పంపు ఎంట్రీలవంటి M. O.లు బ్రిటిష్ పోస్టల్ ఆర్డర్లేపంపవలెను.) మీ అడ్డను పేరు స్పష్టముగా మనియార్డరు కూపనుమీద (వాయాలి సాల్యూషనుకు ఇంగ్లీషు అంకెలే వాడాలి. మీరల్ కంట్రీస్ మెంటులోని పంజాబ్ సేషనల్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ లో డిపాజిట్ చేయబడియున్న సాల్యూషన్ తోగాని లేక దాని వరుసలతో గాని సరి పోలియున్న వే కరెక్టు సాల్యూషనులనియు లేక కరెక్టువరుసలనియు అంగీకరింపబడును. ఇంగ్లీషులోనే ఉత్తరాలు వ్రాయాలి. ఎంట్రీలతో కూడా స్వంత అడ్డనుగల 0 2-0 పోస్టు స్టాంపు వేసిన కవరు పంపినచో ఫలితములు ప్రకటింపబడిన వారం రోజుల్లోగా ఫలితము, బహుమతులు గెలిచినవారి వట్టి పంపబడును. ప్రమోటర్ తీర్మానము ఆఖరు, న్యాయబద్ధమైనది. మా పోటీలో పాల్గొనుటకు యిది అతి ముఖ్య వరతు.

మీ ఎంట్రీలు పంపవలసిన అడ్డను:

నెం. 5 పోటీ ఫలితం.

58			
11	18	18	16
22	17	12	7
15	20	9	14
10	8	19	21

న్యూ ఈరా కాంపెటిషన్సు వారు 13.10.54 నుంచి కవరులోనే వుంచి నేడు మాయమైతెరచిన వారి నెం 5 పోటీకి వైస దివంపినది న ఖలనియు. పై పోటీకి కాపీయొకటి మా క్యాంపులో వుం పది యున్నదనియు మేము దృఢపర్చుచున్నాము. పంజాబ్ సేషనల్ బ్యాంకు లిమిటెడ్ గాను ఎం. సి. గ్రోవర్ మేనేజరు-మిరట్ కంట్రీస్ మెంటు, 13-11-54.

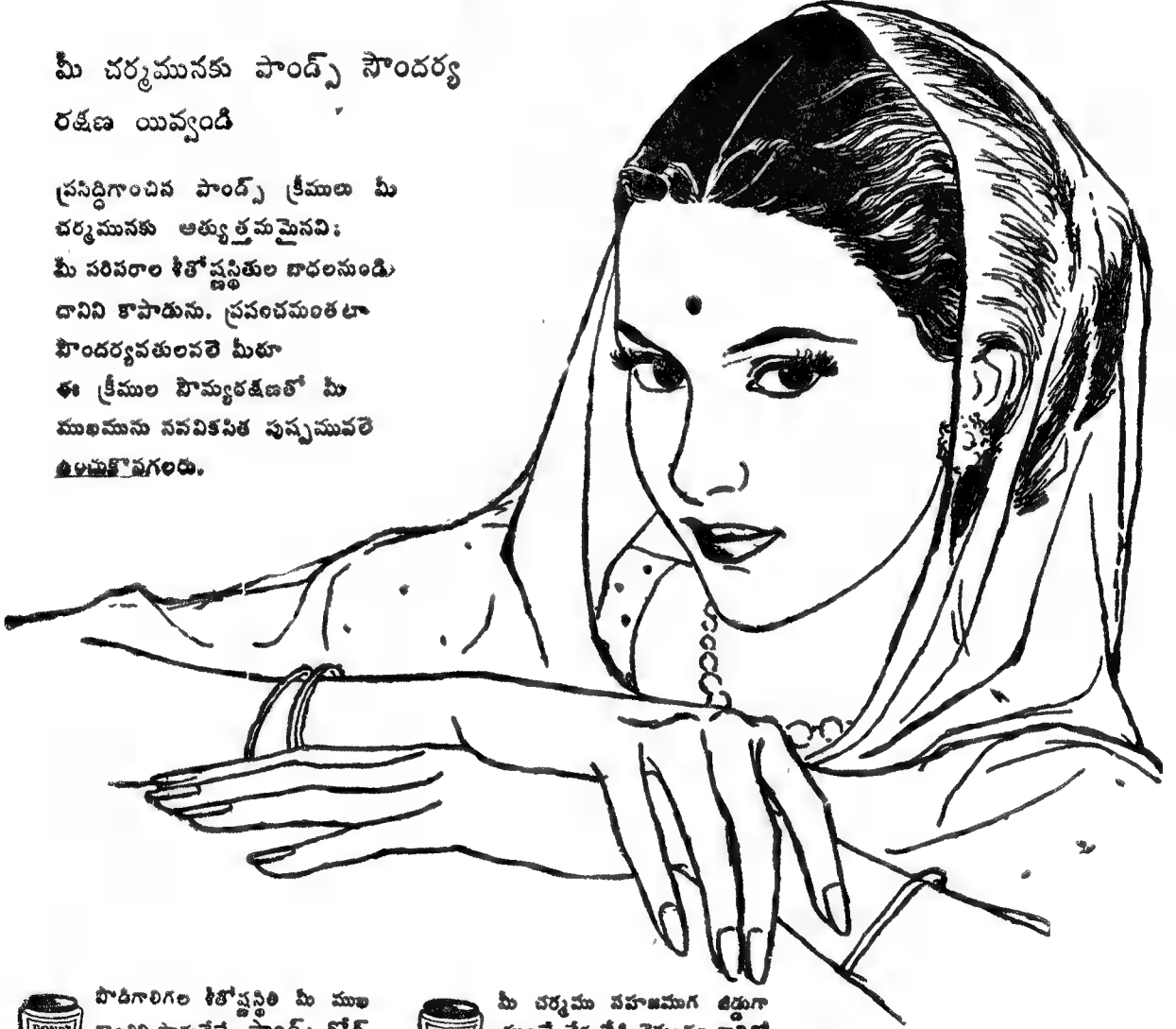
NEW ERA COMPETITIONS (No. 7)

P. B. 15, The Mall, MEERUT (INDIA..)

మీ ముఖమును మృదువుగ, మనోహరముగ, నవనవలాడేలా ఉంచుకొనుట ఎంతో సులభము!

మీ చర్మమునకు పాండ్స్ సౌందర్య
రక్షణ యివ్వండి

ప్రసిద్ధిగాంచిన పాండ్స్ క్రీములు మీ
చర్మమునకు అత్యుత్తమమైనవి;
మీ సరిసరిగా శీతోష్ణస్థితుల బాధలనుండి,
దానిని కాపాడును. ప్రపంచమంతటా
సౌందర్యవతులవలె మీటా
ఈ క్రీముల సౌమ్యరక్షణతో మీ
ముఖమును నవవికసిత పుష్పమువలె
ఉల్లసితం చేయగలరు.



బొడిగాలిగల శీతోష్ణస్థితి మీ ముఖ
కాంతిని పొందుచేస్తే—పాండ్స్ కోల్డ్
క్రీమ్ మీకు అవసరము. దానిలో
మీ విశేష నూనెలు చర్మమునకు ఉపకరణ
కము నిచ్చి తీక్షణమైన ఎండ, పదగాల్పులతో
అది వారిపోకుండా కాపాడును.



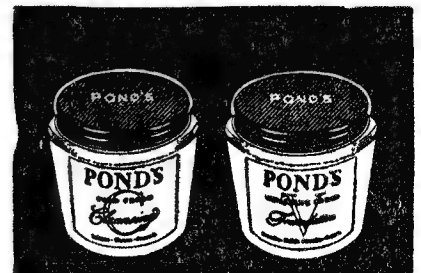
మీ చర్మము వహజముగ జిడ్డుగా
యుండుట లేక నేటి చెమ్మగల గాలిలో
జిడ్డుగా అవుతూ ఉండుట—పాండ్స్
వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ వాడండి. ఎంతో తేలికగా
మరియు మంచువలెనున్న ఈ క్రీమ్ రోమరంధ్రా
లను అద్దిన జిగురును, నిర్జీవమైన రక్త కణము
లను అడ్డుముట్టి, మీ ముఖమునకు సౌమ్య
రక్షణ నిచ్చును.

ప్రపంచములో సౌందర్యరాణులు వాడే క్రీములు

పాండ్స్ క్రీములను ప్రతిదినము
తప్పక వాడి మీ చర్మములో
వ్యత్యాసము చూడండి—కొన్ని
రోజులలో మీ ముఖము ఎంతో నిర్మల
ముగ, మృదువుగ ఉండుట మీరు

పాండ్స్

కోల్డ్ క్రీమ్



మనతాలోకం పల్లవి (పెద్దకథ) జి. పార్వతి

7

సుబ్బారావు పెండ్లి బైథనంగానే జరిగింది. మొగ పెళ్లివారి తరపున ఆంధాకులాటి పాధ్యులున్నది కాబట్టి 'పేచీలు రాకుండా' కొనియాడతగినదిగా అయింది. పెళ్లికూతురు వికాలాక్షి వికాల 'నేత్రాలలో' మొగ పెళ్లివారిల్లు కలయ చూసింది. రైతెక్కంతవరకూ చాలా బాధ పడింది. ఆచార ప్రకారం తనతో వచ్చిన వీన్నతల్లి నీ, తన ప్రియస్నేహితురాలు, మామయ్యకూతురూ బస పద్ధతు చూసేసరికి ఏ మంత బాధనిపించలేదు.

నిందుభోజనం ఆరగించిన ముర్రెనుక లండరూ హాలులో పరచిన పెద్ద తోనానీ మీద అసీనులయ్యారు. లలిత ఒక్కొక్కరికి తమలపాకులూ, నక్కపాడీ అందించింది. ఆంధాకు తన తోటికోడలు వక్కగా చోటుచేసు కూచుని "ఒక పాట పాడి వినిపించాలి సుమా..." అని. సభాసదులతో "నూ తోటికోడలు బాగా పాడుతుందిట మీరంతా వివదలబుకుంటే యిదీ సమయం" అని నవ్వింది. వికాల బొళ్ళోకి చేతులు తీసుకుని తల అడ్డంగా అడిచింది పాడటం యివ్వలేనట్లు. పెళ్లి కూతురు తరపున పద్మ "పాటలు రావని చెప్పనుగాని, వాళ్ళ అక్కయ్యతోగాని పాడలేదు వికాల" అని జవాబిచ్చింది. ఆంధాకు ఖంగారుగాలేచి "మీరంతా యిలా వుక్కలో నానిపోతున్నారే... వుండండి విసవకరలు తెప్పిస్తా"నని లేచి వెళ్ళింది. విసవకరలు చేతిలో ఆడుతున్నా అందరూ ఎవరి సంభాషణ వాళ్లు ప్రారంభించారు.

ఎదురింటి దాక్కుగారి పెళ్ళాం పక్కా విడి నెలిలో "పెద్దకోడలు మాటకూడా కాదని ఎలా వూరుకుంటో దూకారా?... నేనా తడుపుకున్నదిట, యిక వట్ట పక్కా అందతు" అని బుగ్గని వేతనుకుంది. ఇంక

నీరుగారి భార్య వానకమ్మ లేచి పెళ్లి కూతురు చేతిలో రవికలగుడ్డ పెట్టి కూర్చున్న వాళ్ళకేసి చూస్తూ "నేను ఈ పెద్దానిడె వచ్చినప్పుడు నేరంటానికి వచ్చాను. కాని ఆ ఆత్మగాటు పోయినా ఏ లోటుపాట్లూ రానియకుండా ఈ యింటిని ఏలింనంటే ఆంధాకు ఎలాటిదో ఆలోచించండి" అని "అలాటి కోడలుంటే ఏ యిల్లు కాంతిగా వుండదు?"...అని పెళ్లికూతురికేసి కిరగా చూసి "నే వెళ్ళివస్తానమ్మా ఆంధాకు..." అని చెయ్యి పట్టుకుని సుమృందాకా తీసి వెళ్ళింది. మొత్తానికి మరొక గంటకల్లా 'పేరంటాళ్ళంతా' ఎవరి దార్ని వాళ్లు వెళ్ళి పోయారు. వికాల తన గదిలో స్థిరపడింది. లలిత పెద్ద ఒడినగార్ని సందేహం ఆపుకో లేక అడిగింది. "ఏం ఒడినా...మరి మహ్నా ఒడినవే ఆ పెళ్లికూతురూ ఒడినే తురి అనిడ్చి ఎలా పిలవను?...". అని అడిగింది పెద్ద చిక్కు ప్రశ్నకి జవాబు తెలిసట్లు. ఒడిన నవ్వి ముంగురుల్ని సవరిస్తూ "చిన్న ఒడినా!...అని పిలు. అలానే పిలవాలి కాలాగే అది చిన్నవ్వుయ్య పెళ్ళాంగా పిలు..." అని జవాబిచ్చింది. ఆంధాకు అడుగున్నట్లు తన ఇప్పుడు ఆత్మగారిస్తానే వున్నా తనకి ఆత్మగాడు చేసిన విధులన్నీ నడవాలని వ్రాసించింది. ఆ సాయంత్రం భర్తని వక్కకి పిలిచి "కేళి యిద్దరు కూలివాళ్ళని రమ్మనండి ఆ పందిరి పట్టి మంచాలూ శాని గదిలో పెయ్యాలి" అని అంది. రంగారావు సందేహంగా "త్రవ్వ నేడో వుండకూడదు...కావలె క్షే మతో రెండు కొర్రనే కొనొచ్చు"అని అన్నాడు.

"అలా ఏర్పేడు. ఆత్మగారి తరువాత వాకెనప్పుడు అని వాళ్ళ రెండుకు కాపా డిదు!...యిది తెలి క్షే ఆ పిల్ల చాలా బాధ పడుతుంది. అయినా యీ యింట్లో వుంటే ప్రతి వత్తుక మనతో సమానభాగం రక్తిక యిద్దరికీ వుండాలిందే!..." అని తీర్పు

చెప్పింది. రంగారావు గుడ్లప్పగించి చూస్తూ వుండిపోయాడు.

ఆ సుర్మాడు రెండు మంచాలూ చిన్న తని గదిలో పెట్టారు. చిన్న తను ఒడిన గారితో అలాటి పిచ్చిపన్ను చేయొద్దని తనా మేడమీదగదిలో వుంటానని చెప్పాడు. ఆంధాకు ఏమీ చెప్పలేకపోయింది. మేడ మీది రెండు గదులూ భారీగా వున్నా తడుపుకునే రోజుల్లో సుబ్బారావు, రమణ మూర్తి ఒక గదిలో వుంటూండేవారు. మరొకగదిలో విరిగిన మంచాలూ పనికిరాని వుప్రకాలూ అని వున్నాయి. కాని సుబ్బారావు దిక్కువైత తరువాత మేడమీదే ఎక్కువగా వుంటున్నాడు. ఆంధాకు చాలా చిన్న పోయింది. తను మధ్యగది తీసుకుని ప్రక్కనవున్న మరొక గదిలోను తన వోటి కోడలుంటాడని వ్రాసించింది. సుబ్బారావు తనూట అసటంతో తన మరది, పెళ్ళాం రానటంతో మాతమాకున్నా వేరూ నని బాధపడింది.

"అలాగేనోయి, నీ కలూ పిలో అలాగే కానియ్యి. రేపు రెండు కొర్రెమంచాలూ తెప్పించి మేడమీద గదిలో పెయ్యిస్తాను" అని సత్తుకుంది. రంగారావు అంతా వింటూనే గుటకలు మింగుతూ సమాధానం కూడా చెప్పలేకపోయాడు.

వికాల గదిలో ముందంబాడ కూర్చుని తడుపుతోన్న నవల చూసిపెట్టి సుమృం లోంచే అందర్నీ తిలకించింది. బుడ్డగాడు పిన్నతల్లికేసి చూస్తూ ముందుండిపోయాడు. ముందటివారిగా వికాల పిల్లాడ్చి చేతిలోకి తీసుకుని "నీ కేరమిలో చెప్ప నాకు..." అని అడిగింది. బుడ్డచేతుల్ని విడిచింతు మంటూ "అమ్మదిగిరికి పోతా" అని అన్నాడు. వికాల పిల్లాడ్చి బానిట్లోకి వదిలి మళ్ళా తన గదిలో కూర్చుండి పోయింది.



విలుబుడి



8

సుబ్బారావు తననానం మేడమీద వీర్రవంతుకున్నాడు. వికాల వయస్కరంగా మేడమేట్టు ఎక్కుతూ దిగుతూ రాణి కాసాన్ని అనుభవించింది. రెండుపూటలూ భోజనానికి వస్తుంది కిందికి. ఆ సమయానికి బుజ్జిగాడు కాని, కాంతగాని అక్కసుంటే కాళ్ళని ఒకసారి ముద్దెట్టుకుని వెనుతుంది. పదిరోజులతరువాత తోటికోడలుతో ఒక అరగంటనేపుమాత్రం మాట్లాడింది. అండాలు భోజనాలు పనులు ముగించుకుని తప్పటదుగులతో తనదగ్గరకి వస్తోన్న కాంతని చూస్తూ ఆనందిస్తోంది. వికాల రావటంతో రమ్మని వదిలింది. వికాల పక్కగా కూర్చుని పమిటను వెలుతు మెలివేస్తూ ఏదో చెప్పబోయింది. ఇంతలో అండాలు తన కిట్టించుకుని “మీనాళ్ళదగ్గర్నుంచి వుత్తరం వచ్చిందా?... ” అని అడిగింది. వికాల జవాబుగా “వచ్చింది ... కాని మా అత్త కూతురు పెండ్లి అవుతుందిట నన్ను రమ్మని రాకారు. మీమరిది ఏదో వుద్యోగానికి అద్దై చేరారుట, దానివిషయం తెలపడే కల్గిదానికి సందేహిస్తున్నా అక్కయ్యా! ...” అని అంది. అండాలు తనకొనిషయం తెలిసేట్లు భోరణిమార్చి “మీరు మీదికిటికి చిన్నతెర కట్టుకుంటే బాగుంటుందన్నా దుమ్మా అది చేరు” అంది. వికాల “ఔ” నన్నట్లు తలవ్రాసింది. ఏది ఎలా వున్నా అండాలు ఆలోచనలే చేరు. తనకి తెలిసివిషయం, యింపందలి విషయం ఎదటి కాళ్ళు మాటాడితే భోరణిమార్చి మాట్లాడుతుంది. ఆ నేర్పు అందికి వుండదనుకుంటా!...

లలిత నూని దువ్వెన తెచ్చుకుని పెద్ద ఒదివగారిని జడ వెయ్యమంది. వికాల దువ్వెన నందుకుని “నే నేస్తానమ్మ లలిత...” అని అంది. అండాలు నవ్వుతూనే “చిన్న ఒదివ నేస్తుందిట వెయ్యుకో” అని అంది. ఇంతలో సుబ్బారావు వచ్చి “ఇవాళ చిన్న ఒదివ కాఫీ కట్టుకుందే లల్లా...మీరంతా మాన్తూ ఉండి” అని అన్నాడు ఆక్షేపణగా. వికాల పమిట సవరించుకుని “నాకు లలిత కట్టించే కావాలి” అని అంది. పెద్దావిడ కాంతని చంక నేసుకుని “ఏమే నువ్వు కల్తే మాటయితే మీబావగారిని ఇప్పుడే రమ్మంటా” అని అంది. వికాల, సుబ్బారావు పది రోజులలో యంత మరలానికి కారణం తెలిలేదు అండాలు బుజ్జిగాడు సలక వుల్ల

తీసుకుని “బాబూ!...నాకు ఆ, పూలు కాసియ్యవు?” అని అడిగాడు

“ఒదివా!...విడికి ఈ ఏను అక్ష రా భ్యాసం చెయ్యాలమ్మా ..” అన్నాడు. ఒదివగారు కాంతను జోళాడుతూ “ఏదో మాషర్ని పీలిచి ప్రారంభించటమే కాని అలాటివి ఏవి జరగనక్కరలేదు” అని అంది. సుబ్బారావు నవ్వుతూ “ఒరేయి బుజ్జీ నువ్వు పిన్నిలా దనువుకోవాలి, తిరువాత పిన్నిని నీకు మాషరుగా నియమించా. ఆ...వికాల! నీకు జీతం ఎంతో చెప్పలేవట్టుంచి మా బుజ్జిగాడికి చదువు చెప్పాలి” అని అన్నాడు. వికాల ముఖం చిట్టించి “నా చదువు ఒకళ్ళకు చెప్పేందుకు చెప్పించలేదు మా అమ్మ నాన్నాను” అని అంది కోపంగా. సుబ్బారావు మరి హేళనగా నవ్వుతూ “చదివే నాళ్ళందరూ మేషరవాలని కొస్త్రుమేముంది?...పాపం, నీ చదువు ఎందుకూ కొరకాదేమనని అలా అన్నాను” అని అన్నాడు.

ఇంక పరిస్థితి బాగులేదని గ్రహించి అండాలు మరిదంతో “మీ రివాళ సివిమా! గాని దీనికైనా వడిలే వెళ్ళండి. ఏదో మంచి సివిమా వచ్చిందని చెప్పింది వంటా విడ” అని అంది. “ఈ వంటావిడ ఎక్కడినుంచి వావరించినదమ్మా ... మనకి... వంటవిషయం కాక ప్రపంచ విషయాలు కూడా తెలుసు కావాలే” అని అన్నాడు. వికాల ఈ సందర్భా మేడమీదికి వెళ్ళిపోయింది. ఆ మధ్యాహ్నం అలా ఎందుకు జరిగింది అంతు తెలిలేదు అండానికి. నాయంత్రం కొత్త భార్యార్థిరలు సివిమా! వెళ్ళారు. బుజ్జిగాడు కూడా బోధాని కూరం చేశాడు. లలిత పైకి ఏడువక బోయినా కోపంగావుంది. ఒదివ యిద్దర్నీ గదిలోకి పిలిచి బుజ్జిగాడ్ని చంక నెత్తుకుని “పిన్ని బాబు బోయే సివిమాలో పులులూ, సింహాలూ వున్నాయటరా...మరి అవి పిల్లల్ని మానీ కరుస్తాయట. అంచేత నువ్వు లలిత రేపు రమణబాబుతో బోగురుగాని అని అంది. లలిత ఏడుపు నావుకుని “రమణ ఎప్పుడు వస్తాడో యింకాను ఈ అన్నయ్య యింత బాగా తీసికెళ్ళాడా యింక వాడు తీసికెడతాడు” అని అంది. ఒదివ లలిత మొహంలోకి చూస్తూ మాడు అమ్మాయి,, వాళ్ళు మొగుడూ పెళ్లామాను ఏం, మరి అలాటప్పుడు నువ్వు బుజ్జి బోతామంటే మిమ్మల్ని ఎలా తీసికెడతారు? బుజ్జిగాడు నిద్రపోతాడు నువ్వు వుండలేవేమాను. ఇలాటివి నీ వయసుపిల్ల ఆలోచించుకో

9

వారి గాని బుజ్జిగాడికన్న చిన్నదానివైతే ఎలానమ్మా?...” అని అంది.

పదుమాడేళ్ళ తలితను మా నే సరికి అండాలు కన్నతల్లికన్నా ఎక్కువ బాధ పడింది. మెటిక్కులేదను (అంటే మన వాళ్ళ స్కూలు ఫైనలుకు కూడా ఆముక్క అంటారు) కి రెండు క్లాసులు తక్కువ వదువుతోంది. తన తోటికోడలులా పెద్ద వదువు చదివించాలో లేక పిల్చిచేయాలో తెలిలేదు. మామగారు ఏదీ చెప్పరు ఏ విషయం పట్టించుకోరు. ఇంక ఎవరి సలహా తీసుకోవాలి? ఆ రాత్రిల్లా బాధ పడింది. మొగుడికి తన సందేహం వెల్లడి చేసింది. రంగారావు మంచినీళ్ళు తాగుతూ “దానికి యిప్పుడేం తొందర!...మన చిన్నాడి పెళ్ళాని! పడ్డనిమిడండ్లదాకా కాతేరుగా...” అని అన్నాడు. కాని అండాలు అంత నులువుగా ఆలోచించలేదు. ఇలాటి తల్లిలేని పిల్లని యింకో ఎన్నాళ్ళు అట్టే పెట్టుకుంటుంది. తన అత్త గారిలాగే తనూ...భయమేసింది. బుజ్జిగాడి కేసి, కాంత కేసి బాధగా చూసింది. “ఒయి భగవానుడా!...యీ యింటికి యింకా ఎన్ని అపసవ్యాలు చేయదల్చావా?...” అని కుమిలింది.

సుబ్బారంగారావుగారు పెద్ద కవసు చించిలోపలి ఉత్తరాన్ని చదివేసరికినిశ్చేస్తుండేవాడు. వుత్తరాన్ని తండ్రిచేరిచ్చి “రామం మావయ్య యిన్నాళ్ళి మనమాట జాపకం పెట్టుకుని వుత్తరం రాకాడే!...” అని “అమ్మబోయిసప్పుడు కూడా మనం ఏ కష్టంలో వున్నా ది గ్రహించలేదు” అన్నాడు. శర్యుగారు వుత్తరాన్ని చదివి “పిచ్చిగాని, వాడు చెల్లెలు బతిక్కున్న ప్పడే మన్ని లేక్క చేయసప్పుడు అది లేక పోతే వుంటుందిటా...నచ్చే వాళ్ళకి మర్యాద లోటుచేయకపోవటం మనవిధి” అని కొడుకుని సమాధాన పర్చాడు.

రామారావుగారు పెళ్ళాంతోను, సివిమా స్తార్లుకన్నా సున్నితమైన కుమార్తె లక్ష్మి తోను బండి దిగారు. బండిదిగడంలో సలిగిన పమిటను సవరించుకుంటూ వెళ్ళి మామయ్యకొళ్ళికి నమస్కారం చేసింది. అండాలు హాలులోని గోడకి చేరగిలపడి చూస్తూ నుంచుండి బోయింది. రామారావు పెళ్ళాం కాలిని యింటి పెద్దకోడల్ని చూసి చిరునవ్వు విసిరింది. పూర్వపు విచారాలు మాసిపోయినట్లు. అండాలు అత్తగారు బోయినకోజన ఎంత బాధపడిందో మళ్ళీ అలాటి వేదన పడసాగింది. పైగా యింటికి వచ్చిన వ్యక్తి అంత అసభ్యంగా అంటే



కన్నాన్ని గ్రహించి కూడా దాన్ని ఎత్తక పోవటంతో చాలా చిరాకనిపించింది మనసుకి. రామారావు బావగారితోను మేనల్లుడితోను ఏదో మాట్లాడుతున్నారు. ఆండాలు సేలమాపుల్లో సమాధానమిచ్చింది. ఇంకా గ్రహించినకాలిని “అమ్మాయి! ... నువ్వు చిక్కి పోవటంతో నీమనసు ఎంత పరితాపం పెందిందో తెలుస్తూనేవుండమ్మా, యింకేకీ అనిదిచ్చిపోయిన ఆ లలితని రమణిని కాస్త స్థిరపడేదాకా కాస్తా నీ ఆత్మగారు పరలోకంనుంచే ఆనందిస్తుంది.” అని ప్రారంభించింది.

ఆండాలు ఎప్పుడూ తెలివి శేషంతో మిగులుట్లు గొల్పుతోన్న లక్ష్మిని, తల్లిని చూసి చాలా ఆశ్చర్యపడింది. భోజనాల తరువాత సుధావన్నం అందరూ చూలలో కూర్చున్నారు. రమణమూర్తి నెలపులకివచ్చి రెండురోజులయింది కాబోలు ఈ కొత్త చుట్టూర్ని చూసేసరికి కొంత లోపల విసుక్కున్నాడు. ఇంకా కాలిని మొదలెట్టింది కలకత్తాగొప్పలు. “అమ్మాయి, ... చూడు చూడు పిల్ల బి. ఏ. ప్యాసయివరకూ మీ బాబుగారు పూరు కదల సన్నారు. ఏమిటో అడవిదగ్గరే పోయి మీరింత కష్టంలో వున్నా ఒక్క పుత్తరం ముక్క కూడా రాయలేకపోయారు. ఎప్పుడూ ఏదో అస్తమి పనితో తీరిక వుండడమ్మా. అంతా దైవాధీనం ఏది ఎలా కావాలో అలానే అవుతుంది” అని అంది. ఆండాలు వేళ్లు విరుస్తూ “అయితే లక్ష్మి బి. ఏ. ప్యాసయిందా?... ” అని ప్రార్థించింది. “అదే ప్యాసయింది. యింకా చదువుతానంటే వద్దని వారించాను. మన కుటుంబాల్లో అంతలేని చదువు రెండు కమ్మా!” అని అంది. ఆండాలు నికటంగా నవ్వి “అయితే లక్ష్మి ప్యాసయిన బి. ఏ. చదువులో లెఖ కాదంటారా?... అయినవకొను ప్యాసవని నాకన్నా చదివించేగా!” అని అంది. లక్ష్మి చదివే పుస్తకాన్ని చూచేసి “నెడకొక్కయ్యకన్నా, చిన్నక్కయ్య ఎక్కువ చదివించడమంటూ అమ్మా!... మరైతే మన ప్రాణకన్నా ఈ ప్రాణ్ణి చదువుకునేవాళ్లు, తక్కువ మనసంటానే” అని అంది. ఆండాలు నవ్వుతూ “ఎందుకు కాదమ్మా... మీ ప్రాణ కలకత్తా ఎంత బిచ్చో మనస్సులు కూడా అంత నాగరికులే మరి ఈ ప్రాణ్ణి మానంటివాళ్ళ సంభోధ ఎక్కువ” అని అంది. మొత్తానికి ఆండాలు నవ్వున చుట్టాలతో ఆ సాయంత్రం దాకా వాదనూనే వుంది. ఎఫ్. ఏ. ప్యాసైన వికాల, బి. ఏ. ప్యాసైన లక్ష్మి పేష్తోన్న కలుపుకున్నారు. లక్ష్మికి పెద్దా విడకన్నా చిన్నావిడి ఎక్కువ వచ్చింది.

“చిన్నక్కా!... యిక్కడివాళ్లు కాళ్ళకి ఏదో అనన్తమరత కలరగా కనిపించే పసుపులో పలపరికిలే లేకుండా చీర ఇవన్నీ ఎందుకు అలవాటు చేసుకున్నారో తెలియదు. ఏది ఎలావున్నా నా కొలాటి ఆచారాలు వట్టుమంట” అని తన బస్తీరసాన్ని కట్టక పరిచింది. వికాల నివ్వరపోయింది. అలాటి ఎత్తిపాడుపు మాటలు ఎవరిని అంటోందో గ్రహించేందుకు ఆత్మేపు పట్టలేదు. పక్కనించి వింటున్న సుబ్బారావు, రమణమూర్తి వికాల నోటివెంట వచ్చే మాటకోసం వేచి వున్నారు. రమణమూర్తి గుటకమింగి “ఈ పక్కా బస్తీపిల్లరచ్చి కొంప ముంచేట్టుంది!” అని అన్నాడు బాధగా.

10

మర్నాడు అంతా ఎవరిపనిలో వాళ్లు మురిగివున్నారు. ఆండాలు వచ్చిన చుట్టాలకి యిదివరకు మొదట సుబ్బారావు కిచ్చిన తన పక్కగదే యిచ్చింది. ఆండాలు తన తోటికోడలు చదువుకున్నదేనా తనతో మాట్లాడేటప్పుడు మాత్రం తోటికేదికాదని గ్రహించింది. తరువాత ఈ పక్కా బస్తీపిల్ల లక్ష్మి యింట్లో అడుగుపెట్టగానే తన విప్రుని ఎవరో దరచి చెప్పినట్లయింది. ఈపిల్ల తనలాగే స్థానం, కోడలు స్థానం ఆక్రమించవచ్చని. పాపం!... యింట్లో ఏ అకాంతి అక్రమం లేకుండా జరపాలని ఆత్మగారితో తనకూడా విశ్వయించుకుంది కాని అలా జరిగేట్టు కనిపించలేదు. ఏమైనా కానీండి ఈ లక్ష్మి యింట్లో భౌగస్థురాలుగా వచ్చిందంటే తన విఫలం రాలయిపోతుంది దృఢంగా నమ్మింది. రంగారావు మేనమామతో రాత్రిలా మాట్లాడేసరికి ఆండాలు కొంత అనుమాన పడి అడిగింది “మీ మామయ్య మాటకొరిగా వున్నారే ఏమైనా కానీండి మీరు మీ మామకూతుర్ని మాత్రం కాస్త కనుకొలకుల్లో వుంచుకుని మాట్లాడండి వారితో” అని గట్టిగా నొక్కి చెప్పింది. మేనరికం మాట వ్యాపకాని రాగానే “రమణకి అలాటి వెర్రివేమలు కిట్టవసలు... ఇంకేకీ నాడు యిప్పటికీ వాళ్ళు ఖర్చుం వాళ్ళది మన ఖర్చుం మనదీను. నువ్వయింట్లో పెద్దకోడలుగా గౌరవింపబడినవాళ్ళే ఎవరి వైనా దగ్గరవుచుకునేది లేకపోతే ఎవరి అంతట వాళ్లు వాళ్ళ మని రూఢిగా చెప్పానే...” అని పెళ్ళాన్ని సమాధాన పర్చాడు.

ఆండాలు యిన్ని తెలుసుండి కూడా తోటికోడల్లని దూరించేసింది దన్ను మాట రాకూడదని తలచింది. లలిత మొదలొదికి

నల్లి వికాలని, లక్ష్మిని చూసి నవ్వి తిరగ పోయింది. లక్ష్మి లలిత చేయిపట్టుకుని “ఏమే లలితా! నేను నీకు మామకూతుర్ని తెలుసా!...” అని అడిగింది. లలిత నీళ్లతో తలవంచుకుంది. రమణ ఏదో కనివున్న నాడిలా లలితని పిలిచి పుస్తకం తెచ్చుని చెప్పాడు. లక్ష్మి నవ్వుతూ “మిక్కర రమణా!... నువ్వు ఎమ్. ఎస్. సి. చదువుతున్నావని విన్నాను నీముందు ఆలోచన లేమిటి? ఫారెన్ నెడతావా?” అని అడిగింది. “మాకలాటి నెడతారీకలు లేవు. ఏదో చదివి ఏ వికాఖపట్టు మోగుంటారో భవిష్యంగానికీ పిలిస్తే వాళ్ళు పుచ్చే” అని అన్నాడు. ఈ జవాబుకి చిన్న ఒదిపగాడు, లక్ష్మికూడా నవ్వాడు. సుబ్బారావు పెళ్ళాన్ని పక్కకి పిలిచి “లక్ష్మితో అంత ప్రాముఖ్యని తిరగొద్దు” అని అన్నాడు. వికాల యిలాటి మాట తన భర్త నోటి వెంట వచ్చే సరికి ఆశ్చర్యపోయింది.

[ఇంకా ఉంది]

వగులగొట్టుచున్న తలనొప్పిమా?



సారిడన్ ను పుచ్చుకోడే

ఇప్పుడు క్రొత్త, అరోగ్య రక్షకమైన ఆంధ్రవత్త కిగిత ప్యాకెటింగులో దొరుకు ఒక నిక్క 2 అణాలు. నొప్పిని పోగొట్టును. వికాంతి నివృత్త నవోత్సాహము చేకూర్చును.



బామ్మరిల్లు

నం తృ ప్తి

శ్రీనివాస కావ్యవ

పూర్వం ఒక గ్రామంలో
పురుషోత్తం అనువంతులు
విద్యార్థుల కెందరకో -
తేవంబెలుతుండెవాడు

తర్క వ్యాకరణాదుల
తరచినట్టి ఘనుకాయన
తాలిమిగల ధర్మాత్ముడు
తల వొంచుకు తిరుగువాడు.

అంతటి ఆ పుణ్యత్ముడు
ఇంటిబోరు పడలేకను
దిన్ననాటి స్నేహితుడొక
కున్న పూరి కేగినాడు.

దిరకాలానికి వచ్చిన
ఈ మిత్రుని గనినంతనే
పదరంతో లోకలకూ
అహ్వనించెను ఆతడు.

కాని ఏమనాన నైన
భార్య వీమి అనునోయని
భయము కలిగి ఆతడపుడు
భార్యనడిగె నొక వనమిట్లు:

"మా స్నేహితు డుండువరకు
మాట కెదురు అడవద్దు;
మారుసార్లు నిను తిట్ట—
కోరుచుంటి వర మొక్కటి"

అని అడిగిన భర్త కామె
అట్లేయని వరమిచ్చెను:
నంతసించి అత డామెను
నంతతమ్ము తిట్టసాగె.

మిత్రుని అధికారమునకు
విస్తుపోయి పురుషోత్తం
ఆ యిల్లాలిని మనసులొ
అభినందించెను ఎంతో.

కెండునాళ్లు ఇలా జరుగ
వందతిట్లు విపోయెను:
కందపులును చేస్తూ ఆ—
కుండకాంగి లెక్కించెను.

ఈనంగతి మరచి యతడు
"వేనంగే ఓ భడవా!
కరకరమని అకలెత్తె
త్వరత్వరగా వడ్డింపవె!"

మాటొక్కటి కాగానే
పొగలుగక్కు వేడి పులును
కుండను ఆతని తలపై
వగులగొట్టి ఖరీదడిగె.

ఈ దృశ్యం కనినంతనే
పురుషోత్తం అన్నాడిటు:
"నాశిరమున కుండ లెన్నొ
మా అవిడ వగుల గొట్టె

కాని ఒక్కనాడైనా
ఖరీదేమి అడుగలేదు.
వెయ్యిరెట్లు మీ అవిడ
కన్నను నాభార్యే మేలు."

అని ఆతడు మిత్రునికడ
నెలపు తీసుకుని వెంటన
నంతృప్తితో బయలుదేరి
తన పూరికి చేరినాడు.

తనకన్నను విన్నగాను
కష్టపడేవారి గాంచి
తారతమ్య మెంచినచో
తమకామ కలుగు కాంతి!!

★ జీవేంద్రియము ★

భారత యుద్ధం ముగిసింది.

ధర్మరాజు హాసం గా రాజ్యాన్ని పాలిస్తున్నాడు. రాజ్యంలో అందరూ షేఖుంగానేవున్నారు అదేనమయంలో ఓనాడు శ్రీకృష్ణుడు ఓ చెట్టుకింద విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న సమయంలో ఓ నేటగాడి బాణం తగిలింది. ఇంకేముంది! అమాంతంగా ప్రాణాలుపోయాయి. “అన్నయ్యా, శ్రీకృష్ణుడు వరలోకానికి వేంచేశారు,” అని అర్జునుడు ధర్మరాజుతో చెప్పాడు ఈ వార్తవిన్నాక ధర్మరాజు ఏడవలేదు.

ఇంతకూ ధర్మరాజుకి, తత్రాపి, పాండవులకు శ్రీకృష్ణుడు బావవుతాడనే సంగతి మీకు తెలిసే వుంటుంది. అవునా? కాని, ధర్మరాజుమాత్రం విచారించలేదు. మనమైతే ఎంతగా వచ్చేవాళ్లమో! బావ చస్తే ఏడుపురాదూ! గాని, ధర్మరాజు ఏడవలేదు. అందుకే అతన్ని ‘జితేంద్రియుడు’ అన్నారు పెద్దలు; అంటే ఇంద్రియాల్ని జయించిన వాడన్నమాట. కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ ‘జితేంద్రియుడు’ అనే పదం ఒక్క ధర్మరాజుకే వర్తిస్తుందన్నారు పెద్దలు.

కాస్తేపు బాగా ఆలోచించాక ధర్మరాజు ఇలా అన్నాడు— “చూశావా, తమ్ముడూ, దేవుడైన శ్రీకృష్ణుడే చచ్చిపోయాడుకదా, మరి మనమనగా ఏమాత్రం? మనం

కూడా మహా ప్రస్థానానికి బయల్దేరాల్సింది.” అర్జునుడు వెంటనే సమాధానం చెప్పలేకపోయాడు. అదేవిధంగా భీమ, నకుల సహదేవులుకూడా ఊదుకున్నారు. ఈ విషయంలో వాళ్లు ఏం చెప్పినా ధర్మరాజు ఒప్పుకోడనే సంగతి వాళ్లకు తెలుసు కాబట్టి, పెద్దవాడైన ధర్మరాజుయొక్క నిర్ణయానికే అందరూ ఒప్పుకున్నారు. ఈసంగతి ప్రజలకూడా తెలిసింది.

ధర్మరాజు, తన తమ్ముళ్ళతో పాటు, రాజ్యాన్ని వదిలి, హిమా

శశి భూపతి పాత్ర

లయాలోహణకు బయల్దేరుతున్నాడనే సంగతి విని, ప్రజల్లో కలకలం బయల్దేరింది. రాజ్యంలో అక్కడక్కడా ఏ దురుసుకూడా వినవచ్చాయి. కొన్ని సభలూ, సమావేశాలూకూడా జరిగాయి. ప్రజలు, ధర్మరాజుయొక్క ఉద్దేశాన్ని మార్చుకోమనివిన్నపాలు పంపారు; ప్రార్థించారు, ఎన్నోవిధాల ప్రయత్నించారు; కాని లాభం లేకపోయింది. ధర్మరాజు తన నిశ్చయాన్ని మార్చుకోలేకపోయాడు.

పాండవులందరూ కాషాయ వస్త్రాల్ని ధరించారు. ద్రౌపది కూడా వాళ్లతోపాటు బయల్దేరింది. ధర్మరాజు వెంట ఓ కుక్కకూడా బయల్దేరింది. అందరూ సముద్ర తీరానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ

అర్జునుడు తన గాండీవాన్ని సముద్రంలో పారేశాడు.

ఈ మహాప్రస్థాన సందర్భంలో వారన్నోడేకాల్సి చూశారు. హిమాలయాలో హాణ మిగిలిపోయింది. కుక్కకూడా వాళ్ళ వెంటవెంటనే వుంది. దుర్గమమైనదారి. అంతటా మంచు. చల్లగాలి శరీరాన్ని ఒణికించేస్తోంది. ఊపిరి పీల్చటంకూడా దుర్భరంగా వుంది. అసలే హిమాలయపర్వతం. అది హిమానికి ఆలయం.

ఈనాడు వైజ్ఞానిక ఉపకరణాలతో హిమాలయాలో హాణ చేసినప్పటికీ తాతలు దిగివస్తున్నారు. అలాంటిది మన పాండవులకేముంది—మామూలు వస్త్రాలు తప్ప! చలికి తాగుకోలేక, మంచులో నడవలేక, ఆ మంచులో ద్రౌపది కూరుకుపోయింది. బయటికి రాలేక పోయింది. అంటే అక్కడే ద్రౌపది చచ్చిపోయిందన్నమాట. ధర్మరాజు ఆగలేదు. తక్కిన సోదరులూరుకుంటారా?

మహా పతివ్రతయిన ద్రౌపది ఈవిధంగా చనిపోయిందంటే వాళ్ల కాళ్ళర్యం కలిగింది. దీనిక్కారణం తెలుసుకోవాలి. ఎలా? ఎవరడుగు తారు? నువ్వంటే నువ్వనుకున్నారు. ఆఖరికి భీముడే చొరవచేసి అడిగాడు— వెంటనే ధర్మరాజు అన్నాడుకదా — “ధనం జయినిపట్ల ద్రౌపదికి ప్రత్యేకాభిమానం

★ జితేంద్రియుడు ★

వుండేది. ఆ భేదబుద్ధియొక్క ఫలితమే ఇది."

పెనక్కి తిరిగిచూడకుండా ధర్మరాజు ప్రయాణం సాగిస్తూనే వున్నాడు; హిమాలయ దుర్గమ పథం ఓలక్కలోంది కాదన్నట్లుగా అయితే, ఈసారి నహదేవుడు నడవలేక వెనకబడ్డాడు. అలిసిపోయాడు. కాళ్లు బరువుగా పడుతున్న కారణంచేత, అతనుకూడా మంచులో కూరుకుపోయాడు. ■ బ్రహ్మాండమైన మంచులో నహదేవుడు దేహయాత్రను చాలించాడు. మళ్ళీ భీముడు కారణమడిగాడు—

"తనకన్నా బుద్ధిమంతుడు, ప్రాజ్ఞుడు, అఖండ మేధాశక్తి గలవాడు ఈ భూమిలో లేడని, అహంభావంతో వుండేవాడు. ఇదే అతని వలనానికి కారణం," అన్నాడు ధర్మరాజు. ప్రయాణం సాగుతోంది. పెద్దవాడిని ఎదిరించలేక, తక్కిన సోదరులుకూడా అనుసరించారు. కుక్కకూడా ఎక్కడా ఆగలేదు.

ద్రావడి నహదేవుల వియోగాన్ని నకులుడు సహించలేక పోయాడు. వాళ్ళ విషయమై ఆలోచిస్తూ విచారిస్తూ మెల్లిగా నడుస్తూ, కాస్త వెనకబడ్డాడు. అప్పటికి చలియొక్క ప్రభావమూ, మంచుయొక్క ప్రభావమూ కాస్త హెచ్చుస్థాయిలో నున్నందువల్ల, నకులుడు కూడా వాటికి తాగుకోలేక చచ్చి ఊరుకున్నాడు. మళ్ళీ భీముడు అడిగాడు - "తనకన్నా అందగాడు ఈ భూమిలో నభూతో

నభవిష్యతి అన్నట్లుగా గర్విండాడు. అతని గర్వమే అతన్ని మనసుండి వేరు చేసింది;" అన్నాడు ధర్మరాజు.

ఈ ముగ్గురూ పోయినా ధర్మరాజు చలించలేదు. అందుకే అతన్ని జితేంద్రియుడన్నారేమో! కాని అర్జునుడు మాత్రం సహించలేకపోయాడు. హిమాలయపర్వతాల మీదకు వెళుతున్న కొద్దీ చలి ఎక్కువ కాసాగింది. అదే కారణంచేత అర్జునుడు కూడా ప్రాణాలు విడిచేశాడు. భీముని మనస్సులో నున్న విచారం ఇంత అంతాకాదు. కాదు మరి! ఒక్కొక్కరే ఆవిధంగా చస్తోంటే, మీరూ నేను సహించగలమా? భీముడు కూడా సహించలేక అడగనే అడిగాడు — వెంటనే ధర్మరాజు ఇలా జవాబిచ్చాడు - "మిథ్యాభిమానంచేత ఒకే రోజున శత్రువుల నందరినీ హతమార్చేస్తానని అర్జునుడన్నాడు. గాని, అలా చెయ్యలేకపోయాడు. ఆమిథ్యోక్తి వల్లనే అతను చనిపోయాడు."

కుక్కతోపాటు ధర్మరాజు మళ్ళీ పయనం సాగించాడు. ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ సోదరుల వియోగాన్ని భీముడు సహించలేక పోయాడు. ఆఖరికి అతను కూడా ప్రాణాలు ఒదుల్తూ ఒదుల్తూ ఆఖరు సారి ప్రశ్నించాడు - "అన్నయ్యా, నేను మీ ముద్దు తమ్ముణ్ణి. నేనేం పాపంచేశా - నని మీనుండి దూరమవుతున్నానో చెబుతారా? —

"నువ్వు అతిగా భోంచేశావు.

మరవర్సీ ఖాతరు చెయ్యకుండా నీబలాన్ని నువ్వే పోగుడుకున్నావు. ఇదే కారణం," అన్నాడు ధర్మరాజు. ఇద్దరే మిగిలిపోయారు.

ధర్మరాజు - అతనివెంటకుక్క చలిగాలి ఘోరంగా వుంది. ధర్మరాజు పయనం సాగుతునేవుంది. ధర్మరాజు దృఢనిశ్చయం ఇంద్రావనాన్ని కదిలించేసింది. ఇందుడు ప్రత్యక్షమై తన రథాన్ని నమర్చిస్తూ స్వర్గానికి రమ్మన్నాడు.

ఎవ్వే! ఆమాత్రంలో ఆమహాపురుషుడు లొంగిపోతాడా! అన్నాడుకదా - "దేవేంద్రా, నా తమ్ములందరూ కూడా నాతోపాటు రావాలి. వాళ్ళను వదిలి నేను స్వర్గానికి రాదల్పుకోలేదు. ద్రావడిని కూడా వదలటానికి వీలేదు."

"ఆర్యా, మీ నలుగురు తమ్ములు, ద్రావడితో పాటు అప్పడే అక్కడికి చేరుకున్నారు. గాబట్టి, నందేహించకుండా మీరు ఈ శరీరంతో నాతో ఈ రథం మీద స్వర్గానికి రావాలి;" అన్నాడు దేవేంద్రుడు.

"మరి, ఈ కుక్క నాతోపాటు ఇంత వరకు పయనం సాగిస్తూ వచ్చింది. దీని స్వామిభక్తి కొనియాడదగింది. ఇదికూడా నాతో స్వర్గానికి రావాలి. వైభవంకోసమైతే నాభక్తుణ్ణి త్యజించే అవసరం వస్తుందో అవైభవం నాకు అవసరం లేదు;" అన్నాడు ధర్మరాజు. అనటం తడవుగా కుక్క - నామిత్రుడు ముడుగా మారిపోయింది. యమధర్మరాజయొక్క వరంవల్ల ధర్మరాజు పుట్టాడని మీకు తెలిసే వుంటుంది. తన కొడుకు ఇంత

గొప్పవాడైనందుకు యముడు చాలా సంతోషించాడు.

దేవగణమంతా అక్కడ ప్రత్యక్షమై ధర్మరాజుని శరీరంతోనే స్వర్గానికి తీసుకుపోయారు. స్వర్గం చేరుకోగానే దేవతలతో ధర్మరాజు ఇలా అన్నాడు - “మహానుభావులారా! నా తమ్ముళ్లు, బ్రాహ్మణి అక్కడ కనబడలేదే. వాళ్లు ఏలోకములోనున్నారో, అది మంచిదికానీ, చెడ్డదేకానీ, నన్ను కూడా అక్కడికి తీసుకువెళ్లండి.” ధర్మరాజు ఎంతపుణ్యార్జన చేశాడో, అంతగా మిగతావాళ్లు చెయ్యలేదనీ, వాళ్లు ఆస్థానానికి అర్హులుకారనీ ఇంద్రుడు మననిచేసుకున్నాడు. అప్పటికి ధర్మరాజు ఒప్పుకోలేదు. ఇంద్రుడు అతనిని శ్చయ్యాన్ని మార్చలేక పోయాడు.

అతని సోదరుల్ని చూపించమని ఒక దూతను పంపించాడు. దూత వెంట ధర్మరాజు బయల్దేరాడు. అంతే జవాబు చాలా భయంకరంగా వుంది. దారంతా క్రమాంశాలు, క్రిమికీటకాదులతో నిండివుంది. ఇంకా... ఇంకా..... చాన్ని ధర్మరాజు వర్షించాల్సిందేగాని, మనకు చాతకాదు. మనం చూడలేదు కాబట్టి. మనం కేవలం చదివాం. విన్నాం, అంతే.

చాలా దూరం నడిచాక ధర్మరాజు దూతతో అన్నాడు - “ఇంకా మన మెంతదూరం వెళ్లాలో?” “ప్రభో! మీ రెప్పపైనే అలిసిపోతారో అప్పుడే మిమ్మల్ని స్వర్గానికి తీసుకురమ్మని దేవేంద్రుని రూఢి,” అన్నాడు దూత. అక్కడ మన దుర్గంధ పూరితమైన వాతా

వరణంలో ధర్మరాజుకి తలదిమ్మక్కిన ప్లవచించింది. వెనక్కి తిరిగాడు.

అప్పుడే చీకట్లో ఓ గొంతు వినిపించింది - “ధర్మరాజా! దయచేసి కాస్తేపు ఆగండి. మీరాకవల్ల ఇక్కడ నవిత్రమయిన వాయువు దొరికింది.” “ఎవరుమీరు?” గట్టిగా కేకవేశాడు ధర్మరాజు. “మీని తమ్ముళ్లం. బ్రాహ్మణి కూడా మాతోనేవుంది,” అంటూ జవాబువచ్చింది. చూశారా, పాపలూ! మీకు జ్ఞాపకమందా - ధర్మరాజు యుద్ధభూమిలో ఓచిన్న అబద్ధం చెప్పాడు. అంటే, తన తనీ తంలలో ఒకే ఒక అబద్ధం చెప్పాడు.

‘అశ్వత్థామ నచ్చి పోయాడు (వీనుగు)’ అన్నాడు ధర్మరాజు. ఆ ఒక్క అబద్ధంకోసం ఆకాశ సరకాన్నీ అనుభవించాడు. కాబట్టి ఎవ్వడూ అబద్ధాలు చెప్పకండే! అది చాలా పాపం!

అంతే జవాబు వినిగానే ధర్మరాజు చాలా విచారించాడు. “నా వాళ్లు ఇక్కడే వున్నారా గాబట్టి, నేనూ ఇక్కడే వుంటాను.” అన్నాడు ధర్మరాజు. వెంటనే అక్కడి చీకటి పటాపటమైంది. అప్రదేశమంతా స్వర్గంగా మారింది. అందరూ కలుసుకున్నారు. కథ కంచికి మనం ఇంటికి



అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

మంచి - చెడూ

గతంత :

‘శారద’



ఆంధ్రపత్రిక సచిత్ర వారపత్రికనుండి పునర్ముద్రితము

మీ కాపీ నేడే రిజర్వు చేసుకోండి.

వెల రు. 2-0-0



ఆంధ్రగంధమాల, మద్రాసు-1

★ వాసుచదువు ★

(గత సంచిక తిరువాయి)

13

స్కూల్లో వాణ్ని కోర్సు వపు ముగింపునభ జరిగింది.

ప్రార్థన పాడేందుకు వాసునే నియమించారు. అటుకూ, బెణుకూ లేకుండా అంత మందిలో ఒక జాతీయగీతం పాడాడు వాసు. తరువాత పుష్పన్యాసాలు జరిగినయ్. విగ్రహ బహుమతులు పంచిపెట్టారు.

నాటకంలో వుత్తమంగా నటించినందుకు ఓ పెండిపతకం, వ్యాస రచనలో మొదటి బహుమతిగా పుస్తకం, క్లాసులో కనుపరుస్తున్న తెలివితేటలకి, మరో పుస్తకం వానికి లభించాయి. తెలుగులో మాంచి కృషి చేసినందుకు పద్య కావ్య మొకటి చిన్నది తెలుగు పండితులు బహుకరించారు వాసుకి. అందరి సముఖంలో అన్ని బహుమతులు పొందినందుకు అమితానందం పొందాడు వాసు. అవన్నీ ప్రక్కనే వున్న రాజు, సీతారాం, ధర్మారావులు ఛెరొకటి కట్టకున్నారు. తమ స్నేహితుడి ప్రతిభకు ఆముగ్ధురూ యెంతో ఆనందించారు. వాళ్లకి వాసు బహుమతులు పొందాడన్న అసూయ లేదు. తాము పొందలేదన్న కాంక్ష, విచారాలు లేవు వారికి.

నలుగురూ నడుస్తున్నారు. విద్యుద్దీపాలకాంతిలో వాళ్లముఖాలు ప్రకాశవంతంగా అగుళిస్తున్నయ్.

“మన పెళ్లను పేరుంచావోయ్” అన్నాడు రాజు.

“మాప్తురు నిన్నెంతగా మెచ్చుకుంటాడనుకొన్నావ్” అన్నాడు సీతారాం. ధర్మారావు బయటికి అనకండా తనలో తనే స్నేహితుని గురించి గర్వపడుతూ ఆనందిస్తున్నాడు.

ఇంత జరుగుతున్నా కామేశం గాని, విశ్వంగాని, వాసువగ్గరికి రావటమేలేదు. కామేశం రాడన్న వంగతి తెలుసు వాసుకి. కాని విశ్వం యెందుకు తనతో కలియ

.....
ముద్దులశెట్టి హనుమంతరావు
.....

లేదో అర్థం కాలేదు వాసుకి. పుస్తకాలు చేత్తోపట్టుకుని యిల్లుచేరుకున్నాడు వాసు. మొదట వాటిని మేనత్తలకి, సీతాలక్ష్మికి చూపించాడు. మేనత్తలు ఆనందించారు. సీతాలక్ష్మి విషపునవ్వు నవ్వేసి పూరుకుంది. అప్పడే కామేశం వచ్చాడు. చూపించకపోతే బావుంటుందా? ఆతనిక్కూడా పుస్తకాలు పెండిపతకం చూపించాడు.

“నాకు తెలుసు లేవోయ్— నేనూ అక్కడే వున్నానుగా; చూపించటం యెందుకూ?” అన్నాడు ద్వేషభావంతో. వాసు చిన్నబోయాడు.

“ఏడికావులే పెదవా! సిగ్గులేకపోతే సరి... అతడికాళ్లు కడిగినా

నీకు బుద్ధి రాదు” ■ కోపంలో వాసుకి ఆధిక్యత యివ్వకండా వుండలేకపోయింది.

“బావుందమ్మా, నువ్వన్న మాట— అందరూ ఒక్కలాగే వుంటారనుకున్నావా?” అన్నాడు కాస్త కోపం కనబరుస్తూ కామేశం.

“నీ మొహానికి యెదురుజవాబులు కూడాను” అంది సీతాలక్ష్మి కోపంగా.

“చాలే అమ్మా! నీతో యెవ్వడూ యీ తగాదా వున్నదేగా” అంటూ లోపలికి పోయాడు కామేశం.

మరుచటిరోజు వుదయం తన కందిన బహుమతులు తీసుకుపోయి కృష్ణారావు మాప్తురుకి చూపించాడు వాసు. అతని సంతోషం యెలా తెలియబర్చాలో అర్థం కాలేదు.

“వానూ, నిన్నెలా పోగడాలో అర్థం కాలేదు. నువ్వెవ్వడూ యీ శ్రద్ధతోనే వదువు; బహుమతులు పొందుతూండు. ఇన్నాళ్లకి నాకానందం కలిగించే విద్యార్థి బంధువుని చూడగలిగాను. మాకుటుంబంలో ఒక్కరూ లేరులే. అంతా షోకులు చలాయించేవారేగాని, చదువులు నున్నా; ముందు ముందు యిలాగే అందరి అభిమానం సంపాదిస్తావని నమ్ముతాను” అన్నాడు నవ్వుతూ వుపదేశిస్తున్నట్టుగా. వాసు యేం జవాబు చెప్తాడు? ఆనందపార



“ఇక్కడున్నావా, దొంగ!”

హాట్ : ఈమని నర్తనారాయణరెడ్డి, రాజమండ్రి.

చాను చదువు ★

ధర్మారావుతో కలిసి పట్నం వచ్చాడు వాను. వాను పాన య్యాడు. రాజ, సీతారాం, కామేశం పాన య్యారు. తమ కొడుకు పానయినందుకు సూర్య నారాయణదంపతులెంతో ఆనందించారు. రత్నాలు, వరహాలు, వుప్పొంగిపోయారు. కృష్ణారావు గారు మొదటి పూహించుకున్నాడు పానవుతాడని. పోతే సీతాలక్ష్మి వాను పానయినందుకు విచారించింది.

స్కూలుపైసలోకి మించి అక్కడ

చదువులేనందువల్ల, తండ్రి వృద్ధ వ్యంఠో వున్నందువల్లపై చదువులకి పోలేక చదువుకి వ్వస్తీచెప్పాడు వాను. చాలమందిమాష్టర్లు వానుని పై చదువుకి పంపిస్తే బావుంటుందని కృష్ణారావు మాష్టరుతో చెప్పారు. కాని అతనుమాత్రం యేవిటిచేస్తాడు? వానుకి ఆర్థిక స్తోమత లేదని తెలుసు—

వాను పట్నంలో పూర్తిగా మకాం యెత్తేసి పల్లెచేరుకున్నాడు. కాని యింతా చదువుకున్న తరువాత వట్లతో వుండి పోతాడా?

సూర్యనారాయణ ఆశయం కొడుకు వుద్యోగం చెయ్యాలని కదూ!

వానుకివ్వడు వుద్యోగాన్వేషణ పెద్దనమన్యయింది. ఎన్నో దరఖాస్తులుపెట్టాడు. జవాబులేవు. పట్నములో కనిపించిన ఆఫీసు గడవలెక్కాడు. ప్రతిచోట ఖాళీలులేవన్నమాట! ఎంతని తిరుగుతాడు? విసిగి పూరుకున్నాడు. సూర్యనారాయణ ఆశయం సిద్ధించలేదు. మళ్లీ మనసు మార్చుకున్నాడు— కొడుకు తన కెందుకు దూరంగా వుండాలి? అని. సంవత్సరంవరకు అలానే వాను నిరుద్యోగిగా కాలం గడిపాడు. ఈ సంవత్సరంలో ధర్మారావు

విదిలితం

‘వీ’

కు ఒకనలక్షణమైన పిల్లను భార్యగా చేసుకోవాలని కోరిక కలిగింది. కాని ఇంతవరకు అతని కోరిక నెరవేరలేదు. కారణం- అతనికి నచ్చిన పిల్ల దొరకలా. ఒకవృషదత్తుడు ‘సింగ్ హా’కు ప్రయాణమయి వెళుతూ, సంగ్ చంగ్ పురదక్షిణద్వారానికి అవతలున్న నగ్రంలో ఆగాడు. సాంఘికంగా అతనితో సమానమయినటువంటి పాన్ కుటుంబంలో ఒక మూయి ఉందనీ, ఆ సంబంధాన్ని గూర్చి మూట్లాడటానికి తన్ను లంగ్ పింగ్

స్కూలువైనల్ చదువుతూ ప్యా నయ్యాడు. అతడికి అదే నమస్క.

అయితేనేం ధర్మారావుకి ఆర్థిక స్తోమత వుంది. పై చదువు చదవా లని వున్నా వాసుని విడిచి పోలేక పోయాడు. ఏమిటో ఆ అనుబంధం వాల్లిద్దరికీ! వుద్యోగాన్వేషణలో కాలాన్ని వ్యర్థంచేయటం ధర్మారావు కిష్టంలేకపోయింది. తండ్రి నలహాపై ఓ ఫేస్ సిస్టర్ను ఆ పల్లెలో పెట్టాడు తన స్వంతమదువుతో. అందులో వాసుని తనకి అదనుగా తీసుకుని నెలకి యాభైరూపాయ

దేవాలయంలో ఉదయం పూట కలుసుకోవలసిందని ‘వీ’తో ఓ పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య చెప్పాడు. భాగ్య వంతురాలు, అందమైన యువతి తనకు భార్య కాబోతోందనే సంతోషంలో అతనికి ఆ రాత్రి

మొ. యు. ఛౌ.

నిద్రపట్టక కేకువనే లేచాడు. లేచి స్నానాదికాలు పూర్తి చేసుకుని చక్కగా ఆలంకరించుకుని నిర్జీత సమయానికి బయలుదేరాడు. ఇంకా సరిగా తెల్లవారలేదు. నీలా

లిస్తుండేవాడు. పట్నంనుండి కొత్త వస్తువులు తెచ్చి అమ్ముతుండేవాడు. రాను రాను ఆ కొట్టు పెద్దస్టోరుగా మారింది. ఇప్పుడు వాసుకూడా అందులో కొంతభాగస్థుడే... అటు తండ్రి వ్యవసాయం, యిటు వ్యాపారం మానుకుంటూ కాలం గడుపుతున్నాడు.

అప్పుడప్పుడా యిరువురు స్నేహితులు ఆలోచిస్తుంటారు తాము చదివి సాధించిందేమిటి అని. దానికి జవాబు యేం రాదు... ఒక్కటే పరోక్షంగా అగుపిస్తున్న జవాబు- ప్రపంచజ్ఞానం సంపాదించారని అంతే!

(అయిపోయింది)

కాకంలో చంద్రుడు ప్రకాశిస్తూనే వున్నాడు. ‘వీ’ అక్కడికి చేరేటప్పటికి, చంద్రకాంతిలో ఏదో పుస్తకం చదువుతూ దేవాలయం మెట్లపై కూర్చున్న ఒక వృద్ధుని చూచాడు. అతని ప్రక్కనే నేల మీద ఓ చిన్న సంచి వుంది.

ఈ సమయం కాని సమయంలో ఆ వృద్ధుడు. ఏం చదువుతున్నాడో తెలుసుకోవాలని కోరిక కల్గింది ‘వీ’కు. ■ వృద్ధుడి భుజాలమీద నుంచి తొంగిచూచాడు. కాని అదే మిటో అతనికి అర్థమవలేదు. పురాతనమైనటువంటి, ప్రాచీనమైనటువంటివి అన్ని భాషలూ- ఆఖరుకు సంస్కృతం కూడా అభ్యసించాడు ‘వీ’. మరి ఈ ప్రాత ఏమిటో అతని కేమాత్రం బోధపడలేదు.

“నువ్వు చదివేపుస్తకం ఏమిటో అడగవచ్చునా తాతా? నాకు ఈ ప్రపంచంలో వున్న భాషలు, లిపులన్నీ తెలుసుననుకుంటున్నాను. మరినువ్వు చదివే లిపిలాంటిది నే నెప్పుడూ చూడలేదు.”

“అవును, నువు చూచివుండవు. నీకు తెలిసే ఏభాషలోను ఇది వ్రాయబడలేదు.” అని చిరునవ్వు నవ్వుతో ఆ వృద్ధుడు సమాధాన మిచ్చాడు.

“అయితే మరేమిటి?”

“నువ్వు మానవమాత్రుడివి. నీకేం తెలుసు నాయనా? ఇది దేవ లోకపు గ్రంథం.”

“అయితే నువ్వు దేవతవన్న మాట! ఏం చేస్తున్నా విక్కడ?”

“ఏం, ఎందుకుండకూడదక్కడ నేను? నువ్వు చాలా పెందరాఫే వచ్చావు. రాత్రికి ప్రాతఃకాలానికి

మధ్యకాలంలో నువ్వు చూస్తుండగా సంచరించే బాటసారుల్లోనగంమంది మానవులూ నగం దేవతలూను. అయినా నువ్వు ఎవరు ఎవరో తెలుసుకోలేవు. నేను మానవకార్యాలకు సంబంధించిన విషయాలు చూడవలసిన వ్యక్తిని. నాకు సంబంధించిన మనుషుల్ని వారి చిరునామాలను పరీక్షిస్తూ రాత్రల్లా సంచారం చేస్తుండాలి."

"ఏం విషయాలు?" అని అడగాడు 'వీ'.

"వివాహ విషయాలు."

ఈమాట వినగానే 'వీ'కు అమితమైన సరదా కలిగింది.

"అయితే నువ్వే నన్నమాట - తుమించండి, నేను సంప్రదించ దలచుకొన్న వ్యక్తి మీరే. అయిన కుటుంబంలో అమ్మాయిని వివాహం చేసుకుందాం అనుకొన్న నా కోరిక ఇంతవరకు సరవేరలేదు. యధార్థానికి నేనిక్కడి కిప్పుడు అందం, సంస్కారం అన్నిటికంటే మించినగుణం కలవాన్ కుటుంబీకుల అమ్మాయిని వివాహం చేసుకునే విషయమై వచ్చాను. చెప్పండి, నాకు జయం కలుగుతుందా." అని అడిగాడు.

"నీ పేరు, చిరునామా ఏమిటి?" అని వృద్ధుడిడిగాడు.

'వీ' చెప్పాడు. తన చేతిలోని గ్రంథం పేజీలు అటూ ఇటూ తిరగవేసిం తర్వాత తలవైకెత్తి వృద్ధుడిలా అన్నాడు:

"లేద నే నా భయం నాయనా! చూడు, ఈ వివాహాలన్నీ దేవలోకంలోనే నిర్ణయం చేయబడ

తాయి. అవన్నీ ఈ పుస్తకంలో వ్రాయబడినవి. నీ కాజోయే భార్యనుగురించి చూచాను. ఆమె కిప్పుడు మూడేళ్లు వయస్సు. ఆమెకు పదిహేజో సంవత్సరం రాగానే వివాహం చేసుకుంటావు. ఇది దైవ నిర్ణయం. విచారించకు."

"ఏమిటి, విచారించొద్దూ! ఇంకా పథాలుగేళ్లు నేను బ్రహ్మచారిగానే వుండాలనామిపుద్దేశం?"

"పరిస్థితి అటువంటిది"

"అయితే నేను పాన్ కుటుంబంలోని అమ్మాయిని వివాహం చేసుకోవటం సంభవించ దన్నమాట?"

"అవును"

'వీ'కు ఈ వృద్ధుడి వాక్యాలు నమ్మాలో లేదోకూడా తెలవటంలా. అయినా "ఆ సంచిలో ఏమున్నాయి?" అని అడిగాడు.

"పట్టుదారాలు, ఎర్రవి." అంటూ ఆ వృద్ధుడు చిరునవ్వు నవ్వాడు. "చూస్తున్నావుగా, ఇది నా ఉద్యోగం. ఈ పుస్తకంలో లిఖించబడిన అనేక జంటల్ని పరిశీలిస్తాను. భార్యభర్తలుగా ఉద్దేశించబడిన చిన్నది, చిన్నవాడు జన్మించగానే వారిపాదాలు, రాత్రిపూట పెళ్ళి, దగ్గరకు చేర్చి ముడివేస్తాను. ఒకసారి ముడివేశాను అంటే చాలా జాగ్రత్తగా వేస్తాను. అంటే ఇక యీ ప్రపంచంలో వారినెవరూ విడదీయలేరు. వారిలో - ఒకరు పేద వారై పుట్టవచ్చును, ఒకరు శ్రీమంతులై పుట్టవచ్చును, లేదా పేలకొలది మైళ్ళ దూరంలో జన్మించి వుండవచ్చు. ఆసంబంధించిన రెండు కుటుంబాలకు పరస్పరం బద్ధ

వైరం ఉండొచ్చు - కానీ చివరకు వారు భార్యభర్తలై తిరవలసిందే. దానికి వారు చేయగల్గిం దేమీలేదు."

"అయితే, నాకు కూడా ముడివేశారనుకుంటాను."

"అవును, వేశాను."

"మరి నాకు భార్యగా లిఖించబడిన ■ మూడేళ్ళ బాలిక ఎక్కడుంది?"

"ఆ, అమ్మాయి మార్కెట్ లో కూరగాయలమ్మే స్త్రీ వద్ద పెరుగుతోంది. వాళ్లు ఇక్కడికి ఎంతో దూరంలో లేరు. ఆ స్త్రీ రోజూ వుదయం మార్కెటుకు వస్తుంది. నీకు కుతూహలంగా వుంటే నాతో రా. ■ అమ్మాయిని చూపెదాను."

అప్పుడే అరుణోదయ మవుతోంది. కాని 'వీ'తోనమావేశమవుతానన్న పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య ఇంతవరకు రాలేదు. "చూడు నాయనా. అతనికోసం చూచి లాభంలేదు" అన్నాడు వృద్ధుడు.

అట్లానే వారిద్దరు కొద్దిసేపు సంభాషించుకొన్నారు. 'వీ'కు ఆ వృద్ధుడితో మాట్లాడటం చాలా ఆహ్లాదకరంగా వుంది. వృద్ధుడు చెప్పాడు. తన వుద్యోగం అంటే అతనికి బ్రహ్మాండమైన ప్రేమట. "ఈపట్టుదారం ముక్క ఎంత పని చేస్తుందో చాలా విచిత్రం గా వుంటుంది. వాళ్లవాళ్ళ గృహాల్లో అమ్మాయిలబ్బాయి పెరుగుతారు. ఒక ఖున్నట్టు ఒకళ్లకు తెలవనే తెలవదు. కాని సమయం రాగానే కలుసుకుంటారు. అంతే, తలక్రిందులుగా ప్రేమలో పడి మునకలేస్తారు.

అప్పుడు వాళ్లు తెలుసుకొనేదల్లా దానికి వాళ్లే చెయ్యలేరని. ఇంతలో మళ్ళీ వాళ్ళకు, ఎవరన్నా ఓ అమ్మాయిగాని అబ్బాయిగాని, మధ్యలో అడ్డుతగిలే ఆ ముడిలోంచి ఒక గంతేస్తారు. పెద్ద చిక్కులో ఇరుక్కుని ఆఖరుకు ఆత్మహత్యకు పాల్పడతారు. ఇల్లాంటివి తరచు జరుగుతుండటం చూస్తూనే వున్నాను” అన్నాడు వృద్ధుడు.

కొద్దిదూరంలోనే వున్న మార్కెట్లోకి అప్పుడే జనం నిండుకుంటున్నారు.

“రా, నాతోరా” అని ఆ వృద్ధుడు తలతో సైగచేసి సంచి వుచ్చుకుని లేచాడు. మార్కెట్లోకి రాగానే, కూరగాయల ముఠతో చంకను ఒక పిల్లనేను కుని చింపిరిజిట్టుతో దుకాణంలో కూచున్నవయస్సు మళ్ళిన ఓస్త్రీని చూపెట్టాడు వీకి వృద్ధుడు. ఆస్త్రీ కళ్లు పారలు క్రమ్మి వున్నాయి. సరిగ్గా చూపు కనబడటంలేదు.

“అదుగో అక్కడుంది, ఆపిల్లే నీకాబోయే భార్య.” వీ ఏదో గొణిగాడు. “ఏమిటి మీవుద్దేశం? నాతో పరిహాసాలాడుతున్నారా?” వృద్ధునివేపు తిరుగుతూ ఆగ్రహంగా అన్నాడు వీ.

“లేదు. నీకు నేను నామాట హామీ ఇస్తున్నాను. ఆపిల్ల అదృష్ట జాతకురాలు. శుభసమయంలో జన్మించింది. నిన్ను తప్పక పెళ్లాడుతుంది. సుఖజీవనం చేస్తారు. తర్వాత జనించిన కుమారుడు కారణంగా ఆమె సమాజంలో ఉన్నత స్థాయిని అందుకుంటుంది.”

బక్క చిక్కిన నిర్భాగ్యురాలు,

అనాథబాలికవంక చూడగానే ‘వీ’ ధైర్యం అపహృతమైంది. ఆ వృద్ధుని మాటల్ని ఖండించి వాదన చేద్దామనుకున్నాడు వీ. కాని అతను తిరిగి చూచేటప్పటికి ఆ వృద్ధుడు అంతర్ధానమయ్యాడు.

‘వీ’ని రాశాపూరితహృదయమై ఒంటరిగా ఇంటికి చేరుకున్నాడు. తనను కలుస్తానన్న మనిషి రాలేదు. వృద్ధుడిమాటలు ఒకవేపున బాధిస్తున్నాయి. అనుకున్నాడతను “నాకేమిటి, విద్యాధికున్నీ. మంచి కుటుంబంలో అమ్మాయిని వివాహం చేసుకొంటాను” అతనికి ఆ అనాథ బాలికను వివాహం చేసుకునే తలంపు అనవ్యంగానూ, అతిపరిహాసాస్పదంగానూ కనబడింది. దీన్ని గురించి అతడు రాత్రి నిద్రపట్టనంత ఇదిగా కలవరం చెందాడు.

మర్నాడుదయం అతడు నేవకుడితో మార్కెటుకు వెళ్లాడు. బాకుతోగనక ఆ బాలికను చంపితే పెద్ద బహుమానం ఇస్తానని వాగ్దానం చేశాడు నౌకరుకు. దుకాణంలో బాలికను పట్టుకుని కూచున్న స్త్రీని చూచారు వాళ్లిద్దరు. తగిన సమయం ఆనన్నమవగానే నౌకరు తటాలున బాకులాగి ఆ పిల్లను పొడిచి పారిపోయాడు. పిల్ల రోదించింది. స్త్రీ “హత్య, హత్య” అని అరిచింది. మార్కెటంతా గందరగోళంగా వుంది. జనం ప్రోగయ్యారు. ఈ మాడా వుడిలో ‘వీ’ అతని నౌకరూ పలాయనం చిత్తగించారు.

“చంపేశావా?” అనడిగాడు వీ.

“లేదండి, గురిచూసి కొట్టేసమయానికి ఆపిల్ల అనుకోకుండా

ప్రక్కకు తిరిగింది. ముఖమ్మీద కణతల్లగరగా చీరుకుపోయిందనుకుంటాను” అన్నాడు నౌకరు.

వీ వెంటనే పట్టణంవదలి వెళ్లిపోయాడు. అంతటితో ఆ సంఘటన సమసిపోయింది.

వీ ఇప్పుడు రాజధానికి పశ్చిమంగా ఉంటున్నాడు. ఆ ఖరి ప్రయత్నంకూడా విఫలమయ్యేటప్పటికి అతనికి వివాహం అంటే వైముఖ్యం కల్గింది. మళ్ళీ మూడేళ్ల పిమ్మటగాని అతనికి వేరే సంబంధం చూసుకోటంలో విజయం లభించలేదు. సమాజంలో పేరుపొందిన ‘ట్రాన్’ కుటుంబీకుల యువతిని వివాహం చేసుకోబోతున్నాడు. అమ్మాయి బాగా చదువుకుంది. అందకత్తె అని పేరువుంది. అందరూ ‘వీ’ని అభినందించారు. వివాహ ప్రయత్నాలు జోరుగా సాగుతున్నాయి. కాని పాపం వీ ఒక రోజునతలవనితలుపుగా ఓదుర్వార్త వినవలసినచ్చింది. అతని వధువు ఆత్మహత్య చేసుకుంది. కారణం— ఆమె తన హృదయాన్ని ఇదివరకే ఇంకొకళ్ళకు అర్పితం చేసింది.

రెండేళ్ళవరకు మళ్ళీ వీ వివాహ ప్రసక్తి తేలేదు. అప్పుడే అతనికి 28 సంవత్సరాలు వచ్చాయి. ‘ధనికసమాజంలో పిల్లనే పెళ్లి చేసుకోవాలి’ అనే కోరికకు స్వస్తి చెప్పాడు. ఒకసారి ఓవూరు వెళ్లి నవుడు అక్కడ దేవాలయంలో బసచేశాడు. అక్కడో రైతు కుమార్తెను చూచాడు. ఆమెని ప్రేమించాడు. అంతే కాదు ఆ అమ్మాయి కూడా వీని అమితంగా ప్రేమించింది. వివాహం చేసుకో

విధిలిఖితం

టానికి నిశ్చయించుకున్నారు. వీరగలు, బట్టలు కొంటానికి రాజధానికి వెళ్లాడు. పాపం, అతను తిరిగి వచ్చేటప్పటికి ప్రియురాలు తీవ్రమైన వ్యాధికి గురయింది. స్వస్థత చేకూరేదాకా ఆగటానికి ఒప్పుకున్నాడు వీ. కాని వ్యాధి రోజురోజుకూ ఎక్కువవుతోంది. ఇట్లా సంవత్సరం గడిచింది. అమ్మాయికి జట్టంతా రాలిపోయింది. అంధత్వం ప్రాప్తించింది. ఆ అమ్మాయి వీని వివాహం చేసుకోటానికి నిరాకరించింది. తన మీద ఆశ వదులుకోమని, తగిన కన్యను చూచి వివాహం చేసుకోమని చెప్పింది.

మళ్ళీ స్థిరమైన సంబంధం కుదిరేటప్పటికి కొన్ని సంవత్సరాలు పట్టింది. నవవధువు యువతి, సౌందర్యవతి మాత్రమే కాదు. సాహిత్యం అంటే తగనిపేను. సంగీతకళాభిమాని. పెంటనే వివాహం నిశ్చయం చేసుకున్నారు. వివాహం ఇంకా మూడురోజులు దశగా—

ఆ అమ్మాయి పేవ్ మెంట మీద నడుస్తూపాకుడు బట్టినరాయి మీద కాలేసింది. దాంతో జరిక్రిందపడి మరణించింది. పాపం! విధి కోరలు చావుకుని 'వీ'ని పెంటాడుతున్నట్టుంది.

వీపూర్తిగా "అంతా దైవాధీనం" అనే మతంలోకి దిగజారాడు. ఇంకా ఏమాత్రం వివాహప్రసక్తి పెట్టుకోకూడదనుకున్నాడు. 'షియాంగ్' చాలాలో ఏదో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. తన పనేదో తను అతి

జాగ్రత్తగా నిర్వర్తించు కుపోతున్నాడు. 'మేజిస్ట్రేటు వాంగ్ లాయ్' తన మేనకోడల్నిచ్చి వివాహం చేస్తానన్నాడు. అంతబాగా పని చేస్తున్నాడన్నమాట వీ.

ఈ విషయం "వీ"కు చాలా బాధగా తోచింది.

"మీ మేనకోడల్నిచ్చి నాకెందుకు పెళ్ళి చెయ్యదల్చుకొన్నారండి? వివాహం చేసుకునే వయస్సు మీరిపోయింది నాకు" అన్నాడు వీ.

తనకంత ఉత్సాహం లేక పోయినా మేజిస్ట్రేటుగారి బలవంతం వలన వివాహానికి అంగీరించాడు. వివాహం అయ్యేవరకు అతను వధువును చూడలేదు. ఆమె అతనికి అన్ని విధాలతగిన భార్య. అందుకు సంతోషించాడు.

వీ భార్య తన శిరోజాల్ని ఎప్పుడూ చిత్రమైన విధంగా నుదురుకు కుడికణత భాగాన్ని కప్పేటట్టుగా అమర్చుకునేది. అందంగానే వుందికాని ఎందుకనో ఎప్పుడూ ఇట్లానే కడుతుంది అని ఆశ్చర్యం వేసింది వీకు. కాలం దొర్లుతోంది. "ఎప్పుడూ శిరోజాల్ని ఒక ప్రక్కనే వుండేటట్లు అమర్చుకుంటావు ఎందుకని? కొత్తపద్ధతుల్లో అమర్చుకోకూడదా!" అని అడిగా జాకరోజన వీ

భార్య శిరోజాల్ని వైకెత్తి పట్టి "చూడండి" అని గాయంవల్ల కలిగిన ఒక మచ్చచూపెట్టింది.

"ఏమిటి, ఎట్లాతగిలిందిది?"

"నాకుమూడేళ్ళ ప్రాయమవుతు తగిలింది దెబ్బ. మానాన్న ఉద్యోగం చేస్తూమరణించారు. అదే సంవత్సరం మా అమ్మ, అన్నకూడా చనిపోయారు. నన్ను నాకు పాలిచ్చే

దాది పెంచింది. మాకు, మానాన్న ఉద్యోగం చేసినచోట సంగ్ చంగ్ దక్షిణద్వారంవద్ద ఇల్లుకట్టి వుంది. నా దాది కూరగాయలు కాయస్తూ అక్కడే మార్కెట్లో అమ్ముతుండేది." ఒకరోజున ఎందుకో మరి నిష్కారణంగా నన్నోదొంగ చంపటానికి ప్రయత్నించాడు. మాకెవ్వరూ విరోధులేరు. వాడైతే నన్ను చంపలేకపోయాడు గాని వాడి కత్తిదెబ్బ శాశ్వతమైన ఒక మచ్చను ప్రసాదించింది నా నుదుటిమీద. అదే దాన్ని కప్పి పుచ్చటానికి కారణం.

"నీదాది పూర్తిగా అంధురాలు కదూ?"

"అవును, మీకెట్లా తెలుసు!"

"నేనే ఆ దొంగను. చాలా చిత్రంగా వుంది. అంతా విధికనుగుణంగా జరిగింది."

సరిగ్గా పథాలుకేళ్ళ క్రితం తను దేవాలయంవద్ద వృద్ధుడిని కలుసుకున్నప్పటినుంచీ జరిగిన చరిత్రంతా చెప్పాడామెకి. ఆరేడేళ్ళ పుడు ఆమెని తన మేనమామ సంగ్ చంగ్ లో చూచి వీ ఆమె నిష్పడు చూచినచోటికి, తన కుటుంబంతో నివసించటానికి తీసుకొచ్చాడని చెప్పింది వీ భార్య. అప్పుడు తెల్సుకున్నారు వాళ్ళ వివాహం ఎప్పుడో దెవణ్కోటలోనే నిశ్చయమయిందని.

కొంత కాలానికి వారికి "కున్" అనే పుత్రుడు జన్మించాడు. వాడు పెరిగి పెద్దవాడై కాలవశాత్తు 'ట్రెయిన్' పట్టణానికి మేజిస్ట్రేటు అయ్యాడు. వీ భార్య కుమారుడి కారణంగా సమాజంలో గౌరవనీయమైన స్థానాన్ని అందుకుంది.

(లిస్టటంగ్ ఇంగ్లీషులో! అనువదిం చిన ఒక వైసినకథకు అనువాదం)

విజ్ఞానవర్షం

"డాక్టర్"

చిట్టిప్రశ్నలకు జవాబులు

డి. వి. వాసుమతరావుగారు,
దావులూరు.

—భూమి నూత్రాడినుంచి విడిపోయి, క్రమముగా ఉపరిభాగము చల్లబడినా గర్భముందు కొలిమిరితిగానే ముండుతున్నది. ఆ వేడికి, దానివల్ల తయారైన గాలుల ఒత్తిడికి ఆగలేక భూమి ఉపరిభాగము దారియిచ్చేస్తే చిచ్చుబుడిలో నుంచి వచ్చినట్లు, కరిగిన రాళ్ళిదనము చిమ్ముకొని వస్తుంది. ఇది చల్లారి, ఆ విలుముచుట్టూ కొండగట్టువలె ఏర్పడుతుంది. అదే 'అగ్నిపర్వతము' నుల్లి భూగర్భంలోని 'కళికా' దీనివైపు విస్తరించినప్పుడు ఈ పర్వతము అగ్నిని విరజిమ్ముతుంది.

వింజమూరి సరస్వతీదేవి, మంగళగిరి.

—భూకంపము భూమిలో కలిక కలనరమునుబట్టి కలుగుతుంది. ఈ కలనరమునకు చేరువగా భూమి ఉపరిభాగాన్న ఉన్న చోటును ఎవ్వరినెంటురు అంటారు. ఈ ఎవ్వరినెంటురునుండి భూకంపము భూమికి అన్ని వైపులా వ్యాపిస్తుంది. అయితే భూమి భారాలు ఈ కంపమునకు కలిగించే నిరోధము వల్ల - నీటిమీద కొరటము కొంత దూరము వెళ్లి ఆగిపోయినట్లే - భూకంపపు ఉద్వేగము క్రమంగా తగ్గిపోతుంది. అందువల్లనే భూమి అంతా కంపించదు.

టి. పానకాలు, నల్లగొండ.

—నుత్యానవతారపూజ జరిగేచోటు నూకు తెలియదు. మార్కానవతారమును శ్రీ మార్కములోనూ మార్కాపురములోనూ ఆలయాలలో పూజస్తారు. వరాహస్వామి తిరుపతిలో నున్నాడు. అసలు తిరుమల ఆయనదే. ఆయనఒప్పుదలమీద, మొదటి అర్చన ఆయనకు జరిపించే నియమము మీదనే వెంకటేశ్వరస్వామి తిరుమలలో ప్రవేశించినట్లు! 'సింహాచల స్వామిని విజయరావనసంహారస్వామి' అందురు. స్వామి విజయాపము వరాహకృతిగానే ఉండును.

—దీపముదగ్గరకు చేయి తీసుక వెళ్తున్నప్పుడు క్రమముగా వేడి హెచ్చినట్లేకొండ మీదకు వెళ్లినప్పుడూ వేడి హెచ్చును. అయితే కొండకి దుట్టావున్న గాలి చల్లగా ఉండుటవల్ల కొండ చల్లగా ఉండును.

నీలగిరి మీదనైనా ఎండలో. తిరిగితే వడగొట్టుట కలదు.

ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు, విజయనగరం.

—ముక్కు పొడుము-వాసనకి అందరికీ మొదట తుమ్ములు వస్తాయి. అయితే అలవాటు చేసుకున్న వారిలో తుమ్ముంచేసరాల మున్నితత్వము మొద్దుబాటుతుంది. అదే రీతిగా పెన్సిల్ కు పుచ్చుకొన్న వారిలో రోగక్రిములకు కావలసిన పదార్థాన్ని పెన్సిల్ కు వారిం చేసి రోగాన్ని నివారిస్తుంది. అందుకే పెన్సిల్ నును ఆంటిబయోటిక్ (జీవనిరోధి) అన్నారు. రోగాన్ని నివారించడానికి వీటికి మాటికి పెన్సిల్ నునే నేనిస్తే పనిలేని పెన్సిల్ ను శరీరవర్ధకములగు జీవకార్యములవైపు తిరుగుతుందనవచ్చు. అంటే విషక్రిములను చంపడానికి పనికివచ్చే పెన్సిల్ ను జీవాన్ని వాతసం చెయ్యడానికి సాయపడుతుంది.

యస్. సుబ్బారావుగారు, హైద్రాబాదు.

—ఒకరు కన్నీరు పెట్టినప్పుడు ఇంకొకరు కూడా కన్నీరు పెట్టడమూ, ఒకరు ఆవలించినప్పుడు ఇంకొకరు ఆవలించడమూ - వీణ తీగలలో ఒకదాన్ని మోగిస్తే శ్రుతి తీగలు జల్లును నేటట్లు - అమరణనము అనవచ్చును. గుంపులో ఉన్న వారు, ఎవడో ఒకడు 'తన్నండిరా పట్టుకుని' అంటే ఆలోచన చెయ్యకుండానే తన్నడానికి సిద్ధమడము కూడా ఈరకమే. ఒకరు ఆవలించగా చూసినప్పుడు మొదడులో ఆవలించను నడిచే కేంద్రమునకు గిరిగింతపుట్టి ఆ వ్యక్తినికూడా ఆవలించేటట్లు చేయిస్తుంది. అయితే దగ్గూతుమ్మా ఇలాగ చెయ్యలేమని మీరు అడగవచ్చును. అది గొంతులోనూ, గాలిగొట్టము

లోనూ కలిగిన అల్లికవల్ల వస్తాయి. ఆవలంత నిద్రముత్తువల్ల వస్తుంది. ఒకరిచేత దగింద గలము, తుమ్ముంచగలము, ఆవలించడము, ఆవలంత నిద్రాసక్తవల్ల వచ్చేది. ఇది అందరికీ ప్రతీరోజూ అనుభవము. కనక ఒకరి ఆవలంతమానే తక్కినవారికి ఆకలవరమే కలగటానికి బాగా వీలు. అయితే తప్పనిసరికాదు. ★

గంధ స్వకారం

జాతక పరిశీలనము:—ప్రథమ భాగము (జాతకపరిచయము) గంధక రు: కొంపెల్ల సుబ్బారావు; వెల 2-0-0; ప్రకాశకులు: జ్యోతిస్సాహితీ ప్రచురణాలయం; గాంధీ నగరం, విజయవాడ - 2. జాతకకాస్త్రము గూర్చి కాస్త్రీయముగా తెలుసుకొనగోరువారికి ఉపకరించే గంధం.

సప్తజాతకము:—ప్రథమ భాగము; క రు: వేమూరి దక్షిణామూర్తి; వెల: 8-0-0; ప్రకాశకులు: జ్యోతిస్సాహితీ ప్రచురణాలయం, విజయవాడ. వైరుపంటలకు సంబంధించిన జ్యోతిషఫలములకు పరిశీలించగోరువారికి ఈ గంధం ఉపకరిస్తుంది.

వైద్యనిదయక జ్యోతిషము:—క రు: వేమూరి దక్షిణామూర్తి; వెల 2-0-0; ప్రకాశకులు: జ్యోతిస్సాహితీ ప్రచురణాలయం, విజయవాడ. జ్యోతిషకాస్త్రమునకు, వైద్యకాస్త్రమునకు గల సంబంధమును ఈ గంధం తెలియజేస్తుంది.

రాజూ - పేద

వెల రు. 2-0-0

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకం.

అంధ్రగంధమాల, మద్రాసు.

దాంపత్య రహస్యములు

ఇది ప్రాచీన అసలు కొక్కొక గంధం (ఫోటోలగ్) 254 పుటల పుస్తకం. వెల రూ. 2/- హస్తాఖర్చులు ప్రత్యేకం. D. S. మిత్రా డి.కంపెనీ, 28, బీబి. పోకోరుపేట : : మద్రాసు.

విర్యస్తంభన రసాయనం :

శుక్రసప్తము నాపి మంచి బలం విర్యవృద్ధి కల్గించును. పబ్లి రూ. 5/-

గర్భ నిరోధిని:

యిటు మీదట గర్భం రాకుండా ఆపుటకు, లోపల్కి నేవించే అతి నమ్మకమైన మందు. రూ. 10/-

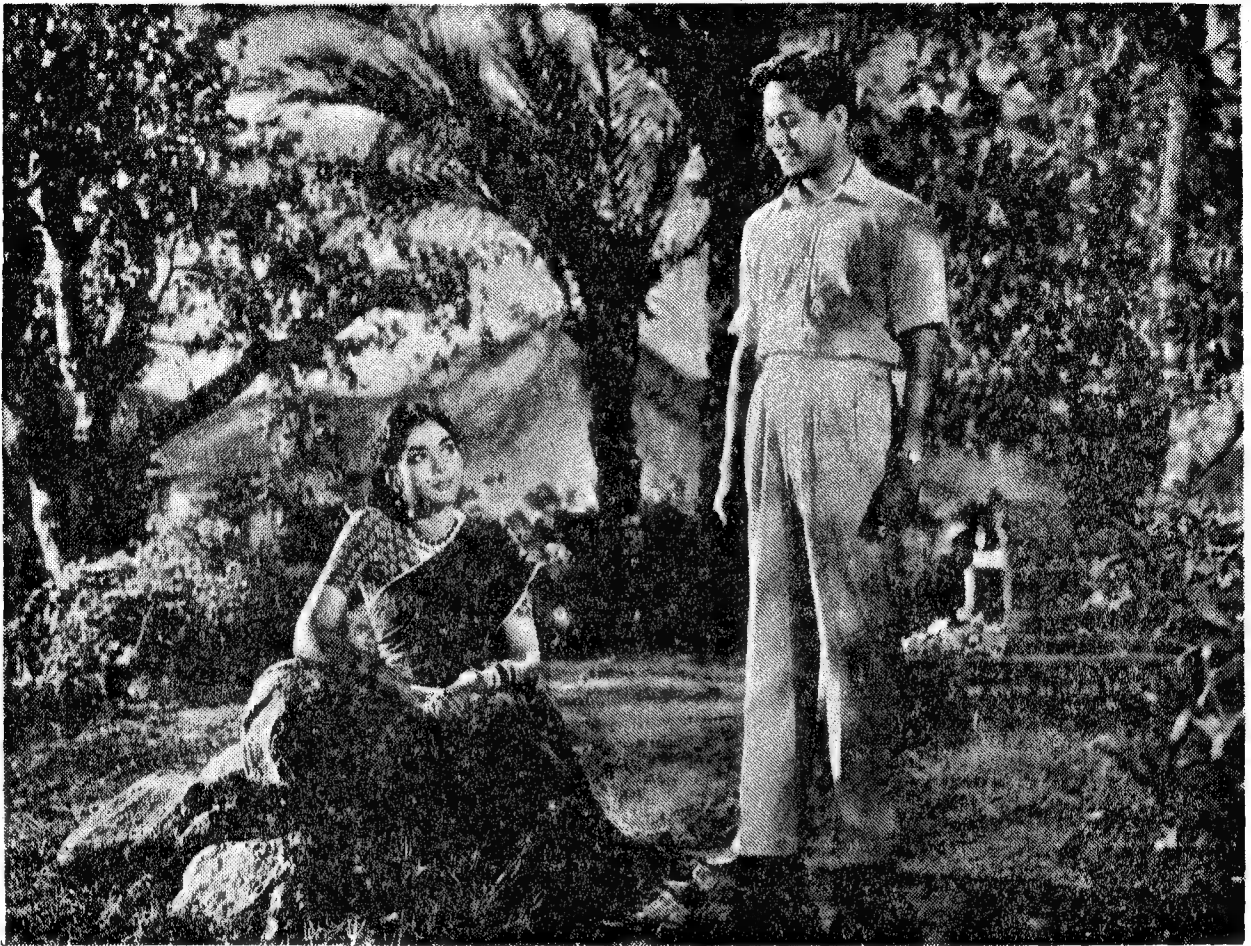
నవంసక తైలం:

చిన్నదైన అంగ వరములు, తిగ్గి యధా ప్రకారమై పూర్తి సౌఖ్యముకు రూ. 10/-

వై.వాట్కి ఖర్చులు రూ. 1-0-0 లు అగును. కావలసినచో ముందుగాపంపేది. డాక్టర్ రత్నం నన్న, మెడికల్ హాల్, మలకపేట బ్లింగ్, హైద్రాబాద్.



“విజయగారి”లో గారిపాత్రధారిణి పద్మిని.



వాహినీవారి "బంగారుపాప"లో కృష్ణకుమారి, రామశర్మ.

పిల్లలచిత్రాలు ఎక్కువగా తయారుకావాలని డా॥ కేస్కార్

మనదేశంలో పిల్లల చిత్రాలు ఇంతోధికంగా తయారు కావాలని, వాటివలన పిల్లలకు వినోద విజ్ఞానాలు లభిస్తాయనీ, పెద్దల చిత్రాలు ఇందుకు పనికిరావనీ భారత సమాచార శాఖామంత్రి డా॥ బి.వి. కేస్కార్ ఇటీవల ఉద్ఘాటించాడు. బొంబాయిలో జరిగిన బాలచిత్రోత్సవాన్ని ప్రారంభిస్తూ ఆయన ఇంకా ఇలాగన్నారు: "పిల్లల చిత్రాలు లాభదాయకాలు కాక వాణిజ్యమూలాన నిర్మాలిలు ఈ విషయంలో ముందంజ వేయడంలేదు. కాని పాశ్చాత్యదేశాల్లో పిల్లల చిత్రాలవిద ప్రత్యేకక్రద్ధ కలిగిన సంస్థలు ఈ రంగంలో

మంచి కృషి చేస్తున్నాయి. ప్రతిదీ ప్రభుత్వపు అజమాయిషీలో ఉండే సావియెట్ రష్యాలో పిల్లల చిత్రాల నిర్మాణం బాగా అభివృద్ధి చెందింది. మనదేశంలో కూడా పిల్లల చిత్రాల నిర్మాణాన్ని ప్రభుత్వం తన చేతుల్లోకి తీసుకోవాలని నిర్ణయించింది. ప్రభుత్వం అలా యెత్తుకోవాలే అసలు పిల్లల చిత్రాలే నిర్మించబడకుండా పోయే ప్రమాదం ఉన్నది. అందుచేత ప్రభుత్వం ఒక బాలచిత్ర సంఘాన్ని స్థాపించడానికి నిశ్చయించింది. ఈ సంఘం ప్రత్యేకంగా పిల్లల చిత్రాలు నిర్మించడంలోనే నిమగ్నమై ఉంటుంది. బాగా ధనవంతులైన

వారు కూడా ఈ విషయంలో ముందడుగు వేస్తారని ఆశిస్తున్నాను."

బొంబాయిలో ఆరునోజులపాటు జరిగిన బాలచిత్రోత్సవంలో 25 విదేశీచిత్రాలు ప్రదర్శింపబడ్డాయి. వేంగలీ బాలచిత్రం "ఫెలాఘర్" కూడా ప్రదర్శింపబడింది. బొంబాయి రాష్ట్రముహిశాసంఘంవారు ఈ ఉత్సవం నిర్వహించారు.

ఆవారా, ఆంధియాన్,

దో బిఘా జమిన్

దాదాపు మూడేళ్ళక్రిందట మనదేశంలో అంతర్జాతీయ చలనచిత్రోత్సవం జరిగినతరువాత, చెప్పకోదగిన విశేషం మనదేశపు చిత్రాలు రష్యాలో ప్రదర్శించబడడం, లక్షలకొలది ప్రజలు వాటినిచూసి ఆనందించడం. రష్యానుంచి తిరిగివచ్చిన బొంబాయి ఫిలిం వ్యక్తులు అక్కడ తమకు, తమ చిత్రాలకూ ఉత్సాహదీన బ్రహ్మాండమైన స్వాగతాన్ని గూర్చి ఒకరికొకరికి ఒకరు ఉత్సాహకరమైన అంకాలు చెబుతున్నారు.

వీరి ప్రకటనలనుబట్టి, రవ్వస్థు చూపిన ముచ్చాద్యానం, మన చిత్రాలపట్ల వారు చూపిన ఆసక్తి నిజమైనదేగాని తెచ్చి పెట్టుకున్నవి కావని విశేషమాతున్నది. అయితే ఈ ఉత్సాహప్రదర్శనమంతా అక్కడి ప్రభుత్వం నడిపించిన నాటకమనీ, రష్యాలో ప్రభుత్వం తయారుచేసే ప్రచార చిత్రాలు చూసిచూసి విసుగెత్తివున్న ప్రజలు, 'ఏదైతే నేం కొత్తరకం చిత్రాలు వచ్చాయికదా, చూద్దాం' అని మాత్రమే భారతీయ చిత్రాలను ఆదరించారనీ ఆరోపించేవారు లేకపోలేదు. బొంబాయి నుంచి వచ్చే ఒక ఇంగ్లీషు సినిమాపత్రిక ఈ రకమైన దృక్పథాన్ని ప్రదర్శిస్తూ ఒక సంపాదకీయం వ్రాసింది. ఈ దృక్పథాన్నిబట్టి ఆ పత్రికకు భారతీయ చిత్రాలపట్ల ఎంత హీనాభిప్రాయం ఉన్నదో వ్యక్తమవుతున్నది. రవ్వన్ ప్రభుత్వం ఏదో దయతలచి భారతీయ చిత్రాలను ప్రదర్శించిందనీ, అందుచేతనే అంతియంది రవ్వన్ ప్రజలు వాటిని చూశారు గాని భారతీయ చిత్రాలపట్ల, సంస్కృతిపట్ల వారికి ఆసక్తి ఉండికాదనీ, అమెరికాలో మన చిత్రాలు ప్రదర్శింపబడడం లేదంటే మన చిత్రాలో సరుకు లేకపోవడంవల్లనేననీ ■ పత్రిక ఆరోపణ.

అయితే రష్యా, ■ మెరికాలో పర్యటించినప్పుడు భారతీయ ఫిలిం వ్యక్తుల ప్రకటనలు ఈ ఆరోపణలు ఎంత ఆధారరహితమో నిరూపిస్తున్నాయి. రష్యాలో అచ్చగా రవ్వన్ చిత్రాలే కాకుండా అనేక యితరజాతీయ చిత్రాలు ప్రదర్శితమవుతున్నాయని వారు చెబుతున్నారు. ఇక అమెరికాలో తయారయ్యే చిత్రాల్లో అన్నీ టెక్నికల్ గా ఉత్తమంగాఉండడం లేదనీ, కొన్ని మనదేశపు చిత్రాలకంటే తక్కువ స్థాయిలో ఉంటున్నాయనీ, అటువంటి తక్కువ రకం చిత్రాలు పై జేకాలకు ఎగుమతికావు కనుక మనం అన్ని అమెరికన్ చిత్రాలూ మంచివేనని భ్రమపడుతున్నామనీ ఇటీవలే అమెరికా నుంచి తిరిగి వచ్చిన ఒక పెద్ద బొంబాయి నిర్మాత చెప్పాడు. ఇది నిజమైతే మన చిత్రాలు అమెరికన్ మార్కెట్ లో పురోగమించక పోవడానికి, వాటిలో సరుకులేక పోవడం కాక వేరే కారణాలుండివుండాలి.

రష్యాలో మన చిత్రాలు ప్రదర్శింపబడడానికి రవ్వన్ ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవడమే ముఖ్యకారణమైనప్పటికీ, అదంతా వట్టి నాటకమనీ, వారు భారతీయులను మంచిచేసుకోవడానికే ■ నాటకం తల



“పల్లెపడుచు”లో పేకేటి శివరాం.

పెట్టారనీ అనుకోవడానికి అవకాశంలేదు. రవ్వన్ చిత్రం కాకపోతే సరి చేప్పిపడితే దాన్ని వారు చూసి పొంగిపోతారనుకోదానికి కూడా వీలులేదు. మన చిత్రాలను వారు విమర్శనాపూర్వకమైన దృష్టితోనే చూసి జానన్న అంకాలనే మెచ్చుకున్నారనీ, తమకు నచ్చనివాటిని విమర్శించారనీ అనడానికి నిదర్శనంగా ఒక వ్యాసం ఇటీవల “స్టూప్” అనే సోవియట్ పత్రికలో వడింది. ఈ వ్యాసం రవ్వన్ల నిజాయితీకి తార్కాణం. దీన్ని తమరూ మకాశావా

అనే ఫిలిం నటి వ్రాసింది. “నోబిలూజుని” చిత్రంలో పేదరైతు తన హక్కులకోసం పడే ఆవస్థ చిత్రంబడదనీ, ఈ చిత్రంలో బలూజ్ సానీ చూపిన నటనాశీలాన్నిబట్టి ఆ రెండు గొప్ప నటుల్లో చేర్చుకమ్మననీ, చిత్రం చూస్తుంటే పాత్రల కష్టసుఖాల్లో ప్రేక్షకులుకూడా లీనులైపోతారనీ ఆమె వ్రాసింది. బలూజ్, నిరూపరాయలు సృష్టించిన పాత్రలద్వారా భారతదేశంలోని సామాన్య వ్యక్తిలో ఉండే ఉత్తమలక్షణాలన్నీ

కూర్చిబింబినట్లయినాయనికూడా ఆమె వ్రాసింది.

“ఆవారా” నుగూర్చి వ్రాస్తూ ఇది చాల ముఖ్యమయిన కళాఖండమని ఆమె అన్నది. “సాంఘిక అసమానత్వంవల్ల, విభేదాలవల్ల యువకులు ఎలా వేరంట్లు లభిస్తున్నారో స్క్రిపు రచయిత బాగా చిత్రించాడు. డైరెక్టరుగా రాజ్ కపూర్ గొప్ప నేర్పు చూపించాడు...” అని మకూర్ వ్రాసింది.

అయితే ఆ చిత్రంలోని లోపాలు ను ఎత్తిచూపడానికి ఆమె వెనుదీయలేదు.

“ఈ యువదర్శకుడు కొన్ని అసందర్భపు సన్నివేశాలను ప్రవేశపెట్టడం విచారించదగిన విషయం. జీవిత వైరుధ్యాలను చూపించడంలో స్క్రిపును దక్కగా అనుసరించినప్పటికీ, కొన్ని కొన్ని దృశ్యాలను కేవలం ‘పెక్కికల్’ ఎఫ్ఫెక్టులతోనే ఈయన ప్రవేశపెట్టినట్లు తోస్తుంది. మెలోడ్రామెటిక్ సన్నివేశాలు కూడా చాలా కనిపిస్తాయి. స్క్రిపు రచయిత ఆశించినదానికంటే ఖిన్నమైన భావాలను అతడు ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ అతని నటన కూడా దెబ్బతినడం కనిపిస్తుంది.”

రాజ్ కపూర్, సర్దీస్ నటన చాలా బాగున్నదని చెబుతూ, సర్దీస్ కొన్ని దృశ్యాలలో చైతన్యరహితంగా ఉన్నట్లు

కనిపిస్తుందనీ, అయితే ఆ దోషం ఆమెది కాదనీ, పశ్చిమ యూరపియన్ ఫిలిముల లోని పాత సంప్రదాయాలను అనుకరించిన దర్శకునిదే ఆ దోషమనీ ఆమె వ్రాసింది.

“ఆంధ్రియాన్” చిత్రాన్ని గూర్చి వ్రాస్తూ ఇందులో కథ ప్రేమకథ అనీ, మామూలు ఇతివృత్తం అయినప్పటికీ డైరెక్టర్, నటులూ దాన్ని చాలా

నేర్పుతో ప్రదర్శించారనీ, ఇందులోని సమాహ దృశ్యాలనుబట్టి, మంచి సంగీతాన్ని బట్టి అది కళాఖండం అనడగి వున్నదనీ ఆమె వ్రాసింది.

ఈ వ్యాసంమూలంగా భారతీయ చిత్రాలను రవ్వస్తూ ఏ దృక్పథంతో పరిగణించింది స్పష్టమవుతున్నది.



ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు



“కాళహస్తిమహాత్మ్యం”

గుబ్బికర్ణాటకవారు నిర్మించిన “కాళహస్తిమహాత్మ్యం” చిత్రము ఆస్తికు డెవలప్మెంట్ ప్రతివాడికి ఎన్నిసార్లు చూసినా తనివి తీరదు. ఈశ్వరునిచే కిరాతుడుగా మోక్షమందుట కనుజ్జనడని అర్థమగు మరుజన్మలో, బోయలకుదొరికి, బోయవాడుగా పెరిగి, వారిచే భార్య సమేతముగా వలిపేయబడి కాళహస్తిచేరి బోయత్వమునై కాళహస్తిశిష్యునిసేవించి, ఈశ్వరానుగ్రహమునకు పాత్రుడై మహాభక్తుడై వెలసినాడు. పురాణకథగా పరిశీలించినా, చిత్ర

రూపంగా పరిశీలించినా ఆ మహాభక్తునిగాథ మరుగరానిది. మూలకథలో లేని కొత్త పాత్రలు చిత్రించి చిత్రకథాగమనానికి, చిత్రవిజయానికి తోడ్పాటుచేసికొన్నారు. కాశీ, చింతామణి, శ్రీహరి, బసవారెడ్డి పాత్రలు చిత్రకథాగమనానికి మాత్రమే యున్నట్లు తోస్తుంది.

మూలకథలో మహాభక్తుడైన శివ బాహ్యులుని పాత్రను చిత్రంలో కైలాసనాథ శాస్త్రిగా సృష్టించారు. ఆ పాత్రమూలముగా ముఖ్యముగా చింతామణి, శ్రీహరి పాత్రలు; కాశీ, గౌరి పాత్రలు సృష్టించుటకు వీలుకలిగినది. మూలకథకు పూర్తివ్యతిరేకంగా కైలాసనాథశాస్త్రిని అతిక్రూరునిగా ఎందుకు సృష్టించాడో అన్న విషయం ఊహించటం కొంచెం కష్టమే.

కైలాసనాథశాస్త్రిగా లింగమూర్తి ఉత్తముగా నటించాడు. రాజకుమార్ చిత్రరంగానికి నూతనుడైనా అత్యుత్తమంగా నటించాడు. మూలకథలో లేకపోయినా కాశీ పాత్ర సృష్టించి, సద్గనాధించే ఆ పాత్రకే కాక చిత్రానికి జీవం పోయించారు. చిత్రంలో ఋష్యేంద్రమణి పాత్ర ప్రాముఖ్యం చిత్రనిర్మాతలకే తెలియాలి. తక్కిన పాత్రధారులంతా సంతృప్తికరంగా నటించారు. తోలేటివారి పాటలు, మాటలు బాగానే వున్నాయి. ఛాటోగ్రఫీ చక్కగా వుంది. ఘంటసాలవారి పాటలు, సుదర్శనంగారి సంగీతము వీనులవిందుగా వున్నాయి. డైరెక్టర్ బాగుంది. ఒక భక్తుడి మహోజ్వలగాధను చిత్రంగా నిర్మించినందుకు గుబ్బికర్ణాటకవారు అభినందనీయులు.

టి. వి. నరసింహారాయశర్మ

—గుడివాడ.

* * *

ఈమధ్య విడుదలైన తెలుగు సినిమాలను చూస్తుంటే, సినిమాతీర్మానం చెప్పి చిరాకు కలుగుతుంది. హిందీ అనుకరణలతోను, అసభ్య నటనలతో కూడిన మన తెలుగు



లక్ష్మీటాయితల్లే సబ్బు కంపెనీవారు లక్ష్మీవర్మ పబ్లిక్ షోటిలో గల పొందినవారికి ఇటీవల మైలాపూర్, కామధేను థియేటర్ లో బహుమతులు పంచిపెట్టారు. సినీతార అంజలిదేవి ఈ బహుమతులను స్వహస్తాలతో అందిజేసింది. వైఫాట్లో ఉన్నవారు అంజలిదేవి, లీవర్ (బడర్స్) లిమిటెడ్ వారి జనరల్ సేల్స్ మేనేజరు ఆర్. రామస్వామి, ప్రొడక్షన్ మేనేజరు గోస్వామిగార్లను, ఒక బహుమతిగ్రహీతను చూడవచ్చును.

ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలు

సినిమాలు వినోదానికి బదులు చాల విసుగును కల్గిస్తున్నవి.

కానీ, గుబ్బి కర్ణాటకవారు “కాళహస్తి మహాత్యమ్” తీసి ప్రేక్షకుల అభిమానమునకు పాత్రులైనవి ఘంటాఘంటుగా చెప్పవచ్చు. కథావిధానము పాత్రలైనప్పటికీ, మనోరంజకంగా చిత్రించారు. అసతికాలంలోనే చిత్రం పూర్తిచేసినప్పటికీ, కథావిధానములోగాని, నటనలోగాని సాధ్యమైనంతవరకు లోపములు లేకుండా చిత్రించారు. ఈ విషయములో నిర్మాతలను అభినందించవలసినదే! దర్శకత్వము, ఛాయాగ్రహణము చాల ఉత్తమస్థాయిలో నున్నవి. కానీ శబ్దము కొన్నిచోట్ల బాగా లేదు. లింగమూర్తి గారి నటన కొన్నిచోట్ల బాగా లేనప్పటికీ, మొత్తంమీద ప్రశంసించదగినవారే.

టి. జయదేవ్ — గుంటూరు.

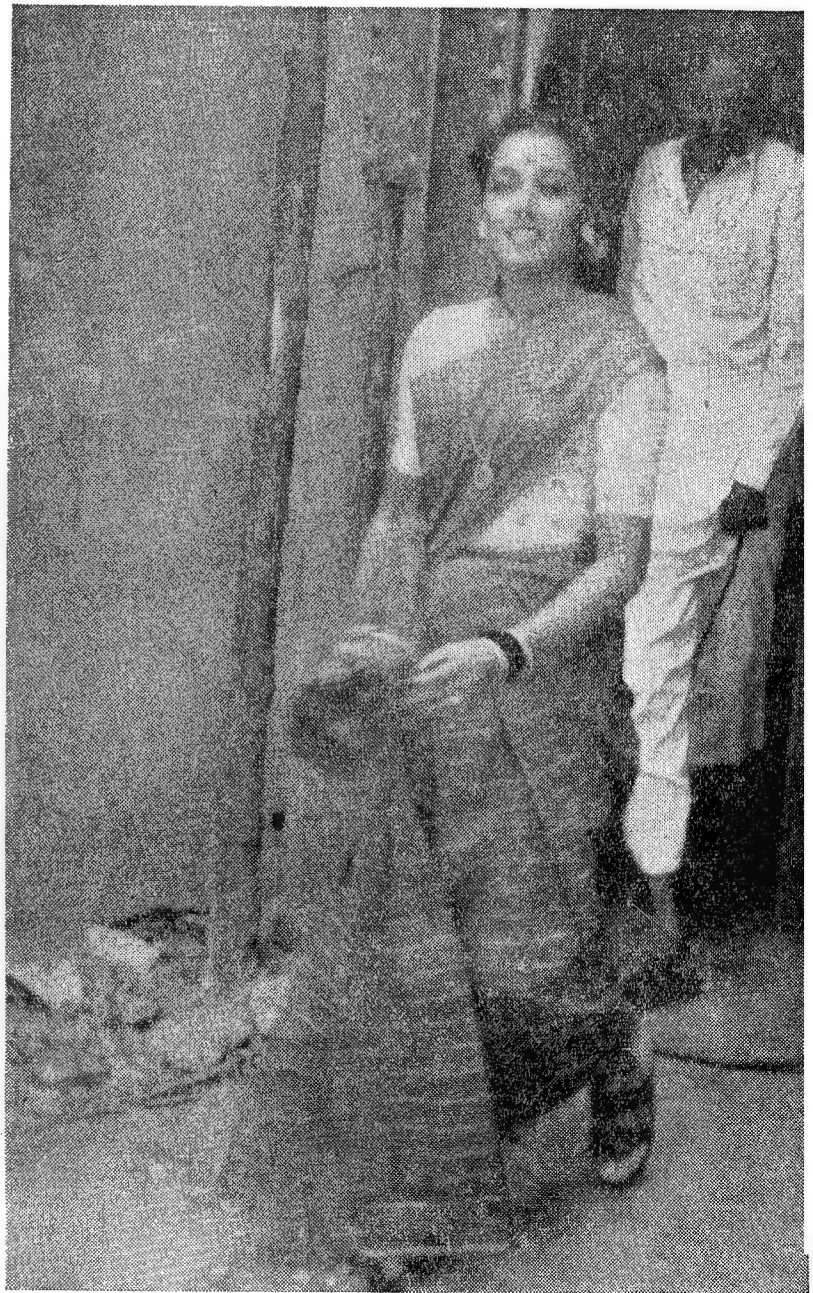
* *
‘కాళహస్తి మహాత్యమ్’ చిత్రం ప్రేక్షకుల్ని భక్తిరసంలో ముంచివేస్తూంది అనడంలో సందేహం లేదు. నిజమైన దైవభక్తి ఎలా వుండాలో అది నిరూపించింది. నాస్తికమతం అనలంబించి, శివుడు లేడని ఎగతాళిచేసేవారు, భక్తిగలవారూ - కూడా ఈ చిత్రం చూడవలసిందే. హాస్యంకూడా వెగటుగాకాక, సరిగ్గానే నడిచింది. లోపాలు ఎక్కడో నూటికొకటివున్నా ఎంచడగ్గవి కావు. లింగమూర్తి తన పాత్రను బాగా నిర్వహించాడు; శిష్యులం లే ప్రతివారూ ఎవరిపాత్రని వారు షక్తిగా నిర్వహించారనడంలో సందేహం లేదు. బోయ తిన్నయ్యకి ‘పంచాక్షరి’ మంత్రం చెప్పబోయ్యేముందు “ఇక్కడ సాలీడు, పాము, ఏనుగు - ఒకేసారి మోక్షాన్ని పొందాయి” అని చెప్పే సందర్భంలో ఆవిధంగా జరగడంకూడా మళ్ళీ ప్రేక్షకులు మరలించుకోవలసిందే. పాటలు, ఒకటో రెండోతప్ప మిగతావన్నీ చాలా బాగున్నాయి. సెట్టింగునూ బాగానే వున్నాయి. ప్రతివ్యక్తి చూడవలసినచిత్రం. ‘కాళహస్తి మహాత్యమ్’ నిర్మించిన గుబ్బి కర్ణాటక ప్రొడక్షన్స్ వారికి నా అభినందనలు.

బొడ్డు సుబ్బారావు,
— విశాఖపట్టణము.

* * *
ఒక క్రొత్త ఫిల్ముకం పెనే ప్రథమచిత్రం “కాళహస్తి మహాత్యమ్.” ఒక్క శివయ్య తప్ప యాసతో మరెవరూ బాధించలేదు.

సినిమా అనగానే కొవలసినది లేదు. నామకరణంలోనే తప్పుటడుగువేశారు. “శ్రీకాళహస్తి మహాత్యమ్” అనేది సరియైన పదం. మహాభక్తుడు కానున్న తిన్నడికి ‘కాళి’ ‘ఓనామకీనాయా’ అని మంత్రోపదేశం చేశాడు. ఓం నమశ్శివాయ” అని అసలు స్వరూపం. పాటల రచన బాగు

లేదు. హాస్యం అవసరమైనప్పుడు కూడా కలం చురుకులేదు. అరువు తెచ్చుకున్న హాస్యం. మాటల్లో రసపుష్టి లేదు. తెరమీద బొమ్మలు విడవడమే కానీ ప్రేక్షకుల్లో చూడువంతులుమంది విలసించరు. అసహ్యం గ్రాంథికంగా రచన సాగింది. ఈ చిత్రం విజయంపొందితే దానికి కారణం లింగమూర్తి ఒక్కరే. తక్కినవాళ్లు యధాశక్తిగా యధోచితంగా నటించారు.



“వది నెగారి గాజులు” షూటింగ్ విరామసమయంలో నటి నజము.

కుచలకుమారి వృత్తం బాగుంది. ఇక సంగీత, విషయం. అందరికీ తెలిసేటట్లు హిందీ ట్యూన్స్ జొంగిలిస్తే అది పబ్లిక్ దొంగ తనం. అలా కాక ప్రతి పాత పాటలోనూ డైరెక్ట్ కత్తిరించి అతుకులు వేసి బొంత చేశారు. మెత్తిగానే వుంది కాని అతుకులు అతుకులే! కొన్ని పాటలు ఫిల్మయంగం ప్రారంభంనుండి వాడబడుతున్న నలిగిన కర్నాటక సంగీతపు బాటలో నడిపారు. డైరెక్ట్ కొత్త వారయినా ఇంచు మించు జాగ్రత్తగా వుంది. బాగా కనబడేవి కొన్ని లోపాలున్నాయి. తిన్నడిని కూటమినుండి బహిష్కరించడానికి తగినంత కారణం లేదు. నాయకీ నాయకులకు వయసు వచ్చినతరువాత కొన్నాళ్లు ఒక జంటను మరికొన్నాళ్లకు మరిద్దన్నీ ఎన్నుకోవడం అనవసరం. అసలు శ్రీ కాళహస్తి మాహాత్మ్యం తెలిపే సారే పురుగు, పాము, ఎనుగుల కథను 'కాళి' చేతి అనిపించినపుడే పిక్చర్లైజ్ చేస్తే బాగుండును. ఆ కథనే ఆశించి వచ్చిన ప్రేక్షకులకు ఆకాభంగమైంది.

సాండ్ రికార్డింగ్ శ్రుతిపేయంగా, ఇంపుగా వున్నది. రసవత్తరఘట్టాల్లో బాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ రసానుగుణంగా తేకబావడమే కాక విభిన్నంగా వున్నది.

“కన్నసామి” — విజయనగరం.

* * *

కథ ఒకరకంగా ఉన్నది. ఈ చిత్రమే ఐదు, ఆరు సంవత్సరములకు ముందు వచ్చి యుంటే విజయంతమయ్యేది. కాని సాంఘికాలతో విరుగుతైన ప్రేక్షకులకు యీ చిత్రము కొంతవరకు ఆనందించును చేకూర్చగలదు. సైలానవాథశాస్త్రీగా లింగ మూర్తి, కాళిగా పద్మవాభిం, నీలగా మాలతీ, గౌరీగా కుమారి తమతమ పాత్రలకు వ్యాయం చేకూర్చారు. తిన్నయ్యగా రాజ కుమార్ ఆఖరుఘట్టములో అద్భుతముగా నటించాడు. తోలేటిగారి మాటలు వివ సాంపుగా యున్నవి. ఆర్. సుదర్శన్ గారి సంగీతంలో అచ్చటచ్చట “సంఘం” సంగీతం యిమిడి యున్నది. ఘంటసాల పాడిన పద్యములు, పాటలు బాగున్నవి.

ఫిల్మ్ మెనడాస్ — గుంతకల్.

కథాగమనంలో విద్యావాధుడు, కారడ పాత్రలకు మినహా మిగతా పాత్రలకు ఎక్కడా ప్రాముఖ్యమిచ్చినట్లు లేదు. చిత్రం సగభాగం పైవరకూ చాల నిదానంగా నడిచింది. సంగీతం బాగున్నా సంగీత ఇతివృత్తంగల చిత్రానికి ఆ సంగీతం చాలదేమో అనిపించింది. ప్రజలు పాడు కంటానికి అనుగుణంగావున్న పాటలు లేవు. సంభాషణలు ఒక ఘట్టేని నడివలేదు. కాని కథను నడిపించడంలో సామాన్య ప్రేక్షకునికి అర్థమయ్యేటంత వివరంగా చిత్రించారు.

నటీనటుల్లో శ్రీరంజని అద్భుతంగా నటించింది. అమరనాథ్, మోహన్, మిక్కిలి నేని వారివారి పాత్రలను చక్కగా పోషించారు. మిక్కిలి నేని వేషధారణలో కొంచెం కద్దతీసుకుంటే బాగుండేది. రాజా, సుధా సంభాషణలు ప్రేక్షకులను వుత్తేజపర్చాయి. కథ అక్కడనుంచే రక్షిగట్టిందికాదా. రెలంగి చక్కగా నటించివా ఆయనకు చాలినంత పాత్ర లేదు. పద్మిని స్థారు కాస్తుకోసం పెట్టినట్లు స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. ఏమైనా చిత్రం అసభ్య ఘట్టాలుగాని, అతుకులుగాని లేకుండా చూచినంతసేపూ ప్రేక్షకులను ఎక్కడా విసిగించలేదు. చిత్రం జయప్రథమయింది.

ఆర్. కే. మూర్తి,

— సూక్ష్మారుపేట.

* * *

సినిమా వార్తలు

గోకుల్ పిక్చర్స్ వారు “వదినెగారి గాజులు” చిత్రంలో దాదాపు రెండురీతులూ రీచేసి నురొక సెట్ మీద షూటింగ్ జరుపుతున్నారు. షూటింగ్ పీస్ న్ నూడియో (మాజీ శోభనాచల)లో వీర నర సింహులు సెట్ మీద జరుగుతోంది. వీర నరసింహులుగా సి హెచ్. కుటుంబరావు నటిస్తున్నాడు. ఈయన భార్యగా ఛాయా దేవి, ఆమె కూతురు ప్రభాగా జయన నటిస్తున్నారు. అంజలిదేవి, చలం, అమర నాథ్, మున్నగువారుకూడా ఈ చిత్రంలో ఉన్నారు. సంగీతం ఘంటసాల రచిస్తూన్నారు. మాటలు, పాటలు అనిపెట్టి, సిని పేట్టి వ్రాస్తున్నారు. దర్శకుడు రజనీ కాంత్.

ఈ చిత్రానికి ఒక మరాఠీ చిత్రం ఆధారం. కరుణరస ప్రధానమైన కథ అనీ, ప్రేక్షకుల హృదయాలను కదిలించే సన్ని వేశాలుగల కథ అనీ తెలుస్తోంది.

* * *

డిసెంబరు నెలలో విడుదలకాగల చిత్రాలపేర్లు చాలా వినిపిస్తున్నాయి. అశ్వ రాజ్ వారి “అన్నచాత” విడుదల కానున్నది. భరణీవారి “విప్లవరాయణ” ఈ నెల పదోదిన విడుదల అవుతుందట. ఆ తర్వాత వాహినీవారి “బంగారు పాప” విడుదలవుతుందట. రాగణీవారి స్వయంసిద్ధ చిత్రం, ప్రకాష్ వారి “అంతే కావాలి”



గోకుల్ పిక్చర్స్ వారి “వదినెగారి గాజులు” సెట్ మీద ఛాయా దేవి, కుటుంబరావు, డైరెక్టర్ రజనీ కాంత్.

అమర సందేశం

అమర సందేశమునే ఒక కొత్త సందేశాన్నిచ్చే తెలుగు చిత్రాన్ని చూచాను. నిర్మాతలు కొత్తవారైనా ఎంతో జవరంజకంగా నూతన కథావిధానంతో వివిధమైన అతుకులూ లేకుండా సిద్ధించారు.

కూడా డిసెంబరులోనే విడుదల కావచ్చును. విజయావారు "మిస్సియన్సు" తమిళచిత్రాన్ని జనవరిలో విడుదలచేసి తెలుగు చిత్రాన్ని తరువాత ఎప్పటికో విడుదల చేస్తారని తెలుస్తోంది.

* * *

వినోదావారు తీస్తున్న "కన్యాశుల్కం" చిత్రం తొలుతు లుబ్ధావధాన్లు సెట్ మీద షూటింగ్ ఇటీవలనే ముగిసింది. ఈ సెట్ మీద కూర్చున్న కౌంతం (మినాక్షి) గోవిందరాజుల సుబ్బారావు (అబ్బావధాన్లు) సి. ఎస్. ఆర్. (రామప్ప) వంగర, గౌరీపతిశాస్త్రి, అడ్డాల వారాయణరావు మున్నగువారు పనిచేశారు. షూటింగ్ నర్సా స్టూడియోస్ లో జరిగింది. త్వరలో మరొక సెట్ వేయనున్నారు. పి. పుల్లయ్యగారు దర్శకత్వం వహిస్తున్నారు.

* * *

రాజరాజేశ్వరీవారి "సక్కుబాయి" షూటింగ్ జెమినిలో మురుగా సాగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇందులో సి. ఎస్. ఆర్., కన్నాంబ, ఎస్. వరలక్ష్మి మున్నగువారు నటిస్తున్నారు.

* * *

జూపిటర్ సిక్వెన్స్ వారు కేలైకారి చిత్రాన్ని తెలుగు, హిందీలో పునర్నిర్మిస్తున్నారు. తెలుగులో ఇంకా పేరు పెట్టలేదు. హిందీలో పేరు "నయా ఆద్యి." నవంబరు 22 న హిందీ చిత్రానికి గాను ఒక పాటను రికార్డుచేశారు. ప్రముఖ స్టేబాక్ గాయకుడు రఫీ అహ్మద్ మద్రాసు వచ్చి ఆ పాట పాడి వర్మిపోయాడు. ఆ పాటనే తెలుగులో పితాపురం నాకేశ్వరరావు పాడితాడని తెలుస్తోంది. ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు దీక్షిత్; సంగీతదర్శకులు రామమూర్తి, విశ్వనాథంగార్లు. ఎన్. టి. రామారావు, అంజలిదేవి, జమున మున్నగువారు నటిస్తున్నారు.

* * *

విజయవాడలో ఇంగ్లీషుచిత్రాలు ప్రదర్శిస్తూ వున్న లీలామహల్ యజమానులు 20 వేల రూపాయల ఖర్చుతో సినిమా స్కోప్ ప్రదర్శనపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టారు. ప్రథమంగా ఫ్యాక్స్ కంపెనీవారి "రోజ్" సినిమాస్కోప్ చిత్రాన్ని విడుదలచేశారు.

* * *

తెలుగులో అభ్యుదయ కవిత్వానికి ఒక వడి పెట్టినవా రనిపించుకుని, ప్రస్తుతం సినిమా కవిత్వం వ్రాస్తున్న శ్రీరంగం శ్రీనివాసరావుగారు ఇటీవల స్టాక్ హోం, ప్రపంచ కాంతిసంఘసమావేశంలో

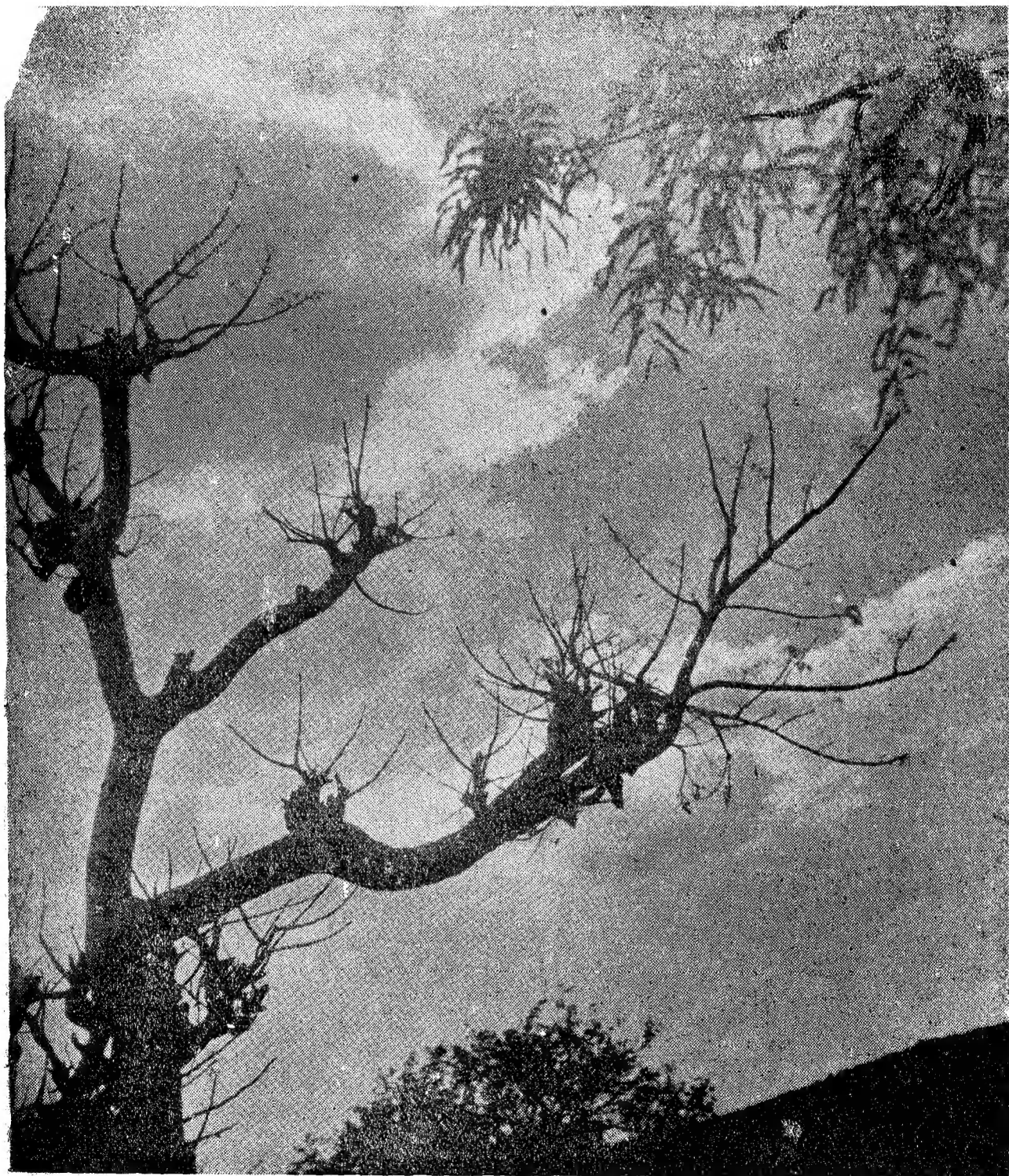
పాల్గొనే నిమిత్తం ప్రయాణమై చెళ్ళారు. డిసెంబరులో మా స్కోప్ జరుగనున్న సోవియెట్ రచయితల మహాసభకు కూడా శ్రీశ్రీ హాజరవుతారట. ఆ తరువాత తూర్పు యూరప్ జేకాలో పర్యటిస్తారట.

మరొక భారతీయ రచయిత, సినిమా

డైరెక్టరు, ప్రాధ్యోసరు అయిన కె. ఎ. అబ్బాస్ కూడా సోవియెట్ రచయితల సభకు హాజరవుతున్నాడు. ఆయన భారతీయ ఫిలింవర్గంతోపాటు తిరిగి రాకుండా ఆ సభకోసం అక్కడే ఉండిపోయాడు.



సినిమానటి ప్రమీల.



మో డు

— గాత్ర : సి. వి. నారాయణమూర్తి, పెరవల్లి (గుంటూరు జిల్లా).



నే నెప్పుడూ వండనంత అమిత రుచైన ఆహారము ... అదెందువల్లో మొట్టమొదట నాకు తెలియదు!

ఓకనాడు టోజనాం వేళ మామూలుగానే ఉండింది. ఈ ఆయన ఎప్పుడీలాగ అంకమ్మ రావడానికి. పిల్లలు లేకుండు కడుక్కోడానికి వెళ్ళిరాదునుండి. పాపాయి నిద్రనుండి లేచి పిచ్చుచుంటుంది. అతడు అంతా కూర్చున్నాడు. అప్పుడు వచ్చింది. అప్పుడు ఏం జరిగిందంటే: అనలు మొదటి ముద్దనుంచి అల్లరి లేచి. పోటీలాగ మెదలకుండా తివారాడు. ఆ కుటుంబమేనా? అని అక్కర్లవద్దామ, ఏమి తిరిగి చేరాను:

ఈ ఆయనకెప్పుడూ అవంకృష్టి ఆహార విషయంలో. తిల్లలా తల్లిదండ్రులతో అల్లరి. టోజనాంవరం కూర్చుని అలాంటిదామ. అనాడు పురయం ఏం కొన్నానో బజార్లో: కాదునూకలా? ... మార్చేమి లేదు. మాంసం, చేనలా: ... తామూలు. అప్పుడు జ్ఞానకం వచ్చింది. అదీ ఆసరైన కూర్చు వంటలో: అనాడు. ఇలా వనస్పతి దబ్బాను కొని తిండి రూపానికి విర్ణయించుకొన్నాను. మా చుకాదాదాడు అది నేపుడుకు, కొద్దికు, మిళాయికి శ్రేష్ఠమైన వంట క్రొవ్వనదామి నేనూ ఇచ్చాడు. అతడు గాలిచొరవి నీలు తిన్నానా నీటి కంటిస్తూ. "ఇది ఆహారానికి కలిగించే సహజ తిండిను మీ కుటుంబం మెచ్చుకొంటారు" అని అన్నాడు.

అంతే: ఇలా వనస్పతి తగిన మాతృమ కలిగించింది. అది అన్ని వంటలకూ దివ్యమైనది. ఆహారానికి సహజ రుచులు కలిగిస్తుంది. వంటకు క్రొవ్వనదామి విడిగా బజార్లో కొనుట వల్ల మీ ఆరోగ్యానికి ప్రమాదమున్నదని జ్ఞానకముంచు కొనండి. ఎక్కువ జీర్ణదైవ క్రొవ్వనదామలా కూడ కల్పి చేయబడవచ్చును. లేదా: ఈగలు, దుమ్మువల్ల చెడిపోతాయి. గాలిచొరవి నీలు దబ్బాలోని ఇలా వనస్పతి నిల్వపడ్డా తాజాది: వరికుద్దమైనది: ఆరోగ్యకరమైనది. మీరు మళ్ళీ బజారుకు వెళ్ళనపుడు కొనే సరకుల్లో ఇలా ముఖ్యమైనది దెగా విర్ణయించుకొనండి. అందువల్ల ఎంత ఐదు తక్కువో:

10 పానులు, 5 పానులు, 2 పానులు, 1 పాను మరియు 1 పాను దబ్బాలో దొరకుతుంది. ఇలాంటి ఇప్పుడు వినిమినులు ఎ. ది పున్నాయి.

ఏది మీ కుటుంబానికి పుష్టికర ఆహారము:

ఉచిత పరిశోధన ఇవ్వాలే క్రింది అక్షరముకు వ్రాయండి:

ది ఇలా అదే వైసరి పర్యవేక్షణ దాక్యవంటకెవే. గొంటాయి:



NVM. 22-122-71

దాబ్బా వనస్పతి
తంటకు దివ్యమైనది—ఐదు తక్కువ